

**OCENA
STANU SANITARNEGO
POWIATU – MIASTA JAWORZNA
W 2020 ROKU**

Zatwierdził:

p.o. PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
JAWORZNA
Bożena Wójcik
Bożena Wójcik

Spis treści

Sekcja Epidemiologii	5
I. Choroby zakaźne	5
1.COVID-19.....	7
II. Szczepienia ochronne	19
III. Higiena lecznictwa	23
1.Podmioty lecznicze stacjonarne.....	23
2.Podmioty lecznicze ambulatoryjne.....	24
IV. Zabiegi deratyzacyjne	25
Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska	26
I. Stan sanitarny zakładów świadczących usługi medyczne	26
II. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	28
III. Stan sanitarny środków transportu	33
IV. Interwencje	34
V. Wnioski oraz inne informacje obrazujące stan sanitarny nadzorowanego obszaru w zakresie Higieny Komunalnej	35
VI. Ocena jakości sanitarnej wody na nadzorowanym terenie	36
1.Nadzór sanitarny nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	36
2. Ocena bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów w związku z przekroczonymi parametrami w wodzie do spożycia	42
3. Nadzór sanitarny nad jakością wody ciepłej	44
4. Nadzór sanitarny nad jakością wody w miejscu wykorzystywanym do kąpieli	44
5. Nadzór sanitarny nad jakością wody w pływalniach.....	45
Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Podmiotów i Użytku	46
I. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku i jakość zdrowotna środków spożywczych	46
1. Ocena stanu sanitarnego obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku	46
2. Jakość zdrowotna środków spożywczych	54
II. Ocena żywienia pacjentów w Szpitalu Wielospecjalistycznym	57
III. Ocena sposobu żywienia w zakładach zamkniętych żywienia zbiorowego	57
IV. Ocena sposobu realizacji wymagań rozporządzenia „sklepikowego”	58
V. Nadzór nad wyrobami mającymi kontakt z żywnością, kosmetykami	59
VI. Nadzór nad wytwarzaniem bezpiecznych produktów produkcji pierwotnej	60
VII. Działania ukierunkowane problemowo	60

VIII. RASFF / RAPEX	63
IX. Nadzór nad importem/eksportem	63
X. Nadzór nad żywnością prozdrowotną	64
XI. Wnioski i interwencje	64
XII. Podsumowanie	65
Sekcja Higieny Pracy	67
I. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	67
1. Narażenie zawodowe pracujących	68
II. Substancje i mieszaniny chemiczne	74
III. Środki zastępcze, tzw. „dopalacze”	75
IV. Choroby zawodowe	76
V. Podsumowanie	80
Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży	82
I. Stan sanitarny w szkołach i innych placówkach oświatowo – wychowawczych oraz w placówkach wypoczynku dla dzieci i młodzieży	82
1. Nadzór nad placówkami oświatowo-wychowawczymi w okresie pandemii COVID-19	83
2. Stan sanitarny żłobków/klubów malucha	84
3. Stan sanitarny przedszkoli	85
4. Stan sanitarno-techniczny szkół	85
5. Nadzór nad placówkami z pobytem dziennym i placówkami rekreacyjnymi	89
II. Podsumowanie i wnioski	89
ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	90
I. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	90
II. Zagadnienie polegające na uzgodnieniu przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych	91
III. Uzgodnienia dokumentacji projektowej i koncepcji	92
IV. Uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektów	93
V. Podsumowanie pracy Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego za 2020 r.	94
OŚWIATA ZDROWOTNA	98
I. Zakres działań	98
II. Programy edukacyjne	98
III. Podsumowanie	104

Sekcja Epidemiologii

Głównym kierunkiem działania Sekcji Epidemiologii było prowadzenie działalności przeciwepidemicznej oraz nadzór w zakresie zakażeń i chorób zakaźnych, w szczególności występujących ogniskowo, nadzór nad uodpornieniem populacji w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych, zapewnienie właściwych warunków przechowywania, przyjmowania, wydawania i transportu preparatów szczepionkowych.

I. Choroby zakaźne

W 2020 roku na terenie Jaworzna zarejestrowano ogółem 34427 zachorowań na choroby zakaźne, liczba ta jest o 42% większa niż w roku ubiegłym. Najwięcej przypadków stanowiły zachorowania na grypę i zakażenia grypopodobne – 31231 (90,7% ogółu zachorowań). Jednak to nie grypa, a pandemia zakażeń spowodowanych wirusem SARS-CoV-2 zdominowała sytuację epidemiologiczną w mieście. Do końca 2020 roku na terenie nadzorowanym przez PPIS W Jaworznie odnotowano 2566 przypadków zachorowań na COVID-19.

Choroby wieku dziecięcego (263 przypadki) w minionym roku stanowiły niewielki odsetek ogółu zachorowań (0,7%). W tej grupie chorób najliczniejszą grupę stanowiła, analogicznie jak w roku 2019, ospa wietrzna – 226 zgłoszeń, co stanowi 85,9% ogółu tych zachorowań. W 2020 roku 304 pacjentów, u których stwierdzono chorobę zakaźną wymagało hospitalizacji, z czego największy odsetek stanowili chorzy z potwierdzonym zakażeniem wirusem SARS-CoV-2.

W 2020 roku zarejestrowano, nie notowaną do tej pory na terenie objętym nadzorem przez PPIS w Jaworznie, liczbę zgonów z powodu choroby zakaźnej. Zmarły 62 osoby, z czego w 57 przypadkach (ponad 90%) przyczyną zgonu było zachorowanie na COVID-19.

Przeprowadzono 4854 wywiady epidemiologiczne. Tak gwałtowny wzrost liczby przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych w porównaniu z latami poprzednimi, również był spowodowany pandemią zakażeń spowodowanych wirusem SARS-CoV

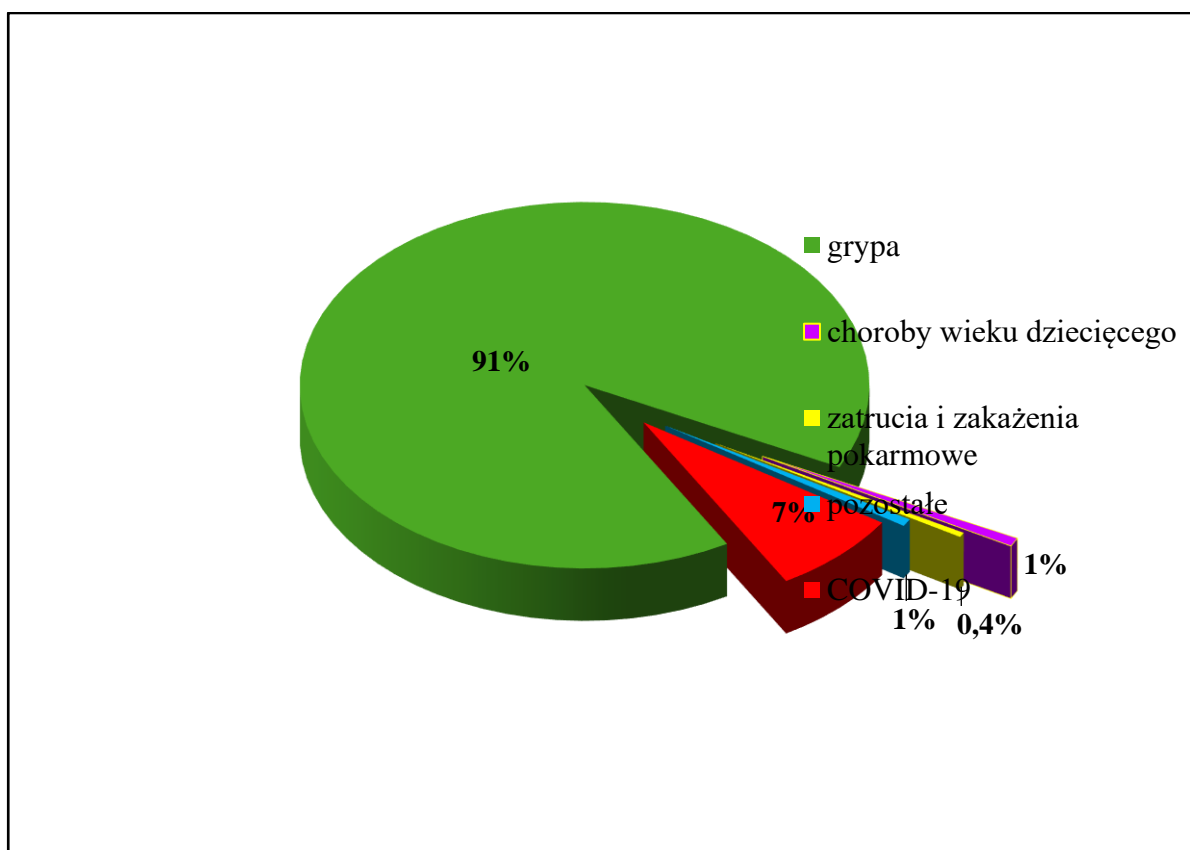
Mniej niż w 2019r. notowano przypadków: ospy, krztuśca, płonicy, róży, boreliozy z Lyme, gruźlicy, biegunek i zapaleń żołądkowo-jelitowych BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, WZW typu B i C oraz kiły.

Więcej niż w 2019 roku stwierdzono przypadków: grypy i zakażeń grypopodobnych oraz bakteryjnych zakażeń jelitowych wywołanych *Clostridium difficile*,

Na podobnym poziomie jak w roku 2019 utrzymywała się liczba zachorowań na różyczkę, rzeżączkę, salmonellozę jelitową.

Nie zarejestrowano: zachorowań na odrę oraz WZW A

W związku z ogłoszeniem na terenie Polski w dn. 20 marca 2020 roku pandemii zakażeń spowodowanych wirusem SARS-CoV-2 liczba zachorowań na choroby zakaźne raportowanych przez PSSE w sprawozdaniach MZ-56 jest niedoszacowana w porównaniu z rzeczywistą liczbą przypadków. Na fakt ten złożyło się kilka czynników m.in.: funkcjonowanie placówek POZ w trybie teleporad, mniejsza liczba pacjentów zgłaszających się do lekarza, mniejsza liczba rozpoznawanych przez lekarzy zakażeń, mniejsza liczba zlecanych przez lekarzy badań diagnostycznych a także brak możliwości opracowania (a co za tym idzie wykazania w sprawozdaniu Mz-56) przez PSSE wszystkich zgłoszonych zachorowań.

Wykres 1. Rozkład zachorowań na choroby zakaźne w 2020 roku w Jaworznie.

1.COVID-19

Ogłoszenie 13 marca 2020 r. stanu zagrożenia epidemicznego a następnie 23 marca stanu epidemii zakażeń SARS-CoV-2 na terytorium Polski, zdeterminowało działania Sekcji Epidemiologii w zakresie nadzoru nad chorobami zakaźnymi. Zakażenia wirusem SARS-CoV-2, wywołujące chorobę COVID-19 miały decydujący wpływ na sytuację epidemiologiczną na terenie Jaworzna w 2020 roku.

W minionym roku w Jaworznie zarejestrowano 2566 przypadków zakażeń wirusem SARS-CoV-2. 96% wszystkich stwierdzonych przypadków zarejestrowano w IV kwartale, miesiącem o największej liczbie zachorowań był listopad – 2465 zakażeń. Rozkład zachorowań ze względu na płeć przedstawiał się następująco: 55% zakażonych (tj. 1420 przypadków) stanowiły kobiety, w 45% (tj. 1146 przypadków) zachorowania dotyczyły mężczyzn. Chorowały głównie osoby dorosłe – 96 % wszystkich zakażeń, dzieci i młodzież do 18 roku życia stanowiły 4% chorych, tj. 114 przypadków wszystkich zidentyfikowanych zakażeń. W związku z zakażeniem 90 pacjentów wymagało hospitalizacji, co stanowi 3,5% ogółu zachorowań. W zdecydowanej większości hospitalizacji poddawane były osoby dorosłe, tylko w jednym przypadku hospitalizacja dotyczyła dziecka. Wskaźnik zapadalności dla Jaworzna wyniósł 2968,7 i był niższy niż dla Polski (3271,01). Przebieg choroby był bardzo różny: od bezobjawowego nosicielstwa, poprzez lekkie objawy, aż do stanu ciężkiego. Odnotowano również 57 zgonów, w których jedną z przyczyn było zakażenie wirusem SARS-CoV-2. Współczynnik śmiertelności liczony jako iloraz liczby zgonów do liczby zachorowań wyniósł dla Jaworzna 0,02. Struktura wiekowa osób zmarłych przedstawia się następująco:

- 30 osób (52%) było w przedziale wiekowym 80-95 lat,
- 25 osób (43%) w przedziale wiekowym 60-77 lat,
- 2 osoby (5%) w przedziale wiekowym 50-59 lat.

84% (tj. 48 osób) zmarłych miało choroby współistniejące.

Zachorowania na COVID-19 występowały zarówno sporadycznie, jak i w ogniskach. Zarejestrowano:

- niewielkie ogniska występujące w środowisku domowym,
- ogniska zakażenia szpitalnego na oddziałach Szpitala Wielospecjalistycznego (9 ognisk),
- ogniska w placówkach lecznictwa zamkniętego: ZPO, Hospicjum,
- pobytu osób starszych i niesamodzielnych: DPS, Jesień na Letniej,
- ogniska w placówkach nauczania i wychowania: szkoły, przedszkola,
- w zakładach pracy: Tauron Wydobycie, Turbotec.

Na dzień 31.12.2020r. w Jaworznie było zarejestrowanych 2004 ozdrowieńców i 505 aktywnych przypadków zachorowań. Pacjenci dodatni, nie wymagający hospitalizacji, odbywali izolację w warunkach domowych, bądź korzystali z izolatoriów w Goczałkowicach, Ustroniu i Chorzowie.

W związku z nadzorem nad zakażeniami spowodowanymi wirusem SARS-CoV-2 w 2020 roku przeprowadzono 4854 dochodzeń epidemiologicznych.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Epidemiologii
---------------------	---

1.1 Grypa i zakażenia grypopodobne – w 2020 roku stanowiły 91% wszystkich zarejestrowanych zachorowań na choroby zakaźne. Wskaźnik zapadalności na grypę w Jaworznie wyniósł 36135, a wśród dzieci do lat 14 – 85880. Rejestracja zachorowań na grypę i zakażenia grypopodobne odbywa się w ciągu całego roku, w oparciu o cotygodniowe meldunki o zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na grypę (MZ-55), sporządzane przez podmioty lecznicze. W meldunku zgodnie z definicją przyjętą na potrzeby nadzoru epidemiologicznego nad chorobami zakaźnymi w krajach UE wykazuje się:

- grypę (rozpoznaną klinicznie i/lub laboratoryjnie) oraz
- wszystkie rozpoznane klinicznie zachorowania grypopodobne i ostre zakażenia dróg oddechowych spełniające następujące kryteria:

zachorowania grypopodobne:

nagłe wystąpienie objawów oraz co najmniej jeden z następujących objawów ogólnych: gorączka lub stan podgorączkowy, złe samopoczucie, bóle głowy, bóle mięśniowe oraz co najmniej jeden z następujących objawów oddechowych: kaszel, ból gardła, duszność;

ostre zakażenia dróg oddechowych:

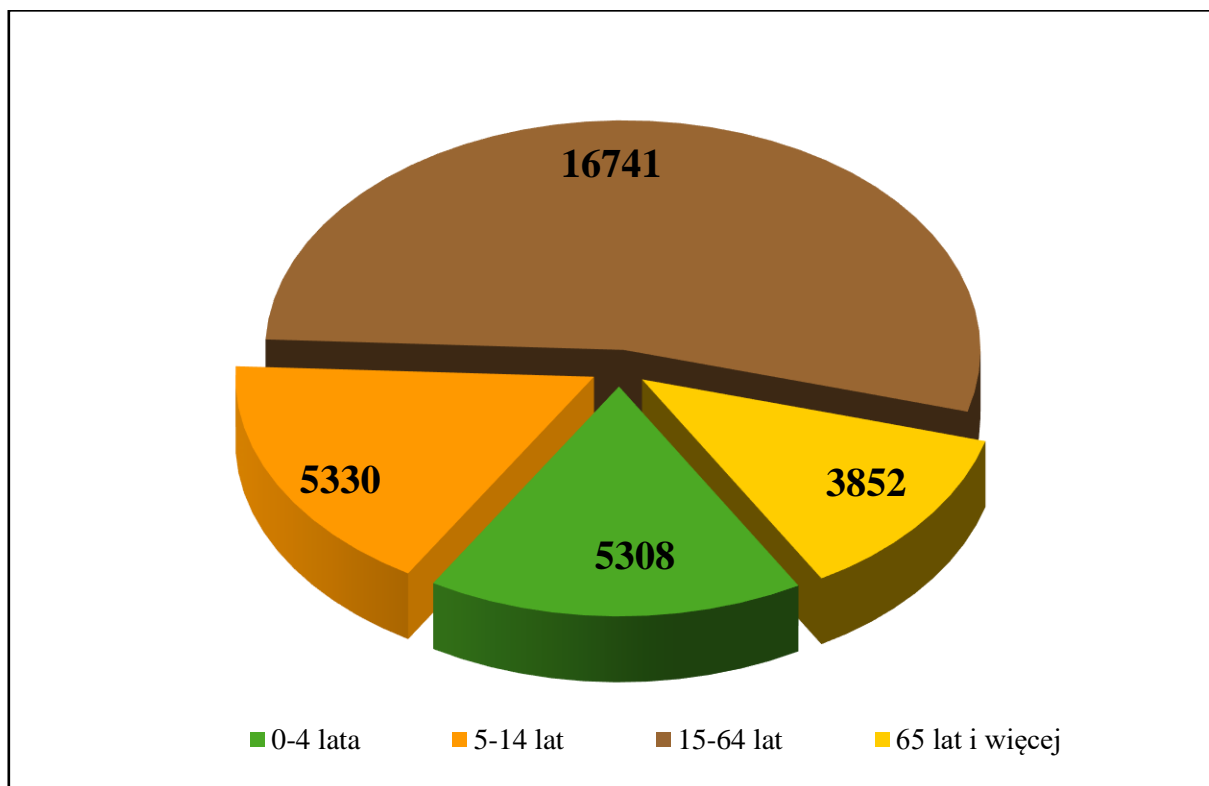
nagłe wystąpienie objawów oraz co najmniej jeden z następujących czterech objawów oddechowych: kaszel, ból gardła, duszność, nieżyt śluzowy nosa oraz w opinii klinicysty, infekcyjny charakter choroby.

Zgodnie z powyższą definicją w Jaworznie w 2020 roku zarejestrowano 31231 przypadków grypy i zachorowań grypopodobnych, z czego 34% dotyczyło dzieci do 14 roku życia. W porównaniu z rokiem 2019 liczba chorych wzrosła o 40%. Zanotowano dwa szczyty zachorowań: w marcu – 4498 przypadków oraz w październiku 4565 przypadków. Grypa występowała w ciągu całego roku. Biorąc po uwagę sezonowy rozkład liczby zachorowań, najwięcej, bo 11020 zgłoszeń (tj. 35% wszystkich zgłoszonych do PSSE przypadków) odnotowano w czwartym kwartale. Spadek liczby chorych przypadków na miesiące wiosenno – letnie od kwietnia do sierpnia, co wyraźnie wskazuje na sezonowość zachorowań na grypę i zakażenia grypopodobne.

137 chorych wymagało hospitalizacji, z czego 68% chorych stanowiły dzieci do 14 roku życia. Powodem hospitalizacji u wszystkich pacjentów były powikłania ze strony układu oddechowego. U 48 pacjentów w badaniach genetycznych potwierdzono obecność wirusa grypy, w 47 przypadkach był to wirus grypy typu A, u jednej osoby zidentyfikowano wirusa typu B. W 2020 roku odnotowano również 3 zgony, których przyczyną były powikłania pogrypowe.

W 2020 roku przeciwko grypie zaszczepiło się 2748 osób, co stanowi 3,17% populacji miasta. W ciągu ostatnich pięciu lat (2016-2020) był to wynik najwyższy. Seniorzy, podobnie jak w latach poprzednich, korzystali z finansowanych przez Gminę m. Jaworzna szczepionek w ramach programu zdrowotnego „Profilaktyka grypy w Jaworznie – szczepienia ochronne dla seniorów 65+”. Program był realizowany w sezonie grypowym 2020/2021 od września do listopada.

W 2020 roku odnotowano trzy zgony z powodu grypy, wszystkie dotyczyły osób po 50 roku życia.

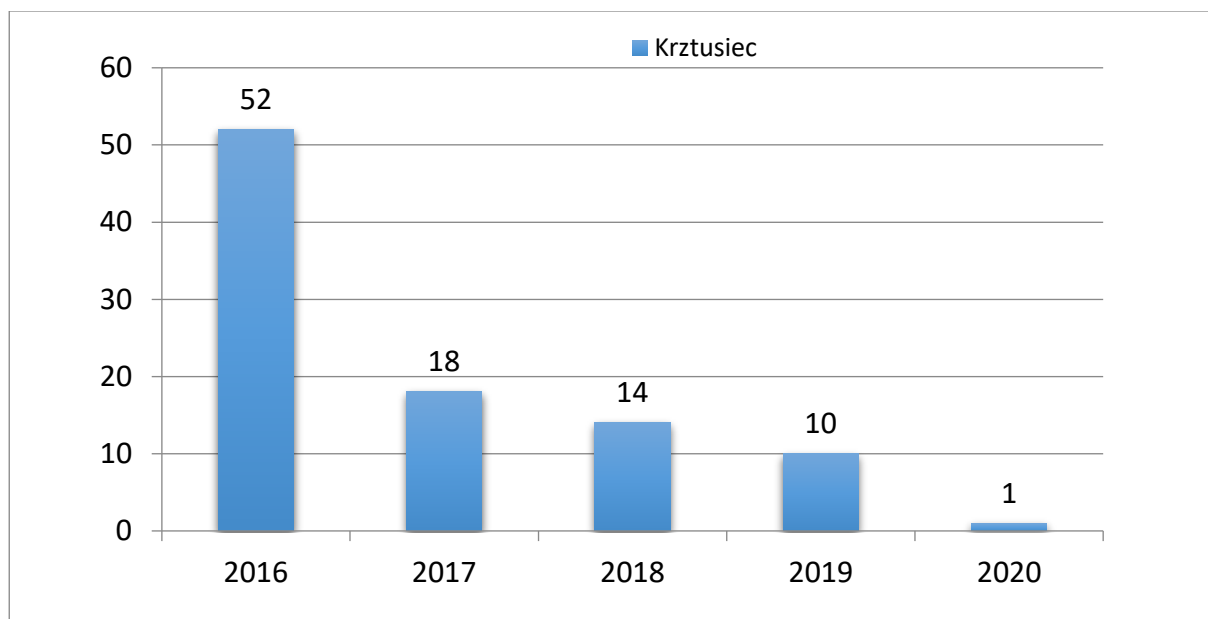
Wykres 2. Liczba zachorowań na grypę w Jaworznie w roku 2020 z podziałem na grupy wiekowe.

1.2 Choroby wieku dziecięcego

Krztusiec

Odnutowano 1 zachorowanie na krztusiec, o 9 mniej niż w roku poprzednim. Wskaźnik zapadalności wyniósł 1,5 i był o 0,44 niższy niż dla Polski. Od czterech lat obserwujemy systematyczny spadek liczby zachorowań na tę chorobę, co najprawdopodobniej ma związek ze wprowadzeniem do Obowiązkowego Programu Szczepień Ochronnych, szczepienia p/krztuścowi u młodzieży w 14 roku życia. Dzieci otrzymują teraz w sumie 6 dawek szczepionki przeciw krztuścowi: cztery w 1 i 2 roku życia oraz po jednej w 6 i 14 roku życia. Odporność poszczepienna utrzymuje się przez ok. 3 - 10 lat (najczęściej 5-7 lat) od ostatniego szczepienia, natomiast odporność po przechorowaniu utrzymuje się przez ok 10 – 15 lat. Krztusiec jest szczególnie niebezpieczny dla niemowląt – w 2020 roku nie rejestrowano zachorowań u dzieci w pierwszym roku życia.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Epidemiologii
---------------------	---

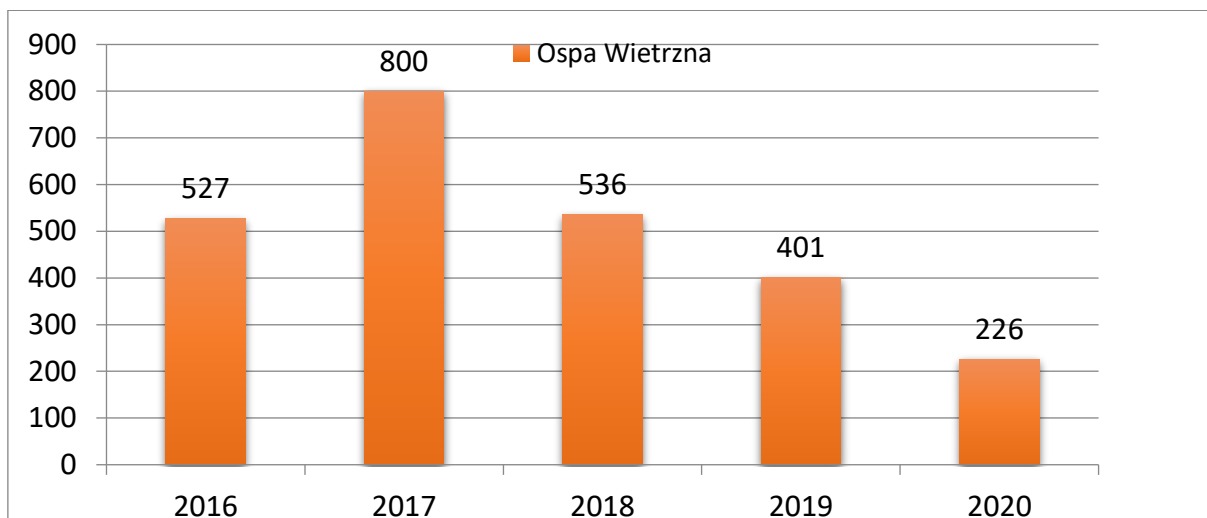
Wykres 3. Liczba przypadków krztusca w latach 2016- 2020 w Jaworznie

Ospa wietrzna

W 2020 roku zarejestrowano 226 przypadków zachorowań na ospę wietrzną. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba ta zmniejszyła się o 72%. Wskaźnik zapadalności dla Jaworzna wyniósł 261 i był o 40 wyższy niż dla Polski. Rozkład zachorowań ze względu na płeć przedstawiał się następująco: nieco częściej chorowali mężczyźni, którzy stanowili 51% chorych, tj. 115 przypadków. Jedna z chorych osób wymagała hospitalizacji. Najliczniejszą grupę chorych stanowiły dzieci młodsze, do 8 roku życia, u których zarejestrowano 201 przypadków tj. 89% ogółu zachorowań na tę chorobę. Przypadki ospy były rejestrowane w ciągu całego roku, prawie 90% wszystkich zarejestrowanych przypadków wystąpiło w miesiącach styczeń-marzec oraz październik-grudzień. Miesiącami o największej liczbie zachorowań były styczeń, listopad i grudzień. Wyraźny spadek liczby chorych (zaledwie 2 zachorowania) odnotowano w miesiącach czerwiec-lipiec.

Spośród ogółu chorych tylko 8 osób było wcześniej szczepionych p/ospie, cztery osoby dwiema dawkami i cztery jedną dawką. Na terenie Jaworzna od trzech lat obserwujemy systematyczny spadek liczby chorych. Jest to związane z cyklicznością zachorowań na tę chorobę – średnio co cztery lata występuje znaczny wzrost liczby chorych (u nas rok 2017), po czym przez kolejne 3, 4 lata następuje systematyczny spadek zachorowań. W Polsce dostępna jest szczepionka przeciw ospie wietrznej, zawiera ona żywy, lecz pozbawiony zjadliwości (atenuowany) szczep wirusa. Szczepieniem obowiązkowym objęte są dzieci do 12 roku życia ze wskazań medycznych i dzieci narażone na zakażenie ze względów środowiskowych (np. przebywające w domach dziecka lub uczęszczające do żłobków i klubów dziecięcych). Pozostałym dzieciom szczepienie jest zalecane, jednak rodzice sporadycznie sięgają po ten rodzaj profilaktyki. Szczepienia nie miały wpływu na sytuację epidemiologiczną ospy w Jaworznie. W 2020 roku zaszczepiło się 137 osób, z czego 60%

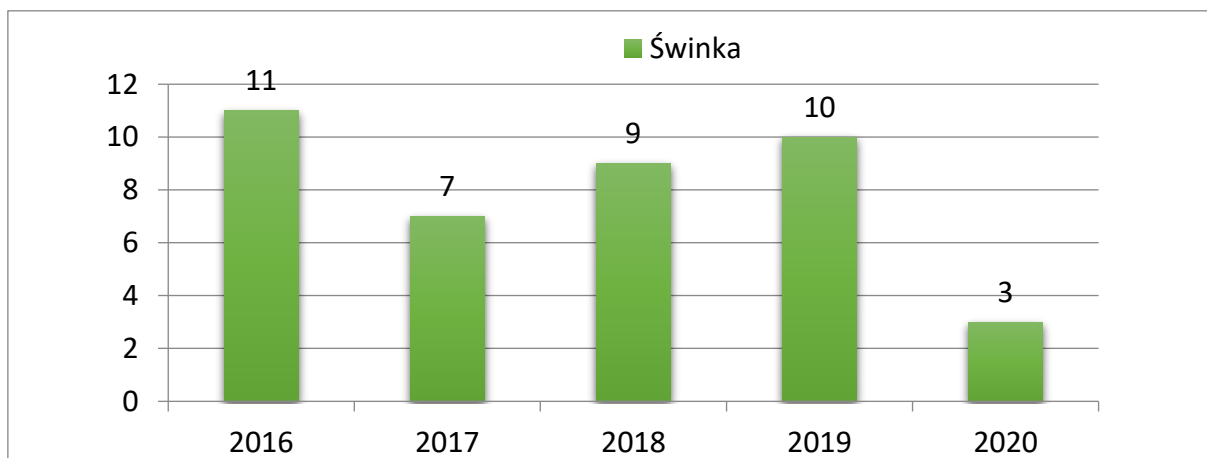
(tj. 83 osoby) w ramach szczepień obowiązkowych osób narażonych, a 54 w ramach szczepień zalecanych.

Wykres 4. Liczba przypadków ospy wietrznej w latach 2016 – 2020 w Jaworznie.

Świnka

Zarejestrowano 3 przypadki, co stanowi 70% mniej zachorowań niż w roku 2019. Zachorowało 2 mężczyzn i 1 kobieta. Wskaźnik zapadalności wyniósł 3,47 i był prawie dwukrotnie większy niż dla Polski. Choroba przebiegała bez powikłań, chorzy nie wymagali hospitalizacji. Przypadki świnki rejestrowano w miesiącach wiosennych – w marcu i maju. Dwa zachorowania dotyczyły dzieci do 14 roku życia, w jednym przypadku zachorowała osoba dorosła (wcześniej nie szczepiona). Po wprowadzeniu obowiązkowych szczepień ochronnych przeciw odrze, śwince i różyczce dla całej populacji, obserwuje się wyraźny spadek liczby przypadków (od 2006 roku), a sytuacja epidemiologiczna tej choroby jest stabilna.

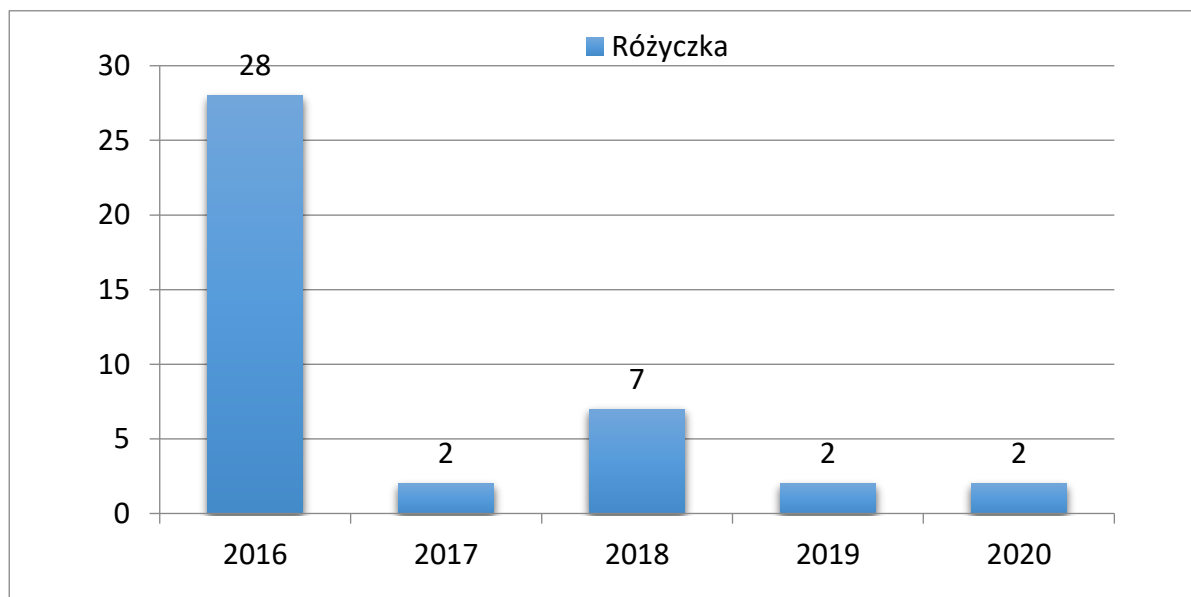

Wykres 5. Liczba przypadków świnki w latach 2016 - 2020 w Jaworznie

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Epidemiologii
---------------------	---

Różyczka

W 2020 roku zarejestrowano 2 przypadki zachorowań na różyczkę, liczba zachorowań pozostała na identycznym poziomie jak w roku 2019. Wskaźnik zapadalności wyniósł 2,31 i był aż 9 razy większy niż dla Polski. Zachorowania przebiegały bez powikłań, nie wymagały hospitalizacji. Zachorowały 2 dziewczynki. Jedna pacjentka była wcześniej szczepiona jedną dawką szczepionki skojarzonej p/odrze, śwince i różyczce, zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych, natomiast druga poniżej 1 roku życia – nie szczepiona. Polska uczestniczy w Programie WHO „Eliminacja Odry/Różyczki”, który ma na celu przerwanie transmisji wirusa różyczki oraz potwierdzenie jego eliminacji we wszystkich krajach Regionu Europejskiego. W celu realizacji tego programu każde podejrzenie lub zachorowanie na różyczkę powinno być potwierdzone badaniem w Zakładzie Wirusologii NIZP – Państwowego Zakładu Higieny w Warszawie. Zarejestrowane przez PPIS w Jaworznie zachorowania na różyczkę nie były potwierdzone laboratoryjnie, lekarze zgłaszali chorobę jedynie na podstawie objawów klinicznych – wysypki, powiększonych węzłów chłonnych. W związku z powyższym przypadki te zostały zaklasyfikowane, zgodnie z definicją przyjętą na potrzeby nadzoru epidemiologicznego, jako „różyczka możliwa”. Stan zaszczepienia populacji dziewcząt powyżej 12-go roku życia wynosi powyżej 95%. Tak wysoki poziom uodpornienia ma istotne znaczenie w profilaktyce zespołu różyczki wrodzonej.

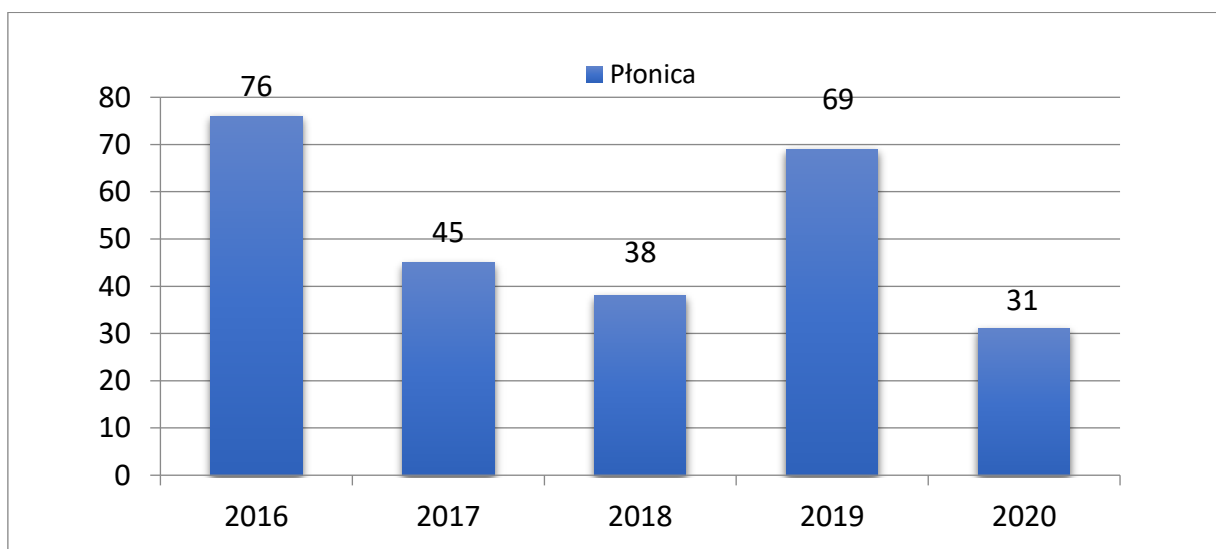
Wykres 6. Liczba przypadków różyczki w latach 2016 - 2020 w Jaworznie

Płonica

W 2020 roku zarejestrowano 31 przypadków zachorowań na płonicę, o 44% mniej niż w 2019 roku. Wskaźnik zapadalności dla Jaworzna wyniósł 35,86 i był o 15,9 wyższy niż dla Polski. Ze względu na płeć zachorowania rozłożyły się niemalże równomiernie – chorych było 16 kobiet i 15 mężczyzn. Jedna osoba w związku z zachorowaniem wymagała hospitalizacji. W jednym przypadku zachorowanie zostało potwierdzone badaniami laboratoryjnymi i w związku z powyższym zostało wykazane w sprawozdaniu Mz-56 jako przypadek potwierdzony. Pozostałe zachorowania były zgłaszane przez lekarzy na podstawie objawów klinicznych i przypadki te zostały zaklasyfikowane, zgodnie z definicją przyjętą na potrzeby nadzoru epidemiologicznego, jako „płonica możliwa”. Wszyscy pacjenci - to osoby do 14 roku życia. Najliczniejszą grupę chorych stanowią dzieci przedszkolne, w przedziale wiekowym od 2 do 6 lat (80% ogółu zachorowań).

Przypadki płonicy w zdecydowanej większości, tj. w ponad 90% przypadków rejestrowano w miesiącach zimowych i wczesną wiosną - od stycznia do marca oraz w grudniu.

Warto podkreślić, iż w przypadku płonicy, nie jest możliwe nabycie odporności dzięki szczepieniu. U noworodków istnieje odporność bierna, uzyskana od matki, która ustępuje pod koniec pierwszego roku życia. Odporność czynną nabywa się wraz z wiekiem poprzez częste ekspozycje na zakażenie. Powtórne zachorowania są niezwykle rzadkie.

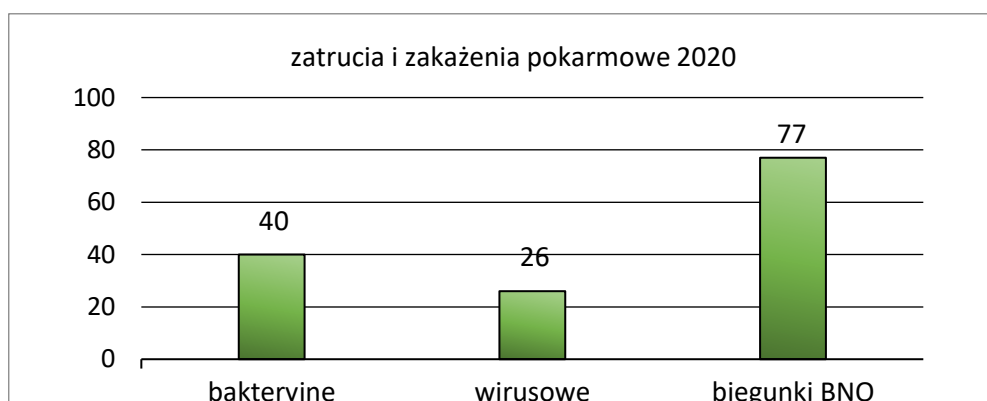

Wykres 7. Liczba przypadków płonicy w latach 2016 - 2020 w Jaworznie

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Epidemiologii
---------------------	---

1.3 Zatrucia i zakażenia pokarmowe

W 2020 roku zarejestrowano 143 zatrucia i zakażenia pokarmowe, o 199 (tj. o 60%) przypadków mniej niż w roku poprzednim. 61% chorych było hospitalizowanych w związku z zakażeniem. Biegunki i zatrucia pokarmowe cały czas stanowią istotną przyczynę chorobowości u dzieci do lat dwóch, 31,5% wszystkich zarejestrowanych przypadków dotyczyło tej grupy wiekowej. Do zachorowań u dzieci dochodzi wyłącznie w środowisku domowym. Czynniki etiologiczne większości zatruc i zakażeń pokarmowych nie zostały ustalone. Te zachorowania są zaklasyfikowane jako biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe bliżej nieokreślone (BNO) o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu i stanowiły one 54% wszystkich zakażeń. W 19% przypadków czynnikiem etiologicznym okazały się wirusy, a 27% zatruc miało podłoże bakteryjne.

Wykres 8. Liczba przypadków zatruc i zakażeń pokarmowych w 2020 roku w Jaworznie

1.3.1 Biegunki i zapalenia żołądkowo – jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu

Zarejestrowano 77 przypadków zachorowań, z czego 31% chorych wymagało hospitalizacji. W porównaniu z rokiem poprzednim zarejestrowano procentowy wzrost liczby osób wymagających hospitalizacji.

Biegunki u dzieci do lat 2 – 30 przypadków z czego 18 pacjentów (60%) wymagało hospitalizacji. Ze względu na płeć zachorowania rozkładały się w następujących proporcjach: zachorowało 18 chłopców (tj. 60%) i 12 dziewczynek. W 33% (tj. u 10 pacjentów) biegunek przeprowadzono diagnostykę laboratoryjną w kierunku obecności biologicznych czynników chorobotwórczych: bakterii i/lub wirusów, która nie określiła co było czynnikiem etiologicznym zachorowania.

Biegunki u osób powyżej 2 lat - 47 zachorowań z czego 6 pacjentów (niespełna 13%) wymagało hospitalizacji. U dwóch spośród wszystkich hospitalizowanych pacjentów wykonano badania wirusologiczne, które nie określiły czynnika etiologicznego. Rozkład

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Epidemiologii
---------------------	---

zachorowań ze względu na płeć przedstawia się następująco: zachorowało 26 mężczyzn, co stanowi 55% ogółu zachorowań i 21 kobiet. Zachorowania występowały w ciągu całego roku, najwięcej zgłoszonych przypadków zarejestrowano w miesiącach od stycznia do marca, na które przypadło 70% wszystkich zachorowań.

1.3.2 Zakażenia o etiologii wirusowej

W 2020 roku zarejestrowano 26 przypadków zachorowań i liczba ta była trzykrotnie niższa niż w roku 2019. Wszyscy chorzy pacjenci wymagali hospitalizacji. 57% ogółu zakażonych stanowiły dzieci do lat 2. Czynnikiem etiologicznym w 23 przypadkach zachorowań były rotawirusy, 2 zachorowania wywołały norowirusy, a w 1 przypadku czynnikiem zakażenia okazał się adenowirus. U małych dzieci w przebiegu choroby na ogół występują wymioty i biegunka, co może prowadzić do odwodnienia.

Ze względu na płeć rozkład zachorowań przedstawiał się następująco: zachorowało 18 mężczyzn i 5 kobiet. Zdecydowana większość zakażeń (82%) wystąpiło u dzieci w przedziale wiekowym od 0 do 6 lat. Nie wystąpiły zakażenia u osób dorosłych. Zakażenia wirusowe rejestrowano w pierwszym kwartale.

W Polsce dostępne są doustne szczepionki przeciwko zakażeniom wywołanym przez rotawirusy, zawierająca żywe, atenuowane wirusy. W Jaworznie z tej formy profilaktyki w roku 2020 skorzystały 263 niemowlęta, a tak niewielki odsetek zaszczepionych nie miał wpływu na sytuację epidemiologiczną zakażeń rotawirusowych w mieście.

1.3.3 Zakażenia o etiologii bakteryjnej

W 2020 roku zarejestrowano 40 zatruc i zakażeń jelitowych o etiologii bakteryjnej, to o 1 przypadek więcej niż w roku ubiegłym. Rozkład zachorowań ze względu na czynnik je wywołujący rozkładał się następująco:

- 32 przypadki zakażeń czynnikiem: *Clostridium difficile*,
- 8 przypadków zakażeń czynnikiem: *Salmonella*.

Salmonellozy – w roku 2020 zarejestrowano 8 przypadków salmonelloz, o 2 zachorowania mniej niż w roku poprzednim. Ze względu na płeć zachorowania rozłożyły się po równo – zachorowało 4 mężczyzn i 4 kobiety. Czynnikiem etiologicznym w siedmiu zachorowaniach była *Salmonella gr. D*, za jeden przypadek odpowiada *Salmonella gr. B*. Wszystkie zachorowania rejestrowano w miesiącach od lipca do października. Wskaźnik zapadalności wyniósł 9,25 i był o 4,02 niższy niż dla Polski (13,27), siedmiu chorych wymagało hospitalizacji. Większość chorych stanowiły dzieci – 7 przypadków, z czego 6 wystąpiło u dzieci małych, do trzeciego roku życia. Wszystkie zachorowania były sporadyczne, nie zarejestrowano zachorowań ogniskowych.

Zakażenia *Clostridium difficile* – w roku 2020 zarejestrowano wzrost liczby tych zakażeń w porównaniu z rokiem ubiegłym o 9 przypadków. Wskaźnik zapadalności wyniósł 37,2 i był

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Epidemiologii
---------------------	---

o 11,03 niższy niż dla Polski. Ze względu na płeć rozkład zachorowań przedstawiał się następująco: 17 zgłoszeń dotyczyło mężczyzn, 15 kobiet. Zachorowania rejestrowano w ciągu całego roku, nie obserwuje się sezonowości występowania tych zakażeń. 90% zachorowań dotyczyło osób powyżej 55 roku życia. We wszystkich przypadkach do zachorowania dochodzi w związku z długim okresem hospitalizacji i stosowaniem u pacjentów długotrwałej antybiotykoterapii.

1.3.4 Zatrucia środkami zastępczymi

Realizując zadania w celu ochrony zdrowia ludzkiego, w tym zagrożenia zdrowia publicznego stwarzanego przez środki zastępcze tzw. „dopalacze” prowadzono monitoring tych zatruć. W 2020 roku zgłoszono do PPIS w Jaworznie 2 zatrucia środkami zastępczymi, do których doszło na terenie miasta. W obydwu przypadkach zatrucia dotyczyły młodych mężczyzn, obydwu były hospitalizowane w oddziale zaburzeń afektywnych Szpitala Neuropsychiatrycznego w Lublińcu. Zgodnie z Planem Zasadniczych Zamierzeń dla sekcji epidemiologii na rok 2020 zatrucia środkami zastępczymi były rejestrowane w systemie SMIOD.

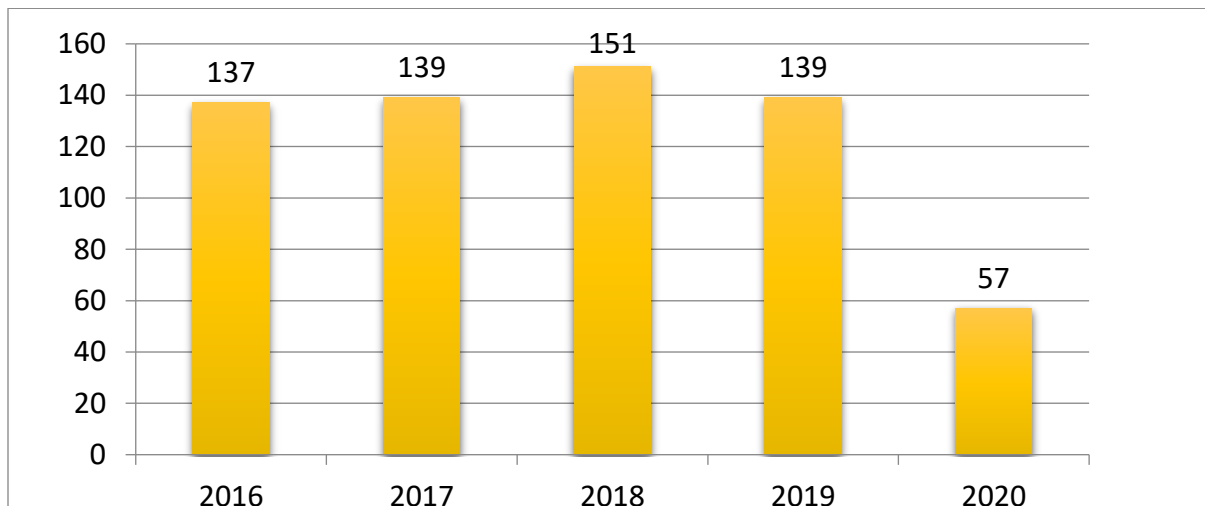
1.4 Borelioza – liczba zareportowanych przypadków w 2020 roku wyniosła 57 i była o 82 niższa (tj. o prawie 60%) niż w roku poprzednim. Znaczny spadek liczby przypadków boreliozy wykazanych w sprawozdaniu Mz-56 za rok 2020 jest spowodowany dwoma czynnikami:

- po pierwsze pacjenci znacznie rzadziej niż w poprzednich latach zgłaszali się do lekarza z objawami mogącymi sugerować boreliozę, a co za tym idzie lekarze rzadziej zlecali diagnostykę i w efekcie było mniej rozpoznań boreliozy;
- drugi istotny czynnik to realizowanie przez Sekcję Epidemiologii znacznej ilości zadań ponadplanowych związanych z pandemią COVID-19, co uniemożliwiło systematyczne opracowywanie napływających do PSSE zgłoszeń zachorowań innych chorób, w tym boreliozy.

Według płci zachorowania rozłożyły się w następujący sposób – w 62% przypadków choroba wystąpiła u kobiet, 38% przypadków zachorowań dotyczyło kobiet. Wskaźnik zapadalności dla Jaworzna wyniósł 65,9 i był prawie dwukrotnie wyższy niż dla Polski (32,63). Zachorowania odnotowywano w różnych grupach wiekowych, z czego najwięcej – 57 przypadków (tj. 58%) u osób powyżej 50 roku życia. Dzieci i młodzież do 19 roku życia stanowiły niespełna 5% wszystkich chorych. Największy odsetek chorych stanowili emeryci i renciści.– 40% ogółu zachorowań. Pierwszym objawem zakażenia w 95% przypadków był rumień wędrujący. U pozostałych chorych wystąpiły objawy kliniczne fazy późnej takie jak: bóle i obrzęki stawów, nawracające zapalenie stawów lub dotyczące układu nerwowego. 3 osoby w związku z zachorowaniem wymagały hospitalizacji.

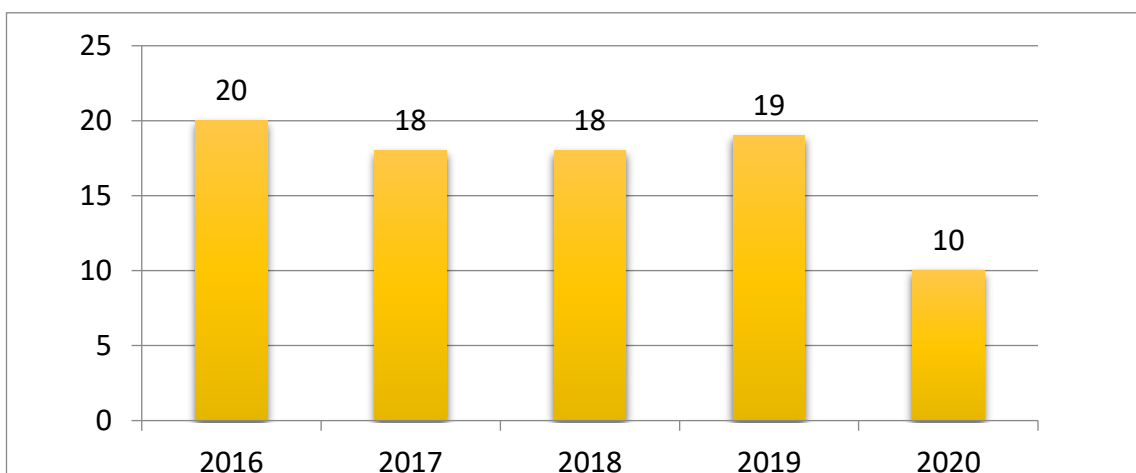
40% chorych zauważyło kleszcza, najczęściej ukąszenia miały miejsce w lesie, obejściu wokół domu, ogrodzie, na działce lub terenie rekreacyjnym. Choroba nie wystąpiła u osób w związku z narażeniem zawodowym.

Do PPIS wpłynęły również zgłoszenia zachorowań, które nie spełniły definicji przypadku boreliozy opracowanej na potrzeby nadzoru epidemiologicznego (np. brak objawów choroby, brak badań) i nie zostały one wykazane w sprawozdaniu Mz-56. Sytuacja epidemiologiczna boreliozy w Jaworznie jest stabilna, od kilku lat liczba zachorowań utrzymuje się na stałym poziomie.

Wykres 9. Liczba przypadków boreliozy w latach 2016 – 2020 w Jaworznie.

1.5 Gruźlica – odnotowano 10 przypadków, z czego u 8 chorych rozwinęła się gruźlica płuc, u 1 gruźlica skóry, a w jednym przypadku pacjent zachorował na gruźlicę układu moczowego. Liczba przypadków była o 9 niższa niż w roku ubiegłym. Wskaźnik zapadalności dla Jaworzna wyniósł 11,57. Wśród osób chorujących było 9 mężczyzn i 1 kobieta. Zachorowania w większości przypadków (80%) dotyczyły osób powyżej 50 roku życia. Wszystkie zgłoszenia dotyczyły nowych zachorowań, nie zarejestrowano wznowy choroby. Wszyscy chorzy byli hospitalizowani. Zachorowania rejestrowano w ciągu całego roku. Odnotowano dwa zgony z powodu gruźlicy.

Wykres 10. Liczba zachorowań na gruźlicę w latach 2016 - 2020 w Jaworznie.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Epidemiologii
---------------------	---

1.6 Neuroinfekcje

Liczba zachorowań na neuroinfekcje w 2020 roku wyniosła 7, tj. o 11 przypadków mniej niż w roku poprzednim. Ze względu na czynnik etiologiczny zarejestrowano następujące zachorowania:

- 3 zapalenia opon mózgowo – rdzeniowych o etiologii wirusowej,
- 1 zapalenie opon mózgowo – rdzeniowych o etiologii bakteryjnej (meningokokowe)
- 3 zapalenia opon mózgowo –rdzeniowych o nieustalonej etiologii (inne i nieokreślone)

W zakażeniach pochodzenia wirusowego nie prowadzono dalszej diagnostyki, celem identyfikacji wirusa. W przypadku etiologii bakteryjnej z posiewu uzyskano bakterię *Neisseria meningitidis*.

Zachorowało 5 mężczyzn i 2 kobiety, wszystkie przypadki były hospitalizowane. Zachorowania rejestrowano w różnych miesiącach roku, nie zaobserwowano sezonowości. Chorowały głównie osoby młode, w przedziale wiekowym 20-45 lat, w dwóch przypadkach zachorowanie wystąpiło u osób po 60 roku życia.

1.7 Wirusowe zapalenie wątroby – zarejestrowano:

WZW B 1 zachorowanie

WZW C 2 zachorowania

W sumie zarejestrowano 3 zachorowania, o 13 przypadków mniej niż w roku poprzednim. Jedna osoba wymagała hospitalizacji. Ze względu na płeć rozkład zachorowań przedstawiał się następująco: zachorowało dwóch mężczyzn i jedna kobieta.

WZW B:

Zarejestrowano 1 przypadek przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu B, zachorowań ostrych nie odnotowano. Osoba chora w związku z zachorowaniem była hospitalizowana.

Wskaźnik zapadalności dla Jaworzna wyniósł 1,15 i był ponad dwukrotnie niższy niż dla Polski (2,54).

W zdecydowanej większości przypadków przewlekłego WZW B nie da się precyzyjnie określić daty zachorowania, ponieważ przebieg choroby jest bezobjawowy i najczęściej nosicielstwo wirusa jest stwierdzane przy okazji wykonywania przez pacjenta innych badań.

Na podstawie wywiadu epidemiologicznego ustalono, że do zakażenia mogło dojść w wyniku przeprowadzonych w przeszłości zabiegów przerwania ciągłości tkanek w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Epidemiologii
---------------------	---

Osób z najbliższego otoczenia chorej nie kierowano do szczepienia p/WZW B, ponieważ wcześniej zostały zaszczepione pełnym cyklem.

WZW C:

Zarejestrowano 2 przypadki, czyli o 2 mniej niż w roku poprzednim. Chorowali wyłącznie mężczyźni. Chorowały osoby powyżej 40 roku życia, zachorowań w młodszych grupach wiekowych nie odnotowano. Wskaźnik zapadalności dla Jaworzna wyniósł 2,31 i był na podobnym poziomie jak zapadalność dla Polski (2,42). Nie odnotowano zachorowań ogniskowych. W przypadku wirusowych zapaleń wątroby przenoszonych drogą krwi, nie obserwujemy korelacji wzrostu zachorowań z porą roku.

Osoby chore zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych podlegają szczepieniu przeciw WZW B. Pacjenci byli zaszczepieni w przeszłości pełnym cyklem szczepień. Na podstawie wywiadów epidemiologicznych ustalono, że do zakażenia mogło dojść w wyniku przeprowadzonych w przeszłości zabiegów przerwania ciągłości tkanek w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. Osoby z najbliższego otoczenia chorych są objęte nadzorem lekarza POZ.

1.8 Choroby przenoszone drogą płciową

W 2020 roku zgłoszono 4 zachorowania na kiłę, wskaźnik zapadalności dla Jaworzna wyniósł 4,62 i był o 2,75 wyższy niż dla Polski. Zachorowało trzech mężczyzn i jedna kobieta. Zarejestrowano także 2 zachorowania na rzeżączkę, obydwa dotyczyły mężczyzn oraz 1 zakażenie chlamydią u mężczyzny.

W 2020 roku zarejestrowano spadek liczby chorób przenoszonych drogą płciową o 4 przypadki w porównaniu z rokiem 2019. Na choroby przenoszone drogą kontaktów seksualnych w większości przypadków chorowały osoby młode, w przedziale wiekowym od 20 do 39 lat.

II. Szczepienia ochronne

Szczepienia to największe osiągnięcie zdrowia publicznego XX wieku. Są one najskuteczniejszym narzędziem w walce z niebezpiecznymi, często śmiertelnymi chorobami zakaźnymi zagrażającymi zdrowiu i życiu. Po zaszczepieniu ponad 90% populacji wytwarza się tzw. odporność zbiorowiskowa, która ogranicza epidemiczne rozprzestrzenianie się patogenów. Szczegółowe wskazania dotyczące poszczególnych szczepień, wynikające z aktualnej sytuacji epidemiologicznej, publikowane są w formie komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego - Programie Szczepień Ochronnych na dany rok, w terminie do dnia

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Epidemiologii
---------------------	---

31 października roku poprzedzającego realizację tego programu. W 2020 roku na terenie miasta Jaworzna funkcjonowały 24 punkty szczepień przeprowadzające zarówno obowiązkowe, jak i zalecane szczepienia ochronne, z czego 4 działające w poradniach dla dorosłych i 17 w poradniach D, gdzie opieką objętych zostało w sumie 15896 dzieci i młodzieży do 20 roku życia. Pozostałe punkty szczepień to: 1 przy Oddziale Neonatologii Szpitala Wielospecjalistycznego, 1 przy Szpitalnym Oddziale Ratunkowym oraz 1 przy Ambulatorium pełniącym dyżury nocne i świąteczne.

Realizując Program Szczepień Ochronnych w 2020 roku w ramach szczepień obowiązkowych podane zostały 11353 dawki szczepionek finansowanych z budżetu państwa (zakupionych przez Ministra Zdrowia), w tym 9769 dawek podanych w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych dzieci i młodzieży do 19 roku życia.

W 2020 roku Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Jaworznie wydała do podległych punktów szczepień 11376 ampułek/fiolek preparatów szczepionkowych. Transport i przechowywanie szczepionek odbywały się z zachowaniem łańcucha chłodniczego. W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jaworznie funkcjonuje całodobowy monitoring temperatury w chłodni przeznaczonej do przechowywania szczepionek. Rejestracja temperatury prowadzona jest przy użyciu elektronicznego rejestratora temperatury, który wysyła dane do komputera, gdzie są archiwizowane. W przypadku przekroczenia zadanych zakresów temperatur alarm przekazywany jest na telefon komórkowy osób odpowiedzialnych. Chłodnia jest co roku poddawana konserwacji.

2.1 Analiza stanu zaszczepienia roczników podlegających obowiązkowym szczepieniom ochronnym

Szczepienia przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B

W 2020 roku w stosunku do roku 2019 nastąpił spadek z 41,58% do 38,84% stopnia zaszczepienia dzieci w pierwszym roku życia przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B. Poziom zaszczepienia w drugim roku życia przeciwko WZW B osiągnął 88,69%.

Szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, *poliomyelitis* oraz *Haemophilus influenzae* typ b

Wzrost zaobserwowano w stanie zaszczepienia dzieci w pierwszym i drugim roku życia przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, *poliomyelitis* i *Haemophilus influenzae* typ b, w pierwszym roku życia o około 5% w porównaniu z rokiem poprzednim. Jednak nadal wyszczepialność podstawowa przeciwko tym chorobom jest niska z powodu wzrastającej liczby dzieci, których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych, a także coraz częściej pojawiającymi się przypadkami dłuższych czasowo odroczeń od przeprowadzenia szczepień, spowodowanych niestabilnym stanem zdrowia dziecka lub skierowaniem do konsultacji specjalistycznej ds. szczepień.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Epidemiologii
---------------------	---

Szczepienia przypominające przeciwko błonicy i tężcowi, krztuścowi oraz *poliomyelitis*

Spadł natomiast znacznie (o ok. 15% w stosunku do roku 2019) stan zaszczepienia dzieci w 6 roku życia I dawką przypominającą przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi oraz *poliomyelitis*.

Zaobserwowano również znaczny spadek (o ok. 17% w stosunku do roku 2019) stanu zaszczepienia dzieci w 14 roku życia drugą dawką przypominającą przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi.

W stosunku do roku poprzedniego znacznie spadł także poziom zaszczepienia trzecią dawką przypominającą przeciwko błonicy i tężcowi u młodzieży będącej w 19 roku życia (o ok. 12%).

Szczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce

W 2020 roku przeciwko odrze, śwince i różyczce szczepieniem podstawowym objęto 67,10% dzieci w 2 roku życia (o ponad 3% mniej niż w roku 2019), a w wyniku uzupełnienia brakujących szczepień z roku poprzedniego osiągnięto poziom 87,91% zaszczepienia dzieci w 3 roku życia. Natomiast dawką przypominającą przeciwko odrze, śwince i różyczce zaszczepiono 32,32% dzieci będących w 6 roku życia (o ponad 23% mniej niż w roku poprzednim) oraz 53,88% dzieci w 10 roku życia (o ponad 26% mniej niż w roku 2019).

Szczepienia przeciwko gruźlicy

W 2020 roku nastąpił spadek stanu zaszczepienia przeciwko gruźlicy w ciągu 24 godzin po urodzeniu - zaszczepiono 58,78% noworodków (o 6,59% mniej niż w roku poprzednim), głównie z powodu zaistniałych przeciwwskazań zdrowotnych, a także z przyczyn konieczności racjonalnego wykorzystania szczepionki p/gruźliczej BCG 10-dawkowej, jak również z obawy rodziców przed tym szczepieniem w 1 dobie życia. Szczepienia te zostały uzupełnione w ciągu roku do poziomu 97,02%. Duża liczba noworodków opuszcza jednak oddziały szpitalne bez wykonania szczepień przeciwko gruźlicy z powodu braku zgody rodziców na szczepienia. W 2020 roku 20 dzieci pozostało bez szczepienia BCG.

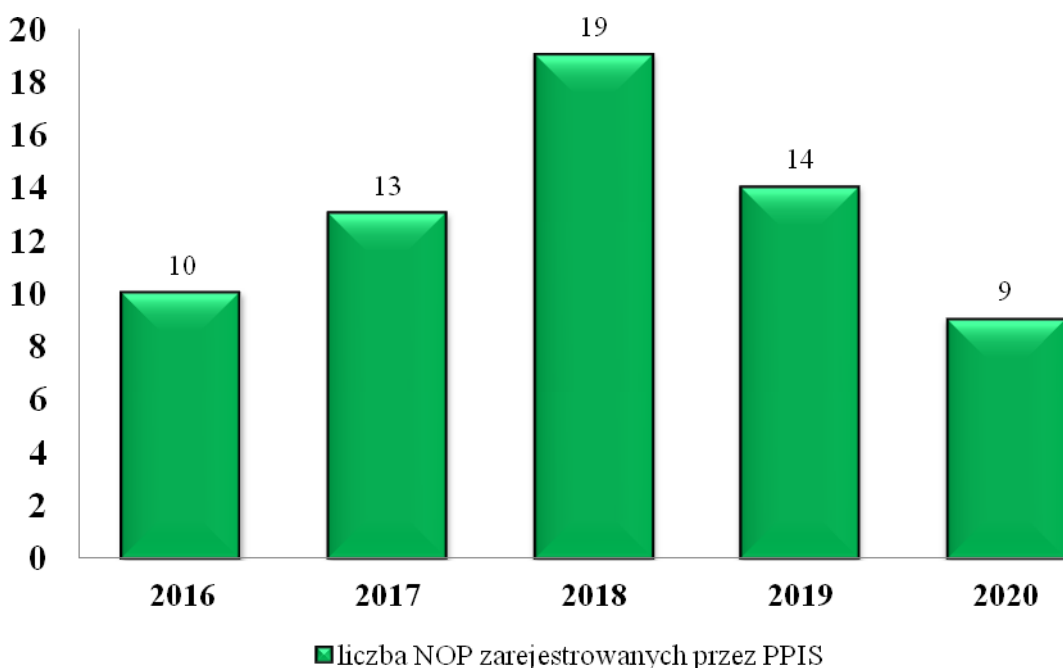
Stan wykonania szczepień obowiązkowych w 3 roku życia

W 3 roku życia dzieci nie posiadające przeciwwskazań zdrowotnych do szczepień ochronnych powinny mieć zakończony pełny cykl szczepień podstawowych przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu b, zakażeniom *Streptococcus pneumoniae* oraz przeciwko odrze, śwince i różyczce. Stan zaszczepienia dzieci będących w 3 roku życia (rocznik 2018) jedynie w przypadku WZW B osiągnął poziom powyżej 90%, natomiast pozostałe szczepienia szacują się na poziomie około 80%. W 2020 roku tylko 77,50% dzieci będących w 3 roku życia otrzymało wszystkie dawki szczepionek wymaganych w tym wieku

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Epidemiologii
---------------------	---

przeciw wszystkim chorobom uwzględnionym w „Kalendarzu szczepień”, natomiast u 19 dzieci (2,47%) wykazano brak jakichkolwiek szczepień. Spadek wyszczepialności tej grupy wiekowej spowodowany jest dużą liczbą dzieci, których rodzice nie wyrażają zgody na żadne szczepienia. W stosunku do roku poprzedniego liczba osób uchylających się od obowiązku poddania swoich dzieci szczepieniom ochronnym wzrosła ze 184 do 194 rodziców, z powodu braku zgody na szczepienie 188 dzieci nie posiada szczepień podstawowych (w roku 2019 było ich 172). Znaczna ilość osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych znajduje się pod wpływem ruchów antyszczepionkowych. Jeśli spadek liczby zaszczepionych w populacji będzie się pogłębiał, dojdzie do powrotu chorób, które dotychczas były skutecznie zwalczane, a nawet istniała nadzieja na ich wyeliminowanie.

2.2 Niepożądane odczyny poszczepienne

Wykres 11. Liczba niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP) zarejestrowanych przez PPIS w Jaworznie w latach 2016 - 2020

W 2020 roku zarejestrowano 9 niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP), o 5 przypadków mniej niż w roku poprzednim. Statystycznie to ok. 0,09 % w stosunku do wszystkich dawek szczepionek podanych w 2020 roku w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży do 19 roku życia (nie wliczając preparatów szczepionkowych skojarzonych alternatywnie zakupionych przez rodziców dzieci podlegających szczepieniom obowiązkowym). Niepożądane odczyny poszczepienne wystąpiły u 5 chłopców i 4 dziewczynek. Wszystkie odczyny zostały zakwalifikowane jako

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Epidemiologii
---------------------	---

łagodnie i zakończyły się całkowitym powrotem do zdrowia. W 3 przypadkach były to reakcje miejscowe mające postać obrzęku i zaczerwienienia w miejscu wstrzyknięcia. U 5 dzieci pojawiła się gorączka ok. 38°C, natomiast w przypadku zaszczepienia preparatem MMR VAX PRO u 1 dziecka wystąpiła wysypka odropodobna i powiększone węzły chłonne szyjne. Z powodu NOP żadne z dzieci nie wymagało hospitalizacji.

III. Higiena lecznictwa

1. Podmioty lecznicze stacjonarne

1.1 SP ZOZ Szpital Wielospecjalistyczny

W ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 4 kontrole sanitarne, w tym: 2 kontrole tematyczne dotyczące oceny działalności Zespołu i Komitetu Zwalczania Zakażeń Zakładowych oraz oceny stanu przygotowania szpitala na wypadek wystąpienia przypadku zakażenia koronawirusem, 1 kontrolę problemową związaną z wystąpieniem ogniska grypy AH1N1 w Oddziale Wewnętrznym z Pododdziałem Gastroenterologicznym oraz 1 kontrolę interwencyjną w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym. Podczas kontroli interwencyjnej nie stwierdzono nieprawidłowości. Dokonano oceny stanu sanitarno - higienicznego pomieszczeń i urządzeń, przeglądu opracowanych procedur oraz stopnia ich wdrożenia, zapoznano się z protokołami kontroli wewnętrznej.

Nie stwierdzono uchybień dotyczących dezynfekcji i sterylizacji jako podstawowych elementów higieny szpitalnej. Dobór stosowanych preparatów dezynfekcyjnych oraz deklarowane parametry dezynfekcji w danych obszarach medycznych nie budziły zastrzeżeń. Preparaty posiadały szerokie spektrum działania, przechowywane były w oryginalnych opakowaniach z zachowaniem aktualnych dat ważności, w wydzielonych miejscach.

Centralna Sterylizatornia SP ZOZ Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie spełnia wymogi Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. 2019 poz. 595 z późn. zm.) oraz posiada aktualny certyfikat ISO.

Zaopatrzenie Szpitala w sprzęt jednorazowego użytku, odzież ochronną, środki ochrony osobistej i preparaty dezynfekcyjne - w wystarczającej ilości.

Zarządzeniami Dyrektora, w Szpitalu powołane są Komitet oraz Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych. Monitorowanie zakażeń odbywa się w sposób czynny. W 2020 r. w szpitalu wystąpiło 10 ognisk epidemicznych: 1 związane z wystąpieniem zachorowań wywołanych przez wirus grypy AH1N1 oraz 9 związanych z wystąpieniem zachorowań wywołanych przez wirus SARS-CoV-2. W przypadku każdego ogniska otrzymano *raport końcowy z wygaszenia*

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Epidemiologii
---------------------	---

ogniska epidemicznego. W 2020 r. nie wydano żadnej decyzji stwierdzającej wystąpienie nieprawidłowości. Mandatów nie nałożono.

1.2 NEFROLUX

W ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 1 kontrolę tematyczną dotyczącą oceny działalności Zespołu i Komitetu Zwalczenia Zakażeń Zakładowych. Podmiot posiada aktualny certyfikat systemu zarządzania ISO 9001:2015 w zakresie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej. Dokonano przeglądu opracowanych procedur oraz stopnia ich wdrożenia, zapoznano się z protokołami kontroli wewnętrznej.

W podmiocie działa Oddział Dializoterapii wyposażony w 22 stanowiska dializacyjne oraz 15-łóżkowy Oddział Nefrologiczny z 2 łóżkami intensywnego nadzoru.

Narzędzia wielokrotnego użycia z Oddziału Nefrologii są dezynfekowane i poddawane sterylizacji w Centralnej Sterylizatorni Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie na podstawie aktualnie zawartej umowy. W podmiocie leczniczym powołany jest Komitet i Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych. Monitorowanie zakażeń odbywa się w sposób czynny. Podmiot posiada program racjonalnej polityki antybiotykowej i receptariusz szpitalny. Decyzji administracyjnej nie wydano, mandatów nie nałożono.

2.Podmioty lecznicze ambulatoryjne

2.1 Zakłady Opieki Zdrowotnej

W 2020 r. na terenie miasta Jaworzna objęto nadzorem epidemiologicznym 10 podmiotów należących do lecznictwa ambulatoryjnego, przeprowadzając łącznie 14 kontroli sanitarnych. Nie stwierdzono nieprawidłowości, nie wydano decyzji administracyjnych. Mandatów nie nałożono.

Podmioty lecznicze posiadają opracowane i wdrożone plany higieny, w których zawarte są między innymi procedury higieny rąk, postępowania poekspozycyjnego, dekontaminacji narzędzi, sprzętu medycznego i powierzchni, postępowania z odpadami medycznymi oraz postępowania w przypadku skażenia materiałem biologicznym.

Dobór stosowanych preparatów dezynfekcyjnych oraz deklarowane parametry dezynfekcji w danych obszarach medycznych nie budziły zastrzeżeń. Preparaty posiadały szerokie spektrum działania, przechowywane były w oryginalnych opakowaniach z zachowaniem aktualnych dat ważności w wydzielonych miejscach. Roztwory robocze są sporządzane i stosowane zgodnie z zaleceniami producentów. W przypadku przeprowadzania sterylizacji, skuteczność każdego procesu jest sprawdzana przy zastosowaniu chemicznych testów paskowych. Regularnie przeprowadzane są biologiczne kontrole skuteczności sterylizacji testem Sporal A. Oceniane są również parametry fizyczne procesów. Wyniki kontroli skuteczności procesów sterylizacji są dokumentowane i archiwizowane.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Epidemiologii
---------------------	---

Wśród skontrolowanych podmiotów proces sterylizacji narzędzi wielokrotnego użytku jest przeprowadzany wyłącznie we własnym zakresie w 3 podmiotach leczniczych przy użyciu autoklawów wodno - parowych. W pozostałych 7 podmiotach, w związku z wykonywaniem zabiegów związanych z przerwaniem ciągłości tkanek, stosowany jest wyłącznie sprzęt jednokrotnego użytku. Zaopatrzenie w sprzęt jednorazowego użytku, odzież ochronną, środki ochrony osobistej i preparaty dezynfekcyjne - w wystarczającej ilości.

2.2 Prywatne gabinety lekarskie i pielęgniarskie

Nadzór obejmował 18 praktyk lekarskich. Łącznie przeprowadzono 18 kontroli sanitarnych, z czego 5 kontroli przeprowadzono na wniosek strony – do wydania opinii sanitarnej. W 2020r. nie wydano decyzji administracyjnych w wyniku stwierdzenia nieprawidłowości. Mandatów nie nałożono.

Dobór stosowanych preparatów dezynfekcyjnych oraz deklarowane parametry dezynfekcji w danych obszarach medycznych nie budziły zastrzeżeń. Preparaty posiadały szerokie spektrum działania, przechowywane były w oryginalnych opakowaniach z zachowaniem aktualnych dat ważności w wydzielonych miejscach. Roztwory robocze są sporządzane i stosowane zgodnie z zaleceniami producentów.

Wśród skontrolowanych podmiotów sterylizacja narzędzi wielokrotnego użytku przeprowadzana jest lokalnie, w obrębie praktyki, w 10 podmiotach leczniczych. Dwa podmioty zlecają sterylizację jako usługę zewnętrzną, natomiast w 2 praktykach stosowany jest wyłącznie sprzęt jednorazowy. Każdorazowo przeprowadzana jest wewnętrzna kontrola skuteczności sterylizacji - przy zastosowaniu chemicznych testów paskowych oraz regularnie przy zastosowaniu testów Sporal A (biologiczna kontrola skuteczności sterylizacji). Na bieżąco prowadzona jest ocena parametrów fizycznych każdego procesu. Wyniki kontroli są dokumentowane i archiwizowane. W podmiotach opracowane są m. in. standardy higieny rąk, procedury postępowania z odpadami medycznymi, procedury dekontaminacji narzędzi, sprzętu medycznego i powierzchni, postępowania w przypadku skażenia materiałem biologicznym oraz postępowania poekspozycyjnego. Zaopatrzenie w sprzęt jednorazowego użytku, odzież ochronną, środki ochrony osobistej i preparaty dezynfekcyjne – w wystarczającej ilości.

IV. Zabiegi deratyzacyjne

Zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Jaworzna, w 2020 r. przeprowadzono i nadzorowano dwie powszechne akcje deratyzacyjne: wiosenną oraz jesienną. Wystosowano łącznie 59 pism do zarządców nieruchomości. W 2020 r. do PPIS w Jaworznie nie zgłoszono interwencji dotyczących obecności gryzoni w budynkach mieszkalnych i przestrzeni użyteczności publicznej.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska
---------------------	---

Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska

I. Stan sanitarny zakładów świadczących usługi medyczne

1. Podmioty lecznicze ambulatoryjne niepubliczne

Przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria

Na koniec 2020 r. w ewidencji znajdowało się 16 podmiotów leczniczych ambulatoryjnych. Kontroli nie przeprowadzono, wydano 2 decyzje prolongujące. Jedna decyzja z terminem realizacji do 31.12.2021 r. Decyzja dotyczyła odnowienia ścian, sufitów w pomieszczeniach przychodni oraz wymiany zniszczonego wyposażenia (mebli) w poczekalni. Druga dotyczyła zorganizowania miejsca przeznaczonego do dezynfekcji, mycia i przechowywania pojemników wielokrotnego użycia, służących do transportu wewnętrznego odpadów medycznych z terminem realizacji 31.12.2021 r. Decyzje dotyczyły jednego pomiotu leczniczego. Mandatów nie nałożono.

Zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne - 1 obiekt, niezaplanowany do kontroli w roku sprawozdawczym.

Zakłady rehabilitacji leczniczej niepubliczne - 2 obiekty, przeprowadzono 1 kontrolę. Decyzji administracyjnych nie wydano, mandatów nie nałożono.

Skontrolowany obiekt podłączony jest do miejskiej sieci wodno-kanalizacyjnej.

Odpady komunalne gromadzone są prawidłowo, odbierane na podstawie złożonych deklaracji. Odpady medyczne odbierane przez firmy specjalistyczne.

Stosowana wyłącznie bielizna jednorazowego użytku, zapas wystarczający, przechowywany w higienicznych warunkach. Zaopatrzenie w środki dezynfekcyjne i czystości w wystarczającej ilości.

Zakłady rehabilitacji leczniczej publiczne - 1 obiekt, przeprowadzono 1 kontrolę. Decyzji administracyjnych nie wydano, mandatów nie nałożono.

Obiekt zaopatrzony jest w wodę wodociągową z wodociągu miejskiego. Nieczystości płynne odprowadzane są do kanalizacji miejskiej. Odpady komunalne gromadzone są prawidłowo, odbiór odpadów na podstawie złożonej deklaracji przez specjalistyczną firmę.

Podmiot posiada umowę na odbiór, transport i unieszkodliwianie odpadów medycznych uwzględniająca wszystkie kody odpadów oraz procedury postępowania z odpadami. Odbiór odpadów z miejsca magazynowania świadczy specjalistyczna firma na podstawie umowy.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska
---------------------	---

Stosowana bielizna wyłącznie jednorazowego użytku, zapas wystarczający. Zapas środków czystości i dezynfekcyjnych prawidłowy.

Inne ogółem - niepubliczne: 9 obiektów (2 poradnie leczenia paliatywnego, 6 podmiotów leczniczych stomatologicznych, 1 transport środków do przewozu chorych.)

Obiekty nieskontrolowane w 2020 r.

Inne ogółem - publiczne: 1 obiekt (pogotowie ratunkowe) nieskontrolowany w 2020 r.

2. Inne podmioty lecznicze:

Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze – 1 obiekt.

W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli. Prolongowano 1 decyzję odnośnie odnowienia: stolarki drzwiowej, ścian w salach rehabilitacyjnych, w szatniach dla salowych, w korytarzu komunikacyjnym. Decyzję wydano z terminem realizacji do 31.12.2021 r.

Hospicja stacjonarne – 1 obiekt. Kontroli w 2020 r. nie przeprowadzono.

Indywidualne praktyki lekarskie ogółem, indywidualne praktyki lekarzy dentystów, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie ogółem, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów, grupowe praktyki lekarskie ogółem, grupowe praktyki lekarzy dentystów, indywidualne praktyki pielęgniarek, indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek, grupowe praktyki pielęgniarek - pod nadzorem EP.

Inne - 5 obiektów (4 pracownie protetyczne oraz 1 obiekt pod nadzorem Sekcji Epidemiologii). W 2020 r. Sekcja Higieny Komunalnej nie przeprowadziła kontroli.

3. Szpitale i wybrane komórki szpitalne

Szpital publiczny -1 obiekt

Szpital publiczny pozostaje pod nadzorem Sekcji Epidemiologii, natomiast Sekcja Higieny Komunalnej swoim nadzorem obejmuje zaplecze szpitalne. W związku z sytuacją epidemiologiczną nie przeprowadzono zaplanowanej na 2020 rok kontroli. Mandatów nie nałożono.

Szpital niepubliczny - 1 obiekt. W 2020 r. kontroli nie przeprowadzono.

Prosektorium wchodzące w skład szpitala

Prosektorium dzierżawi firma Usługi Pogrzebowe „Misja” w Jaworznie, ul. Sławkowska 16a.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska
---------------------	---

W bieżącym roku sprawozdawczym obiekt nie został zaplanowany do kontroli. Mandatów nie nałożono.

Pralnie szpitalne wchodzące w skład szpitala - brak obiektów.

Szpital nie posiada własnej pralni, jedynie magazyn bielizny brudnej oraz magazyn bielizny czystej.

Przychodnie przyszpitalne wchodzące w skład szpitala - 1 obiekt składający się z 17 poradni. Poradnie przyszpitalne obejmuje swoim nadzorem Sekcja Epidemiologii.

Wnioski:

W związku z epidemią SARS-CoV-2 w roku 2020 nie było możliwości przeprowadzenia planowanych kontroli obiektów. W związku z koniecznością zwiększonych wydatków w kwestii środków myjąco-dezynfekujących oraz środków ochrony osobistej pracowników placówek podmioty, na które nałożono decyzje dotyczące niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego zwracały się z prośbą do PPIS w Jaworznie o prolongatę terminów ich wykonania ze względu na ograniczone środki finansowe w tymże zakresie.

W związku z koniecznością raportowania o ogniskach zakażeń COVID-19 w Hospicjach, Zakładach Opiekuńczo-Lecznicych i Zakładach Pielęgnacyjno-Opiekuńczych pozostawano w ciągłym kontakcie z przedstawicielami ww. placówek.

W 2020 roku nie wydano opinii o wpływie niespełnienia wymagań dotyczących pomieszczeń lub urządzeń przez podmioty leczenia na bezpieczeństwo pacjentów.

W nadzorowanych placówkach opracowane są standardy higieny rąk, postępowania po ekspozycji na materiał potencjalnie skażony, instrukcje gospodarki odpadami medycznymi, procedury dezynfekcji narzędzi i sprzętu medycznego oraz sterylizacji materiału.

We wszystkich obiektach przestrzegany jest zakaz palenia wyrobów tytoniowych i e-papierosów. Wszystkie podmioty posiadają umowy na odbiór, transport i unieszkodliwianie odpadów medycznych uwzględniające każdy kod odpadów, które podmioty wytwarzają. Opracowane są procedury postępowania z odpadami medycznymi uwzględniające selektywne zbieranie, transport i magazynowanie odpadów. W 2020 r. podmioty wytwarzające odpady medyczne nie zgłaszały do PPIS w Jaworznie problemów dotyczących ich magazynowania w związku z epidemią SARS-CoV-2, a w szczególności w kontekście rodzaju odpadów medycznych i czasu ich magazynowania

II. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

1. Ustępy publiczne i ogólnodostępne –11 obiektów (powstały 3 nowe obiekty, a 1 uległ likwidacji), przeprowadzono 7 kontroli w 6 obiektach, 2 obiekty nieczynne w br.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska
---------------------	---

sprawozdawczym. W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego sprawdzano przestrzeganie obowiązujących ograniczeń w związku z wystąpieniem epidemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2.

Obiekty podłączone są do miejskiej sieci wodociągowo-kanalizacyjnej. Odpady komunalne gromadzone są w pojemnikach i usuwane przez firmę specjalistyczną na podstawie złożonych deklaracji. Obiekty w przeważającej większości dostosowane są dla osób niepełnosprawnych. Zapewnione są podstawowe środki czystości, higieny (mydło w płynie, ręczniki jednorazowe i papier toaletowy) i dezynfekcyjne w ilościach wystarczających.

2. Pływalnie kryte, odkryte i mieszane – 3 obiekty (kryta pływalnia oraz 2 baseny rehabilitacyjne wchodzące w skład innych obiektów, w których kontrolowano jakość wody).

W 2020 r. jeden basen rehabilitacyjny był wyłączony z użytkowania przez cały rok, natomiast pozostałe obiekty były wyłączane czasowo ze względu na zmieniające się przepisy prawne. W związku z powyższym nie wykonano zaplanowanej kontroli stanu sanitarno-higienicznego obiektów, a jedynie nadzorowano jakość wody i pobierano próbki w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego.

3. Domy Pomocy Społecznej – 1 obiekt, który został przekazany w marcu 2020 r. przez WSSE w Katowicach pod nadzór I-Instancyjny PPIS w Jaworznie. Obiekt niezaplanowany do kontroli w br. sprawozdawczym. W dniu 16.12.2020 r. wydano 3 decyzje administracyjne prolongujące terminy wykonania zarządzeń z uprzednio wydanych decyzji przez WSSE w Katowicach. Wszystkie ww. decyzje prolongujące posiadają terminy realizacji do dnia 31.12.2021 r. (odnowienia zniszczonych ścian i sufitów w pokojach, uzupełnienia ubytków w podłogach). Mandatów nie nałożono.

4. Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej – 4 obiekty, zaplanowano kontrole w 2 obiektach w br. sprawozdawczym.

Kontroli nie przeprowadzono z uwagi na ograniczenia w związku z wystąpieniem epidemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2. W związku z powyższym decyzji nie wydano i mandatów nie nałożono.

Działalność statutowa nadzorowanych obiektów polega na tworzeniu warunków do współuczestnictwa ludzi w życiu społecznym. Obiekty przeznaczone są na dzienny pobyt emerytów i rencistów oraz osób z niepełnosprawnością intelektualną.

5. Placówki zapewniające całodobową opiekę – 1 obiekt, niezaplanowany do kontroli w roku 2020.

Wydano jedną decyzję prolongującą termin wykonania zarządzeń dot. zapewnienia w obiekcie zgodnego z obowiązującymi wymogami pomieszczenia pomocniczego do prania i suszenia z terminem realizacji do dnia 30.06.2021 r. Mandatów nie nałożono.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska
---------------------	---

6. Noclegownie i domy dla bezdomnych - 2 obiekty, 1 zaplanowany do kontroli w br. sprawozdawczym.

Wydano dwie decyzje administracyjne prolongujące terminy wykonania zarządzeń. Pierwsza decyzja prolongowała termin wykonania zarządzeń do 31.12.2020 r. Jednakże, w związku z panującą sytuacją epidemiologiczną na wniosek strony została wydana druga decyzja prolongująca te same zarządzenia, z terminem realizacji do 31.12.2021 r. Wymienione decyzje dotyczyły tych samych nieprawidłowości, tj.: doposażenia pomieszczeń sanitarnych w odpowiednią ilość umywalek, natrysków i pisuarów oraz dostosowania pomieszczenia przeznaczonego na pralnię do obowiązujących wymogów. Kontroli w obiektach nie przeprowadzono z uwagi na ograniczenia w związku z wystąpieniem epidemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2. Mandatów nie nałożono.

7. Hotele, motele, pensjonaty, kempingi, domy wycieczkowe, schroniska młodzieżowe, schroniska, pola biwakowe, Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie.

W ww. grupie znajdują się 4 hotele z nadaną kategoryzacją i 9 innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie. Przeprowadzono łącznie 8 kontroli w 7 ww. obiektach, 5 spośród ww. obiektów nie zaplanowano do kontroli w br. sprawozdawczym, a w jednym nie wykonano planowanej kontroli.

Wydano jedną decyzję administracyjnych nakazujących usunięcie uchybień, mandatów nie nałożono.

Hotele – spośród 4 nadzorowanych obiektów zaplanowano i zrealizowano kontrole w dwóch.

Skontrolowane obiekty podłączone są do miejskiej sieci wodociągowo-kanalizacyjnej. Odpady komunalne gromadzone są prawidłowo w pojemnikach i kontenerach. Odbiór odpadów świadczy specjalistyczna firma na podstawie złożonych deklaracji.

Bрудna bielizna pościelowa transportowana jest do pralni przez podmioty, które wykonują usługi pralnicze i posiadają odpowiednie zezwolenia.

Obiekty posiadają wydzielone magazyny bielizny czystej i brudnej – urządzone prawidłowo. Sanitariaty ogólnodostępne są oddzielne dla mężczyzn i kobiet oraz dla osób niepełnosprawnych. Wyposażone są w umywalki z bieżącą ciepłą i zimną wodą. Zapewnione są środki higieny (mydło, ręczniki jednorazowego użytku, papier toaletowy). W obiektach tych obowiązuje zakaz palenia tytoniu i e – papierosów.

Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie – 9 obiektów bez nadanej kategoryzacji, w tym 4 czynne tylko w okresie letnim.

W tej grupie obiektów wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą usunięcie nieprawidłowości. Przedmiotową decyzję wydano w dniu 29.09.2020 r. z terminami realizacji: do 31.10.2020 r. (dot. pomalowania ścian i sufitów w pralni podręcznej oraz ciągu komunikacyjnym, wymiany min. uszkodzonej spłuczki i zniszczonych powierzchni w kuchni

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska
---------------------	---

podręcznej – punkt ten wykonano w terminie) oraz do 28.02.2021 r. (odnośnie wymiany uszkodzonej armatury w węzłach sanitarnych.). Mandatów nie nałożono.

Skontrolowane obiekty podłączone są do wodociągu miejskiego. Odprowadzenie ścieków w 3 obiektach do zbiorników bezodpływowych. Odpady stałe gromadzone są prawidłowo i odbierane przez specjalistyczną firmę na postawie złożonej deklaracji. Magazyny bielizny czystej i brudnej urządzone są prawidłowo. Praniem brudnej bielizny zajmuje się podmiot zewnętrzny świadczący profesjonalne usługi pralnicze. W ww. grupie obiektów dezynfekcję koców, materacy, poduszek itp. przeprowadziły specjalistyczne firmy. Zapas środków czystości i dezynfekcyjnych był prawidłowy.

8. Zakłady fryzjerskie, Zakłady kosmetyczne, Zakłady tatuażu, Zakłady odnowy biologicznej oraz Zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z ww. usług – 150 obiektów, w trakcie roku sprawozdawczego liczba obiektów była zmienna, przeprowadzono 38 kontroli w 37 obiektach oraz liczne wizytacje.

W ww. grupie 113 obiektów nie zostało skontrolowanych, ponieważ są to obiekty nowo powstałe lub niezaplanowane do kontroli z powodu zawieszenia działalności lub w związku z wystąpieniem epidemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2. Mandatów karnych nie nałożono, decyzji administracyjnych nie wydano.

Wszystkie obiekty zaopatrzone są w wodę przeznaczoną do spożycia z wodociągu miejskiego. W skontrolowanych obiektach nieczystości płynne odprowadzane są do kanalizacji miejskiej. Odpady stałe gromadzone i usuwane są prawidłowo. Wszystkie zakłady zaopatrzone są w środki higieny typu: mydło w płynie, ręczniki jednorazowe i papier toaletowy oraz środki dezynfekcyjne, które posiadały aktualne daty ważności. Stosowana była bielizna jednorazowa typu: prześcieradła, peleryny i ręczniki lub bawełniana – prana poza zakładami.

Narzędzia wielokrotnego użytku lub ich części, których stosowanie powodowało lub mogło spowodować naruszenie ciągłości tkanek, po każdym użyciu poddawane były dezynfekcji, myciu, pakowaniu i sterylizacji na miejscu lub w SP ZOZ Szpitalu Wielospecjalistycznym w Jaworznie. W obiektach tych obowiązuje zakaz palenia tytoniu i e – papierosów.

9. Dworce, stacje kolejowe – 1 obiekt (stacja kolejowa z 3 peronami), niezaplanowany do kontroli w br. sprawozdawczym.

10. Tereny rekreacyjne – 10 obiektów w tym: w tym: 4 parki, 3 tereny rekreacyjne i 3 place zabaw (1 nowy) - niezaplanowane w br. do kontroli.

11. Cmentarze – 10 obiektów.

Kontroli nie przeprowadzono w związku z wystąpieniem epidemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska
---------------------	---

12. Domy przedpogrzebowe – 2 obiekty, przeprowadzono 1 kontrolę, 1 kontroli planowej nie zrealizowano. Mandatów karnych nie nałożono, decyzji administracyjnych nie wydano.

Zakres działalności obejmuje: wystawianie zwłok w kaplicy, sprzedaż trumien i obsługę pogrzebów. Gospodarka odpadami prowadzona jest w sposób prawidłowy, odpady odbierane są przez firmy posiadające stosowne zezwolenie na prowadzenie tego typu działalności. Stwierdzono wystarczającą ilość środków czystości oraz dezynfekcyjnych. Stosowane środki dezynfekcyjne posiadają szerokie spektrum biobójcze.

13. Inne obiekty - łącznie 67 obiektów, przeprowadzono 25 kontroli w 24 obiektach.

W ww. grupie 43 obiekty nie zostały skontrolowane, ponieważ są to obiekty, których nie zaplanowano do kontroli w br. roku sprawozdawczym lub nie skontrolowano w związku z wystąpieniem epidemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2.

Mandatów karnych nie nałożono, decyzji administracyjnych nie wydano.

Apteki – 36 obiektów, przeprowadzono 8 kontroli.

Mandatów karnych nie nałożono, decyzji administracyjnych nie wydano. Obiekty podłączone do miejskiej sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, urządzone i wyposażone w sposób nowoczesny, posiadają podjazdy dla osób niepełnosprawnych. Prawidłowo prowadzona jest gospodarka odpadami, zapasy środków: dezynfekcyjnych czystości i higieny w ilości wystarczającej. W obiektach obowiązuje zakaz palenia tytoniu i e – papierosów.

Obiekty sportowe - 7 obiektów, przeprowadzono 3 kontrole.

Mandatów karnych nie nałożono, decyzji administracyjnych nie wydano.

Obiekty skontrolowane są podłączone do miejskiej sieci wodociągowej. Ścieki odprowadzane są do kanalizacji miejskiej. Odpady stałe gromadzone i usuwane są prawidłowo. Zapas środków czystości i dezynfekcyjnych - prawidłowy. W obiektach obowiązuje zakaz palenia tytoniu i e – papierosów.

Obiekty kulturalno - widowiskowo - rozrywkowe - 7 obiektów, przeprowadzono 5 kontroli. Mandatów karnych nie nałożono, decyzji administracyjnych nie wydano.

Skontrolowane obiekty zaopatrzone są w wodę bieżącą z sieci miejskiej. Odprowadzenie nieczystości płynnych do kanalizacji. Gospodarka odpadami prowadzona jest prawidłowo. Zapewnione są środki czystości, dezynfekcyjne i higieniczne w ilościach prawidłowych. W obiektach obowiązuje zakaz palenia tytoniu i e - papierosów.

Stacje paliw - 13 obiektów, przeprowadzono 9 kontroli.

Mandatów karnych nie nałożono, decyzji administracyjnych nie wydano.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Seksja Higieny Komunalnej i Środowiska
---------------------	---

Obiekty wyposażone są w środki higieny typu: mydło w płynie, papier toaletowy, ręczniki jednorazowe oraz środki dezynfekcyjne w ilości wystarczającej. Gospodarka odpadami komunalnymi prowadzona była prawidłowo. W obiektach obowiązuje zakaz palenia tytoniu i e – papierosów.

Sklepy z odzieżą używaną - 3 obiekty, 1 uległ likwidacji, nie zrealizowano dwóch zaplanowanych kontroli z uwagi na ograniczenia w związku z wystąpieniem epidemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2.

Lokal komisji poborowej - 1 obiekt, niezaplanowany do kontroli w br. sprawozdawczym.

III. Stan sanitarny środków transportu

1. Środki transportu publicznego

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 2 kontrole sanitarne, podczas której sprawdzono 26 autobusów komunikacji miejskiej należących do PKM Sp. z o. o. w Jaworznie.

Na podstawie kontroli stwierdzono, iż przedsiębiorstwo na stanie posiada 70 pojazdów (46 spalinowych i 24 elektryczne). Autobusy obsługują teren miasta Jaworzna, Chrzanowa, Mysłowic, Sosnowca, Katowic.

Sprzątanie oraz mycie autobusów odbywa się przez firmę zewnętrzną. Autobusy myte są w myjni usytuowanej na terenie przedsiębiorstwa. Przedsiębiorstwo posiada opracowaną procedurę dot. reagowania w przypadku zanieczyszczenia pojazdu oraz procedurę postępowania w razie zagrożenia epidemiologicznego. W przypadku zgonu w środkach transportu pojazdy poddawane są zabiegom dezynfekcji przez specjalistyczną firmę na podstawie zlecenia. W związku z panującą sytuacją epidemiologiczną wszystkie środki transportu wyposażone są w dozowniki na środek do dezynfekcji rąk, posiadają wydzieloną strefę dla kierowcy i odpowiednie oznakowania dot. konieczności zasłaniania nosa i ust w środkach komunikacji publicznej oraz dopuszczalnej ilości miejsc siedzących w zależności od ustalonych prawnie limitów. Stan techniczny środków transportu dobry. Wszystkie środki transportu wyposażone są w oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i e-papierosów.

2. Środki transportu do przewozu chorych

W roku 2020 kontroli nie przeprowadzono.

3. Środki transportu do przewozu zwłok

Na terenie miasta Jaworzna znajdują się 4 firmy posiadające samochody do przewozu zwłok. W czasie 2 kontroli zakładów pogrzebowych sprawdzono 5 samochodów. Decyzji

<p>PSSE w Jaworznie</p>	<p>Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska</p>
-----------------------------	---

administracyjnych nakazujących usunięcie uchybień nie wydano, mandatów karnych nie nałożono.

Samochody są trwale oznakowane w sposób wskazujący na ich przeznaczenie. Kabiny kierowców i przestrzenie ładunkowe oddzielone są od siebie. Posiadają zabezpieczenia przed przesuwaniem się trumny lub pojemnika na zwłoki albo szczątki ludzkie podczas przewozu. Pojazdy wewnątrz wyłożone materiałem łatwo zmywalnym, umożliwiającym mycie i dezynfekcję. Do dezynfekcji stosuje się preparaty o działaniu bakteriobójczym, grzybobójczym i wirusobójczym.

Garażowanie pojazdów pod zabudowaną wiatą oraz w garażu zaopatrzonym w bieżącą wodę. Środki dezynfekcyjne w wystarczającej ilości. Opracowane są instrukcje dotyczące mycia i dezynfekcji samochodów. Zapisy z przeprowadzonych zabiegów są prowadzone na bieżąco.

IV. Interwencje

W 2020 r. wpłynęły interwencje, których przedmiotem były:

- Uciążliwości powodowanych przez hałas – 1 interwencja.

Interwencja dotyczyła działalności zakładu ciastkarsko-piekarskiego w zakresie emisji ponadnormatywnych, uciążliwych hałasów pochodzących z pracy maszyn. Interwencja została przekazana do Inspekcji Ochrony Środowiska.

- Niewłaściwy stan sanitarny mieszkań i związane z tym uciążliwości – łącznie 2 interwencje.

Pierwsza z nich dotyczyła wydobywającego się fetoru z mieszkania. Interwencję przekazano do MZNK, jako jednostki odpowiedzialnej za lokale komunalne. PPIS w Jaworznie został poinformowany, iż udrożniono odpływy kanalizacyjne z urządzeń sanitarnych w ww. mieszkaniu, przeprowadzono 2 krotnie dezynfekcję mieszkania oraz części wspólnych (korytarzy, klatki schodowej). Jednocześnie MZNK wystosował pismo do MOPS o objęcie uciążliwej lokatorki opieką socjalną.

Dругa dotyczyła wydobywającego się fetoru z mieszkania, w którym gromadzone są duże ilości odpadów, rzeczy. Interwencję przekazano do SM „Górnik”. PPIS w Jaworznie został poinformowany, iż przedstawiciele spółdzielni mieszkaniowej przeprowadzili wizję w ww. mieszkaniu, podczas której nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości w użytkowaniu mieszkania ani nieprzyjemnego zapachu.

- Niewłaściwy stan sanitarny innych pomieszczeń na pobyt ludzi – 1 interwencja.

Interwencja dotyczyła naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych w budynku mieszkalnym oraz pomieszczeniach gospodarczych. Wizja lokalna przedmiotowej nieruchomości nie potwierdziła naruszenia wymagań sanitarno-higienicznych.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska
---------------------	---

- Uciążliwości powodowane przez niewłaściwą gospodarkę odpadami komunalnymi – łącznie 2 interwencje.
Pierwsza interwencja dotyczyła dzikiego wysypiska, którą przekazano do Prezydenta Miasta Jaworzna. Druga dotyczyła braku odbioru odpadów biodegradowalnych w ustalonym terminie. Interwencję przekazano do MZNK.
- Inne – 1 interwencja.
Przekazana do Urzędu Miasta w Jaworznie w związku z pojawieniem się kolonii nutrii skutkującym gromadzeniem odpadów komunalnych oraz zaszczurzeniem w obszarze bytowania nutrii.

V. Wnioski oraz inne informacje obrazujące stan sanitarny nadzorowanego obszaru w zakresie Higieny Komunalnej

W ramach nadzoru i zgłoszeń potrzeb z terenu pracownicy sekcji HK brali udział w kontrolach nowouruchomionych obiektów higieny komunalnej prowadzonych przez Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.

W związku z obowiązującymi przepisami prawnymi oraz wprowadzonymi ograniczeniami w 2020 roku nie wydano żadnej opinii sanitarnej przed organizowaniem imprez masowych na podstawie obowiązku wynikającego z treści art. 25 ust. 1 pkt. 2 ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych z dnia 20 marca 2009 r.

W 2020 roku wydano 7 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji.

W związku z panującą sytuacją epidemiologiczną oraz działaniami mającymi na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się wirusa Sars-CoV-2 pracownicy Sekcji wspomagali działania Sekcji Epidemiologii w zakresie raportowania, zbierania danych oraz bieżących potrzeb. Ponadto, w związku z brakiem możliwości wykonywania planowanych kontroli obiektów prowadzono wizytacje (łącznie 155 wizytacji w różnych obiektach) w związku z przestrzeganiem przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii oraz rozpowszechniano materiały w postaci ulotek ulotkę pn: „Koronawirus – Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny”. Pracownicy sekcji brali udział w kontrolach tematycznych oraz wizytacjach z udziałem funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Jaworznie.

Działania prowadzone przez pracowników sekcji potwierdziły dostosowanie się podmiotów świadczących usługi do obowiązujących przepisów. W 2020 roku nie nałożono żadnych mandatów związanych z brakiem środków do dezynfekcji oraz z brakiem środków higieny czy ochrony indywidualnej. W obiektach na bieżąco prowadzono dezynfekcje powierzchni dotykowych oraz informowano o obowiązujących zasadach związanych z zachowaniem

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska
---------------------	---

bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej celem ograniczenia rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2.

VI. Ocena jakości sanitarnej wody na nadzorowanym terenie

1. Nadzór sanitarny nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi był sprawowany w 2020 r. przez PPIS w Jaworznie, podobnie jak w latach wcześniejszych, na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021 r., poz. 195) oraz art. 13 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2020 r., poz. 2028). Podstawą nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi była ocena zgodności z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r., poz. 2294).

Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2020 r. każdorazowo oparta była na wynikach badań laboratoryjnych i uwzględniała oszacowanie ryzyka bezpieczeństwa zdrowotnego.

Konsumenci z terenu miasta Jaworzna w 2020 roku byli zaopatrywani w wodę do spożycia przez jej lokalnego producenta i dystrybutora tj. Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o., z siedzibą przy ul. Św. Wojciecha 34. W ubiegłym roku produkcja wody do spożycia w przeważającej mierze została pokryta przy pomocy ujęć własnych, w ilości 4 941 921 m³/rok (tj. ok. 97 % rocznego zaopatrzenia w wodę). Dodatkowo część wody Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o. zakupiły ze źródeł zewnętrznych (niżej wymienione) - w ilości 143 456 m³/rok, co stanowi ok. 3 % rocznego zaopatrzenia w wodę. Liczba mieszkańców Jaworzna zaopatrywanych w wodę w 2020 r. wyniosła ok. 93 tys. osób. Natomiast długość sieci wodociągowej z uwzględnieniem przyłączy wodociągowych wynosi ok. 821 km.

Woda przeznaczona do spożycia pochodzi z pięciu ujęć podziemnych: „Galmany”, „Dobra”, „Jarosław Dąbrowski”, „Bielany” (działające wyłącznie okresowo) oraz jednego ujęcia powierzchniowego – „Piaskownia”.

Woda do spożycia rozprowadzana przez wodociągową sieć rozdzielczą produkowana jest przez 5 miejskich stacji uzdatniania wody (wg ewidencji z 31.12.2020 r.), o różnej wydajności:

- SUW „Dobra”: produkcja wody - ok. 836,88 m³/dobę, liczba ludności zaopatrywanej przez wodociąg - ok. 6 882 osoby, stosowane środki i metody uzdatniania - chemiczna dezynfekcja końcowa podchlorynem sodu.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska
---------------------	---

- SUW „Galmany”: produkcja wody - ok. 3 958,80 m³/dobę, liczba ludności zaopatrywanej przez wodociąg - ok. 17 769 osób, stosowane środki i metody uzdatniania - chemiczna dezynfekcja końcowa podchlorynem sodu, dodatkowo w każdej ze studni zamontowano lampy UV.
- SUW „Jarosław Dąbrowski”: produkcja wody - ok. 729,60 m³/dobę, liczba ludności zaopatrywanej przez wodociąg - ok. 9 555 osób, stosowane środki i metody uzdatniania - odwrócona osmoza, aeracja, utlenianie wstępne ozonem resztkowym, odżelazianie, odmanganianie, dezynfekcja lampami UV oraz dezynfekcja końcowa podchlorynem sodu.
- SUW „Bielany”: produkcja wody - ok. 112,94 m³/dobę, liczba ludności zaopatrywanej przez wodociąg - ok. 2 545 osób, stosowane środki i metody uzdatniania - chemiczna dezynfekcja końcowa podchlorynem sodu.
- SUW „Piaskownia Wodociągi Jaworzno”: produkcja wody - ok. 7 864,30 m³/dobę, liczba ludności zaopatrywanej przez wodociąg - ok. 26 563 osoby, stosowane środki i metody uzdatniania – cedzenie na kracie sitowej, sedimentacja w piaskowniku, aeracja i desorpcja w wieży desorpcji, koagulacja koagulantem glinowym PAX, sedimentacja zawiesin w separatorze lamelowym, utlenianie wstępne ozonem resztkowym wytwarzanym z tlenu gazowego, filtracja na filtrach piaskowych otwartych oraz filtrach ciśnieniowych z węglem aktywnym, dezynfekcja lampami UV, dezynfekcja końcowa podchlorynem sodu wytwarzanym na miejscu z soli kuchennej.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że funkcjonuje dodatkowo tzw. Układ Zbiorników „Warpie”, gdzie następuje głównie mieszanie wody pochodzącej z ujęcia głębinowego „Galmany” i ujęcia powierzchniowego „Piaskownia” w stosunku 40% do 60%. Tutaj również ma miejsce mieszanie wody ze Zbiorników Warpie i wody od zewnętrznego dostawcy GPW Katowice - Maczki. W sumie woda mieszana ze Zbiorników „Warpie” trafia do ok. 32 885 mieszkańców.

W 2020 r. podobnie jak we wcześniejszych latach Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o. nie były w stanie pokryć w 100% zapotrzebowania mieszkańców na wodę przeznaczoną do spożycia. W związku z czym część wody przeznaczonej do spożycia dla ludności miasta Jaworzna pochodzi spoza terenu i jest produkowana przez:

- Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o., 41 – 404 Mysłowice, ul. Fabryczna 10 – zaopatruje ok. 155 mieszkańców Osiedla Wysoki Brzeg w Jaworznie, ilość zakupywanej wody to ok. 22 970 m³, co stanowi ok. 0,5 % rocznego zaopatrzenia w wodę ogółem.
- Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S. A., 40 – 026 Katowice, ul. Wojewódzka 19 (Wydział Badania Wody Laboratorium Maczki ul. Wodociągi 4, 41-217 Sosnowiec) - zaopatruje ok. 29 123 mieszkańców Jaworzna, ilość zakupywanej wody to ok. 114 058 m³ rocznie, co stanowi ok. 2,3 % rocznego zaopatrzenia w wodę ogółem.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska
---------------------	---

- Wodociągi Chrzanowskie Sp. z o. o., 32 – 500 Chrzanów, ul. Jagiellońska 8 – zaopatruje ok. 70 mieszkańców Jaworzna, ilość zakupywanej wody to ok. 5 382 m³ rocznie, stanowi ok. 0,1 % rocznego zaopatrzenia w wodę ogółem.
- Sosnowieckie Wodociągi S.A., 41-200 Sosnowiec, ul. Ostrogórska 43 – zaopatruje ok. 40 mieszkańców Jaworzna (budynek wielorodzinny przy ul. Mostowej), ilość zakupywanej wody to ok. 1 046 m³ rocznie, stanowi ok. < 0,1 % rocznego zaopatrzenia w wodę ogółem.

Na obszarze nadzorowanym przez PPIS w Jaworznie funkcjonuje również stacja uzdatniania wody Zakładu Górniczego Sobieski Tauron Wydobycie S.A. zlokalizowana przy ul. Sulińskiego 2 w Jaworznie. Stacja ta uzdatnia wodę przeznaczoną do spożycia wyłącznie na potrzeby zakładu z zastosowaniem aeracji filtracji oraz systemu odwróconej osmozy. Do dezynfekcji końcowej stosuje się podchloryn sodu. W ciągu 2020 r. oszacowano wielkość produkcji wody na poziomie 40 915 m³.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworznie w 2020 r. sprawował bieżący nadzór sanitarny nad jakością wody w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r., poz. 2294). W ramach monitoringu jakości wody:

- pobierano i zlecano wykonanie urzędowych badań próbek wody zgodnie z przyjętym harmonogramem,
- pobierano i zlecano wykonanie urzędowych badań próbek wody w ramach rekontroli, w przypadku stwierdzenia niezgodności z normatywem, po przeprowadzeniu przez przedsiębiorstwo wodociągowe działań naprawczych,
- prowadzono i uaktualniano wykazy: przedsiębiorstw wodociągowo - kanalizacyjnych, miejsc pobierania próbek wody objętych monitoringiem jakości wody,
- uzgodniono przedłożony przez Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o. harmonogram pobierania próbek wody do badań laboratoryjnych, systematycznie egzekwowano jego wykonanie,
- pozyskiwano od przedsiębiorstw wodociągowo - kanalizacyjnych wyniki badań jakości wody prowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej (dot. Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o. nadzorowanego przez PPIS w Jaworznie oraz zewnętrznych dostawców wody nadzorowanych przez inne stacje sanitarno-epidemiologiczne),
- gromadzono, analizowano i oceniano dane uzyskiwane w wyniku prowadzonego monitoringu jakości wody (baza danych), zarówno dane pochodzące z kontroli urzędowej, jak i dane pochodzące z kontroli wewnętrznej,
- systematycznie przekazywano dane pochodzące z monitoringu jakości wody (baza danych „Excel-Woda”) do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego,
- systematycznie informowano Prezydenta Miasta Jaworzna o jakości wody przeznaczonej do spożycia na nadzorowanym terenie oraz współpracowano z Wydziałem Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta w Jaworznie,

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska
---------------------	---

- dokonano zatwierdzenia systemu jakości badań wody w zakresie 25 metodyk badawczych wykonywanych przez Dział Analiz Laboratoryjnych Wodociągów Jaworzno Sp. z o.o., ul. Dąb 105, w oparciu o załącznik nr 6 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294.); w tym zakresie wydano 2 decyzje merytoryczne i 1 decyzję płatniczą,
- w związku z przekroczeniami parametrów fizykochemicznych i mikrobiologicznych w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi nałożono 4 decyzje płatnicze oraz 2 decyzje merytoryczne.

Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ramach bieżącego nadzoru prowadzono według harmonogramu opracowanego na 2020 r. W związku z powyższym na terenie miasta Jaworzna do badań laboratoryjnych pobierano próbki wody w 33 stałych punktach monitoringowych (*Tabela 1*) oraz 7 dodatkowych punktach. Łącznie pobrano 61 próbek wody przeznaczonej do spożycia. Podczas poboru próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wykonano pomiary temperatury i oznaczono wolny chlor. W ramach bieżącego nadzoru wykonano badania:

- 56 próbek wody pod względem fizykochemicznym;
- 61 próbek wody pod względem mikrobiologicznym.

Tabela 1. Wykaz stałych punktów monitoringowych (poboru próbek wody) w 2020 r.

Lp.	Punkt monitoringowy	Adres punktu monitoringowego
1.	Szpital Wielospecjalistyczny - szatnia	ul. Chełmońskiego 28 (Śródmieście)
2.	Myjnia - wypust	ul. Bogusławskiego 30 (Osiedle Gigant)
3.	Hotel „Pańska Góra” - wypust	ul. Krakowska 1 (Śródmieście)
4.	Zgromadzenie Sióstr Serafitek - wypust	ul. Rudników 4 (Byczyna)
5.	PSSE - pokój nr 7	ul. Poczтовая 7 (Śródmieście)
6.	Dom prywatny - wypust	ul. Górnośląska 4 (Szcakowa)
7.	Apteka - wypust	ul. Ks. Mrocza 72a (Ciężkowice)
8.	Szkoła Podstawowa nr 19 - kuchnia	ul. Kasztanowa 33 (Jeziorki)
9.	Szkoła Podstawowa nr 10 - łazienka	ul. Koszarowa 20 (Szcakowa)
10.	Plebania - wypust	ul. Zwycięstwa 33 (Jeleń)
11.	Oczyszczalnia Ścieków - laboratorium	ul. Dąb 105 (Jeleń - Dąb)

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska
---------------------	---

12.	Przedszkole Miejskie nr 18 - kuchnia	ul. Na Stoku 12 (Byczyna)
13.	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 - kuchnia	ul. Chropaczówka 101 (Długoszyn)
14.	Szkoła Podstawowa nr 8 - wypust	ul. Spółdzielcza 9 (Dąbrowa Narodowa)
15.	Zespół Szkół Ogólnokształcących - wypust	ul. Towarowa 61 (Osiedle Podłęże)
16.	Dom prywatny - kuchnia	ul. Katowicka 18 (Dąbrowa Narodowa)
17.	Hurtownia akumulatorów Andex -wypust	ul. Katowicka 34a (Łubowiec)
18.	Dom prywatny - wypust	ul. Wysoki Brzeg 17 (Wysoki Brzeg)
19.	Ośrodek Wychowawczo -Rehabilitacyjny dla Dzieci Niepełnosprawnych - wypust	ul. Sulińskiego 41 (Sobieski)
20.	Zbiornik „Warpie” - wypust	ul. Północna (Warpie)
21.	Szkoła Podstawowa nr 5 - łazienka	ul. Puszkina 5 (Osiedle Stałe)
22.	Przychodnia Zdrowia „Elvita” - wypust	ul. Partyzantów 9 (Osiedle Stałe)
23.	Szkoła Podstawowa nr 14 - kuchnia	ul. Niemcewicza 7 (Bory)
24.	Dom prywatny - kuchnia	ul. Krakowska 163 (Cezarówka Dolna)
25.	Ośrodek Szkolno - Wychowawczy - łazienka	ul. Wolności 11 (Szczakowa)
26.	Gościniec „WODNIK” - wypust	ul. Bukowska 12 (Szczakowa)
27.	Przychodnia Zdrowia - łazienka	ul. Zawiszy czarnego 4 (Ciężkowice)
28.	Budynek Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o. – łazienka	ul. Św. Wojciecha 34 (Śródmieście)
29.	SUW Galmany - wypust	ul. Pawia (Śródmieście)
30.	SUW Dobra - wypust	ul. Podlesie 93 (Szczakowa)
31.	SUW Jarosław Dąbrowski - wypust	ul. Dolna (Jeleń)
32.	SUW Bielany - wypust	ul. Chłopickiego (Bielany)
33.	SUW Piaskownia Wodociągi Jaworzno - wypust	ul. Bukowska 5 (Szczakowa)

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska
---------------------	---

Z powodu przekroczeń parametrów fizykochemicznych kwestionowano 3 próbki wody, natomiast w przypadku parametrów mikrobiologicznych zarejestrowano 1 przekroczenia (Tabela 2).

Tabela 2. Ilość pobranych i zakwestionowanych próbek wody do spożycia w 2020 r.

Liczba pobranych próbek wody do badań	Liczba pobranych próbek wody do badań	Liczba kwestionowanych próbek ze względu na parametry	
		fizykochemiczne	mikrobiologiczne
fizykochemicznych	mikrobiologicznych	ogółem	ogółem
ogółem	ogółem	ogółem	ogółem
56	61	3	1

W zakresie parametrów mikrobiologicznych badanych w próbkach wody pobranej przez PIS zakwestionowano jedną spośród analizowanych próbek. W badanej próbce stwierdzono obecność bakterii grupy coli. W związku z faktem, iż pozostałe parametry mikrobiologiczne i fizykochemiczne analizowanej próbki wody nie zostały przekroczone, stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia do czasu potwierdzenia prawidłowej jakości wody. W ostatnim kwartale 2020 roku Wodociągi Jaworzno powiadomiły PPIS w Jaworznie o wystąpieniu przekroczenia parametrów mikrobiologicznych podczas analiz próbek wody wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa. Z powodu występowania bakterii gr. coli > 10 NPL/100 ml podjęto decyzję o braku przydatności wody do spożycia w obszarze miasta objętym przekroczeniem do czasu otrzymania prawidłowych wyników badań.

W zakresie parametrów fizykochemicznych badanych w próbkach wody pobranej przez PIS zakwestionowano 3 spośród analizowanych próbek. Do grupy przekroczonych parametrów fizykochemicznych należą mętność, żelazo i selen. Przekroczenie wartości parametrów ww. parametrów związane było z wtórnym zanieczyszczeniem instalacji w budynkach w związku z jakością instalacji wewnętrznej obiektów. W związku z faktem, iż pozostałe parametry mikrobiologiczne i fizykochemiczne analizowanych próbek wody nie zostały przekroczone, stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia do czasu potwierdzenia prawidłowej jakości wody.

Każdorazowo w przypadku stwierdzenia przekroczenia badanych parametrów fizykochemicznych lub mikrobiologicznych podmiot odpowiedzialny za zapewnienie wymaganej jakości wody przeznaczonej do spożycia był zobowiązany przez PPIS w Jaworznie do:

- ustalenia przyczyny powstania zanieczyszczenia,

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska
---------------------	---

- podjęcia działań naprawczych mających na celu doprowadzenie jakości wody do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294),
- poinformowania PPIS w Jaworznie o podjętych i przeprowadzonych działaniach naprawczych.

Po uzyskaniu informacji o przeprowadzonych działaniach naprawczych wykonywane były ponowne badania w ramach nadzoru sanitarnego celem potwierdzenia skuteczności tych działań i doprowadzenia jakości wody do obowiązujących wymogów prawnych. W 2020 r. Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o. odnotowały ogółem 248 awarii wodociągowych oraz przyjęły 105 zgłoszeń o złej jakości wody. Awarie najczęściej związane były z uszkodzeniami sieci wodociągowej. Podczas usuwania awarii mieszkańcy miasta zaopatrywani byli w wodę przeznaczoną do spożycia, dostarczaną beczkownikami oraz w postaci jednostkowych aseptycznych opakowań. Z kolei zgłoszenia o pogarszaniu się jakości wody w większości przypadków dotyczyły nieprawidłowych wskaźników fizykochemicznych.

W ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o., od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. pobrano 1 051 próbek wody w zakresie monitoringu kontrolnego i przeglądowego. W większości analizowanych przypadków woda spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Odnotowane przez Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o. przekroczenia dotyczące pogorszenia jakości wody wyłącznie w zakresie fizykochemii stanowią 2,76 % ogólnego poboru prób. Przekroczenia odnotowane wyłącznie w zakresie mikrobiologii stanowiły 10,18 % ogólnego poboru prób. Natomiast próbki wody, w których wykryto przekroczenia zarówno fizykochemiczne jak i mikrobiologiczne wynoszą 0,66% ogólnego poboru prób.

2. Ocena bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów w związku z przekroczonymi parametrami w wodzie do spożycia

I. Wskaźniki mikrobiologiczne wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi analizowane w związku z występującymi przekroczeniami:

- Bakterie grupy coli - mogą występować w odchodach, wodach bogatych w substancje odżywcze, glebie, rozkładających się resztkach roślinnych, a także w wodzie pitnej o relatywnie wysokiej zawartości substancji pożywkowych. Gatunki wykrywane w kale rzadko lub nie wykrywane wcale, posiadają zdolność do rozmnażania w wodzie do picia o stosunkowo wysokiej jakości. Uzdajniona woda dostarczana konsumentom nie powinna zawierać bakterii grupy coli. Wykazanie ich obecności wskazuje na nieodpowiednie uzdatnienie, wtórne zanieczyszczenie lub nadmierną ilość substancji odżywczych.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska
---------------------	---

II. Wskaźniki fizykochemiczne wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi analizowane w związku z występującymi przekroczeniami:

- **Mętność** - mętność wody spowodowana jest obecnością drobnych cząstek stałych w postaci różnych, nierozpuszczonych związków organicznych i nieorganicznych, które dostają się do wody w skutek nieodpowiedniego uzdatniania lub z powodu unoszenia się w wodzie osadów z sieci wodociągowej. Mętność mogą powodować: glina, iły, wytrącające się związki żelaza, manganu i aluminium, rozdrobnione substancje organiczne, kwasy humusowe, plankton, wyższe mikroorganizmy. Woda o wysokiej mętności może chronić mikroorganizmy przed działaniem dezynfekcyjnym i pobudzać wzrost liczby bakterii.
- **Żelazo** - Żelazo znajduje się w naturalnych wodach słodkich w stężeniach od 0,5 do 50 mg/l. Może być również obecne w wodzie do picia w wyniku wykorzystywania koagulantów żelazowych lub z powodu korozji stalowych i żeliwnych rur wodociągowych. Wartość około 2 mg/l nie stanowi zagrożenia dla zdrowia. Żelazo zwykle wpływa na smak i wygląd wody do picia przy zawartości niższej od 2 mg/l. Żelazo sprzyja wzrostowi bakterii żelazowych, które czerpią energię z utleniania jonu żelazowego do żelazowego i tworzą maziste osady pokrywające przewody wodociągowe. W stężeniach przekraczających 0,3 mg/l, żelazo powoduje plamienie prania i urządzeń sanitarnych. W stężeniach poniżej 0,3 mg/l zazwyczaj nie stwierdza się wyczuwalnego specyficznego smaku wody, chociaż stężenia takie mogą powodować powstanie zabarwienia i mętności wody.
- **Selen** - Selen występuje naturalnie w glebie i nawozach fosforowych, najczęściej pod postacią rozpuszczalnego związku, selenianu. Skażenie wody selenem może nastąpić w wyniku działalności człowieka, np. spalania węgla i wydobywania siarczków. Wraz ze ściekami rolniczymi spływa do rzek i przedostaje się do łańcucha pokarmowego. W miarę wzrostu stężenia pierwiastka dochodzi do zatrucia, którego skutkami są niewydolność układu rozrodczego i wady wrodzone u zwierząt. Jest on pierwiastkiem śladowym o bardzo ważnej roli - jego niedobór w diecie może prowadzić do poważnych problemów zdrowotnych. Z drugiej strony w nadmiarze pierwiastek ten jest trujący i powoduje zaburzenia żołądkowo-jelitowe, łuszczenie się paznokci, zmęczenie, uszkodzenia układu nerwowego, a w skrajnych przypadkach marskość wątroby i śmierć. Jego dopuszczalna wartość w wodzie przeznaczonej do spożycia wynosi 10 µg/l.

W oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jaworznie oraz kontroli wewnętrznej Wodociągów Jaworzno Sp. z o.o., MPWiK Sp. z o.o. w Mysłowicach, Wodociągów Chrzanowskich Sp. z o. o. oraz GPW S.A. w Katowicach w 2020 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie miasta Jaworzna oceniono jako przydatną do spożycia przez ludzi.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska
---------------------	---

3. Nadzór sanitarny nad jakością wody ciepłej

W związku z wymaganiami mikrobiologicznymi, jakim powinna odpowiadać ciepła woda, określonymi w załączniku nr 5A do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294), PPIS w Jaworznie wykonywał badania w kierunku obecności bakterii typu Legionella sp. w ramach nadzoru bieżącego w budynkach zamieszkania zbiorowego i przedsiębiorstwach podmiotu wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne na nadzorowanym terenie. Na podstawie harmonogramu poboru próbek w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano 20 próbek wody ciepłej w 4 obiektach:

- Szpital Wielospecjalistyczny w Jaworznie, ul. Chełmońskiego 28 (5 próbek);
- Powiatowa Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Jaworzno, ul. Hetmańska 21 (5 próbek);
- NZOZ Nefrolux, ul. Chełmońskiego 28 (5 próbek);
- Stowarzyszenie Hospicjum Homo-Homini Jaworzno, ul. Górnicza 30 (5 próbek);

Wszystkie analizowane próbki wody spełniały wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294); załącznik nr 5A: „Wymagania mikrobiologiczne, jakim powinna odpowiadać woda ciepła”.

4. Nadzór sanitarny nad jakością wody w miejscu wykorzystywanym do kąpieli

Nadzór nad jakością wody w kąpielisku lub miejscu wykorzystywanym okazjonalnie do kąpieli jest realizowany przez organy PPIS na podstawie zapisów ustawy Prawo Wodne z dn. 20 lipca 2017 r. (DZ. U. z 2020 r., poz. 310 z późn. zm.).

W sezonie letnim 2019 r. nie prowadzono nadzoru sanitarnego nad jakością wody w kąpielisku lub miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli na terenie miasta Jaworzno. Zarządca OWR „Sosina” – MCKiS Jaworzno, poinformował pismem nr MDT.055.42.2019, przesłanym w dn. 23.05.2019 r., o wyłączeniu z użytkowania obiektu OWR „Sosina” w Jaworznie, w związku z realizacją projektu pn. „Przywrócenie wartości przyrodniczych i użytkowych poprzez rekultywację miejskiego akwenu Sosina w Jaworznie” do dnia 31.12.2020 r. W związku z powyższym na nadzorowanym obszarze nie zostało utworzone miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli w sezonie letnim 2020.

5. Nadzór sanitarny nad jakością wody w pływalniach

W 2020 r. w związku z realizacją zapisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz.U. z 2015 r., poz. 2016), na terenie miasta Jaworzna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano łącznie 4 próbki wody basenowej z dwóch pływalni zasilanych w wodę wodociągową, tj.:

- Krytej Pływalni ViaSport, zlokalizowanej przy ul. Inwalidów Wojennych 2, zarządzanej przez K.I.G. Konsorcjum Inwestycji Gospodarczych Sp. z o.o., ul. Pukowca 15 w Katowicach (3 próbki),
- Basenu Rehabilitacyjnego SP ZOZ Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie zlokalizowanego przy ul. Chełmońskiego 28 (1 próbka).

W 2020 r. Basen Rehabilitacyjny w Jaworznie przy ul. Sulińskiego 41 był nieczynny.

W związku z nadzorem nad jakością wody w pływalniach, PPIS w Jaworznie w 2020 r. wydał jedną decyzję płaćniczą związaną z przekroczeniem parametrów w wodzie na pływalni.

Próbki wody z niocek basenowych pobierane były także w ramach kontroli wewnętrznej jakości wody, zgodnie z zatwierdzonymi przez PPIS w Jaworznie harmonogramami pobierania próbek wody na pływalniach.

W oparciu o wyniki powyższych badań w zakresie nadzoru sanitarnego oraz kontroli wewnętrznej, PPIS w Jaworznie wydał dwie zbiorcze roczne oceny wody w pływalni, w formie decyzji stwierdzającej, iż eksploatacja prowadzona przez zarządzających pływalniami była prowadzona w sposób zapewniający bezpieczeństwo zdrowotne osób korzystających zarówno z basenu rehabilitacyjnego Szpitala Wielospecjalistycznego w Jaworznie, jak i Krytej Pływalni VIA Sport, zarządzanej przez Konsorcjum Inwestycji Gospodarczych Sp. z o.o. w Katowicach.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Żywności i Podmiotów i Użytku
---------------------	---

Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Podmiotów i Użytku

I. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku i jakość zdrowotna środków spożywczych

Zakres nadzoru sanitarnego - prowadzenie nadzoru nad obiektami produkcji i obrotu żywnością, obiektami żywienia zbiorowego oraz miejscami obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, kosmetykami, a w szczególności:

- sprawowanie bieżącej urzędowej kontroli nad jakością zdrowotną produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności,
- kontrola przestrzegania warunków sanitarno-higienicznych w procesie produkcji i w obrocie tymi artykułami,
- oraz sprawowanie bieżącego nadzoru nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu żywnością, kosmetykami.

1. Ocena stanu sanitarnego obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku

W roku 2020 w ewidencji znajdowało się 1108 zakładów, z czego skontrolowano 377 - w tym 10 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, 7 obiektów obrotu kosmetykami.

Przeprowadzono 650 kontroli sanitarnych, w tym 17 kontroli w miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością i 8 kontroli w obiektach obrotu kosmetykami. W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 236 próbek żywności, 6 próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, 0 próbek kosmetyków i 0 próbek sanitarnych (razem 242 próbek).

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że 0 obiektów nie odpowiada ustalonym wymaganiom. Stanowi to 0 % w stosunku do wszystkich obiektów skontrolowanych.

Wydano 9 decyzji administracyjnych w wyniku stwierdzenia naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych, w tym 1 decyzję zakazu wprowadzania produktów do obrotu. Winnych uchybień ukarano 18 mandatami na łączną kwotę 4100 zł.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Żywności i Podmiotów i Użytku
---------------------	---

Tabela 1. Liczba obiektów objętych nadzorem w latach 2019 i 2020.

Rodzaj obiektów objętych nadzorem	Liczba obiektów		Kierunek zmian (+/-)
	2019	2020	
Obiekty ogółem	1111	1108	-
Zakłady produkcji żywności	49	46	-
Obiekty obrotu żywnością	757	765	+
W tym: środki transportu żywności	126	122	-
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	154	151	-
W tym: zakłady małej gastronomii	83	68	-
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	98	97	-
Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	0	0	bez zmian
Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	32	33	+
Zakłady produkujące, konfekcjonujące kosmetyki	4	5	+
Obiekty obrotu kosmetykami	17	11	-

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Żywności i Podmiotów i Użytku
---------------------	---

Liczba obiektów objętych nadzorem w latach 2019 i 2020

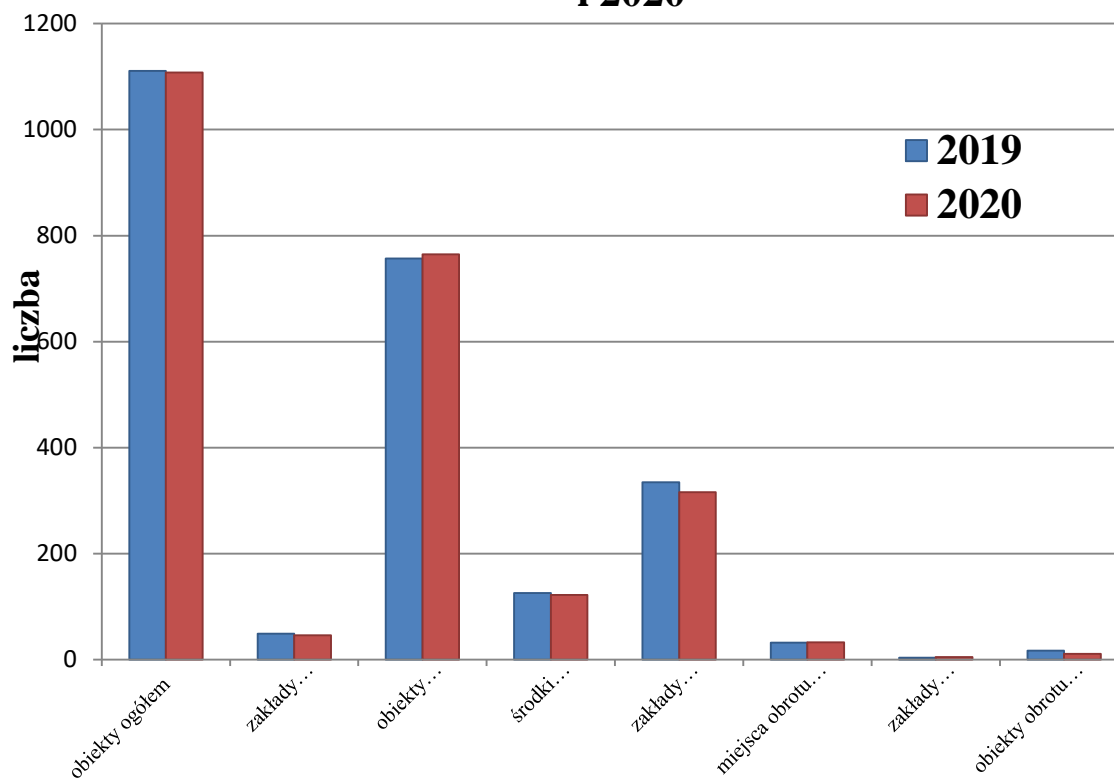

Tabela 2. Działania kontrolne w latach 2018 – 2020

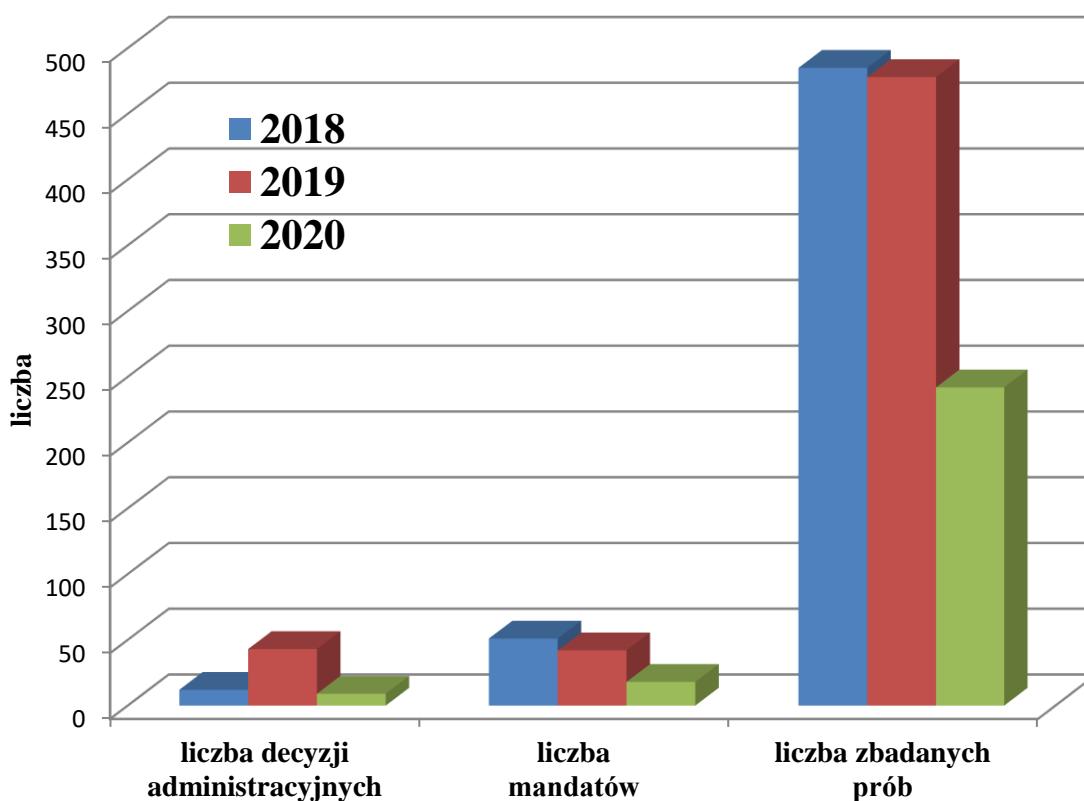
Rok	Liczba obiektów zarejestrowanych	Skontrolowano obiektów	%	Sklassyfikowano obiektów	%	Obiekty uznane za złe	%	Liczba kontroli	Wskaźnik częstości kontroli
2018	1088	550	50	149	14	0	0	1016	1,8
2019	1111	564	51	304	27	0	0	986	1,7
2020	1108	377	34	113	10	0	0	650	1,7

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Żywności i Podmiotów i Użytku
---------------------	---

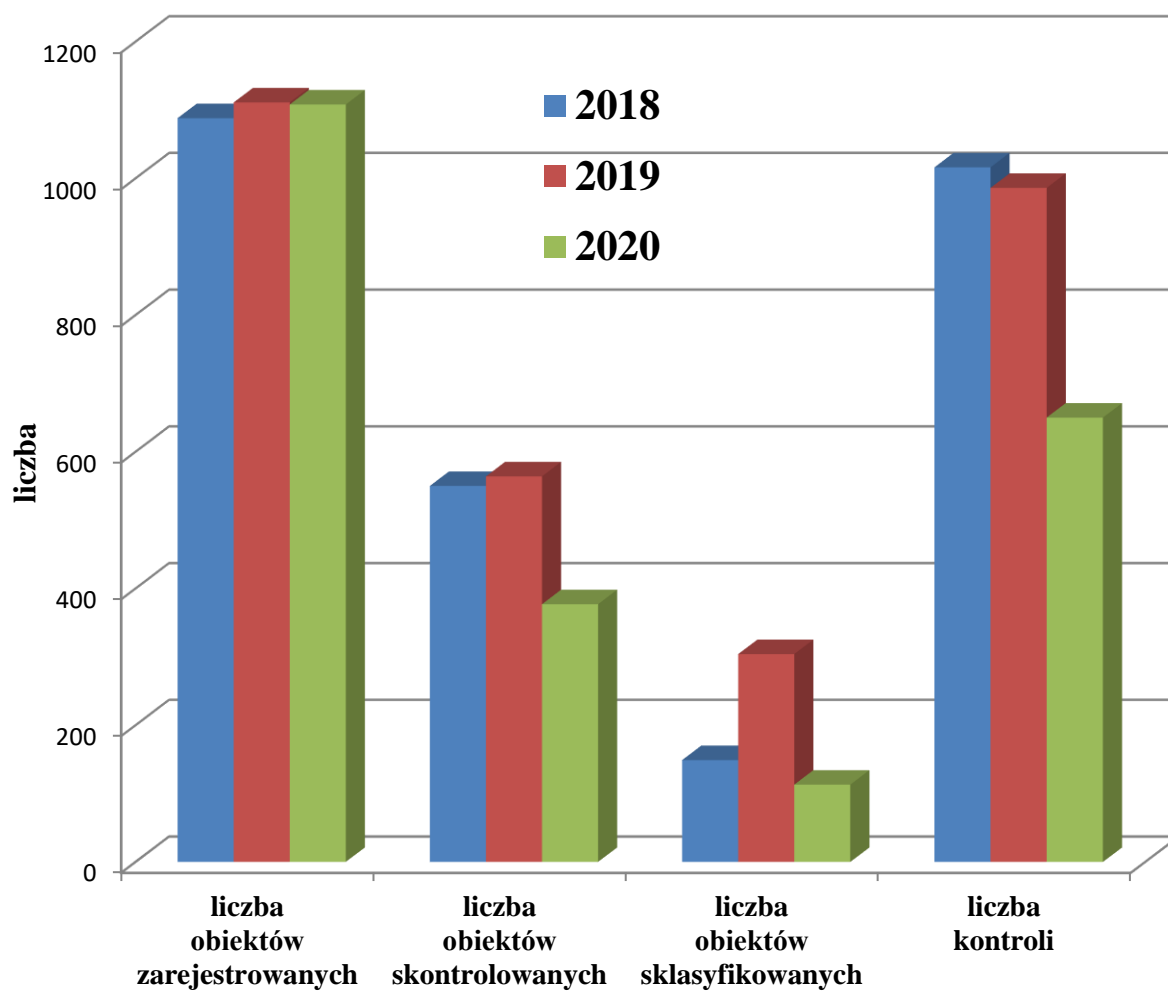
Tabela 3. Działania represyjne w latach 2018 – 2020

Rok	Decyzje administracyjne	Liczba mandatów	Na kwotę	Średnia kwota	Próby zbadane (łącznie z sanitarnymi, kosmetykami)	Próby kwest.	%kwest
2018	12	51	10950	214,00 zł	485	10	2,06
2019	43	42	10150	242,00 zł	478	5	1,04
2020	9	18	4100	228,00 zł	242	6	2,48

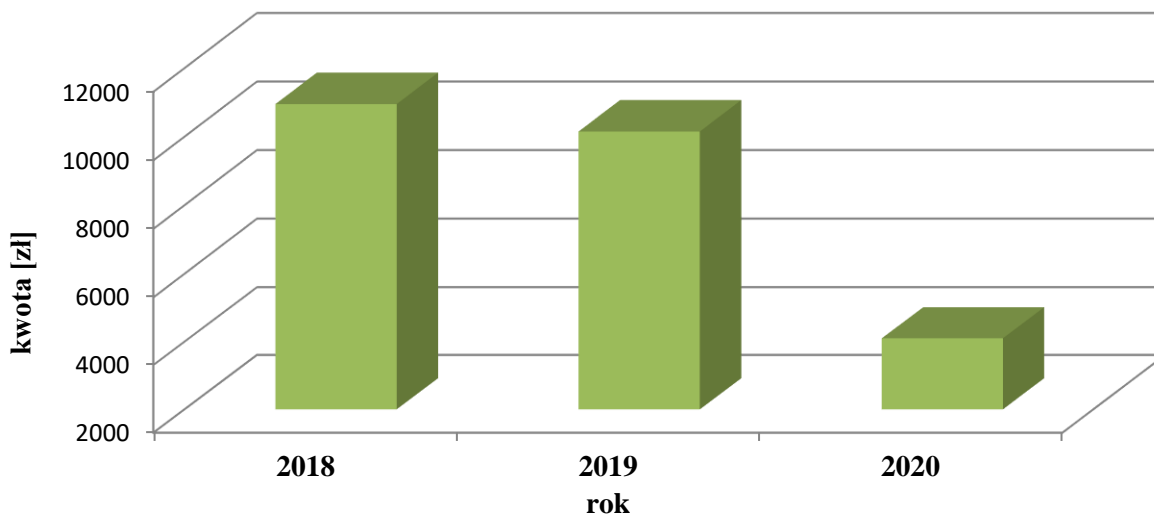
Działania represyjne w latach 2018 - 2020

Działania kontrolne w latach 2018 - 2020

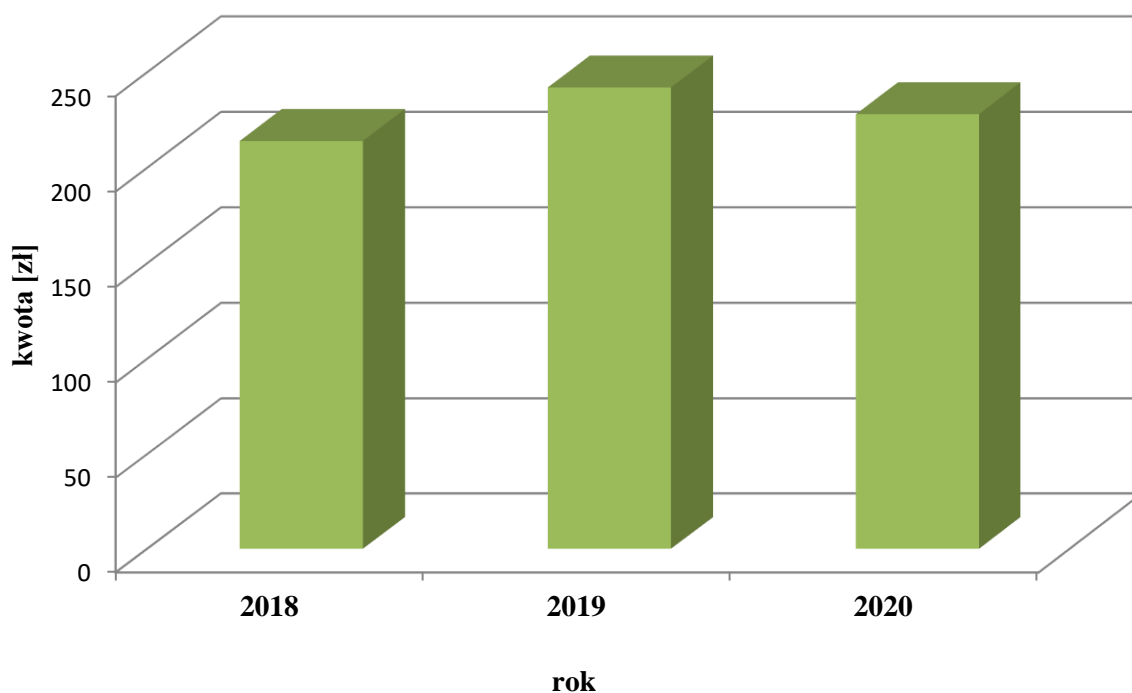

Kwota mandatów ogółem w latach 2018 - 2020

W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych zgodnie z obowiązującą procedurą urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, żaden obiekt nie został oceniony negatywnie.

Średnia kwota mandatów w latach 2018 - 2020

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Żywności i Podmiotów i Użytku
---------------------	---

Mimo, to pewne nieprawidłowości nadal utrzymują się w następujących grupach obiektów:

- Zakładach Produkcji Żywności
- Zakładach Żywienia Zbiorowego
- Obiektach Obrotu Żywnością

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości

W Zakładach Produkcji Żywności

(21 skontrolowanych z 46 znajdujących się w ewidencji)

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości natury technicznej to m. in.:

- nieprawidłowy stan techniczny pomieszczeń żywnościowych, w szczególności pomieszczeń produkcyjnych, magazynowych i ekspedycyjnych, w tym ścian, podłóg, sufitów i drzwi;
- nieprawidłowy stan techniczny urządzeń i sprzętu produkcyjnego oraz wyposażenia dodatkowego.

W Zakładach Żywienia Zbiorowego:

(147 skontrolowanych z 248 znajdujących się w ewidencji)

- typu otwartego, zamkniętego

Najczęstsze nieprawidłowości natury technicznej:

- pomieszczenia żywnościowe, urządzenia, sprzęt do kontaktu z żywnością oraz wyposażenie dodatkowe nie były zachowane w dobrym stanie i kondycji technicznej (w złej kondycji technicznej ściany, sufity, podłogi, drzwi),

oraz natury higienicznej:

- niezachowanie bieżącej czystości i porządku w pomieszczeniach żywnościowych zakładu, nie utrzymanie w należytej czystości powierzchni wyposażenia dodatkowego oraz wyposażenia kontaktującego się z żywnością,
- niewłaściwe przechowywanie surowców, półproduktów i wyrobów gotowych, w tym brak

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Żywności i Podmiotów i Użytku
---------------------	---

właściwej segregacji surowców i półproduktów stosowanych do produkcji dań kulinarnych, przerwanie ciągłości łańcucha chłodniczego surowców i półproduktów,

- stosowanie do produkcji półproduktów po upływie dat minimalnej trwałości i terminów przydatności do spożycia,
- niewłaściwie prowadzone procesy mycia i dezynfekcji naczyń stołowych.

Mała gastronomia.

Nadzorowane obiekty w tej grupie to: zakłady – typu „fast – food”, pijalnie piwa, zakłady małej gastronomii prowadzące działalność w sezonie letnim.

Najczęściej stwierdzano uchybienia w tej grupie to:

- narażenie półproduktów i wyrobów gotowych na zanieczyszczenia wewnętrzne wskutek nie zachowania należytej czystości i porządku oraz niewłaściwego magazynowania, zanieczyszczeń krzyżowych,
- stosowanie do produkcji półproduktów po upływie dat minimalnej trwałości i terminów przydatności do spożycia,
- niewłaściwie prowadzone procesy mycia i dezynfekcji naczyń stołowych.

W Obiektach Obrotu Żywnością:

(223 skontrolowanych z 765 znajdujących się w ewidencji)

Do nieprawidłowości najczęściej stwierdzanych w zakresie stanu technicznego zaliczyć można:

- pomieszczenia żywnościowe nie były zachowane w dobrym stanie i kondycji technicznej, w tym ściany, sufity, podłogi, były w złym stanie i kondycji technicznej,
- elementy wyposażenia pozostające w kontakcie z żywnością oraz wyposażenia dodatkowego nie były utrzymane w dobrym stanie i kondycji technicznej, o powierzchniach trudnych do mycia, czyszczenia i dezynfekcji.

Nieprawidłowości natury higienicznej, mające istotny wpływ na jakość żywności oferowanej do sprzedaży, w dużej mierze zależne od niewłaściwych zachowań personelu to głównie:

- nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych, głównie wynikające z przerywania ciągłości łańcucha chłodniczego,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminów przydatności do spożycia lub dat minimalnej trwałości,
- brak czystości i porządku w pomieszczeniach sprzedażowych, magazynowych,
- narażenie żywności nie opakowanej i przeznaczonej do bezpośredniego spożycia na zanieczyszczenia krzyżowe,
- nieutrzymanie zasad GHP/GMP oraz HACCP.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Żywności i Podmiotów i Użytku
---------------------	---

2. Jakość zdrowotna środków spożywczych

A. JAKOŚĆ ZDROWOTNA KRAJOWYCH ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

W 2020 roku przebadano laboratoryjnie 187 próbek krajowych środków spożywczych z różnego rodzaju obiektów żywnościowo – żywieniowych. Zakres badań obejmował parametry mikrobiologiczne, chemiczne, obecność ciał obcych, a także oznakowanie środków spożywczych.

Przebadano ogółem:

- pod względem mikrobiologicznym – 130 próbek,
- pod względem chemicznym - 54 próbek,
- pod względem organoleptycznym - 0 próbek,
- pod względem oznakowania – 148 próbek,
- pod względem obecności zanieczyszczeń – 1 próbka.

Zdyskwalifikowaniu uległa 1 próbka środka spożywczego, z czego pod względem mikrobiologicznym 0 próbek (tj. 0 % zbadanych mikrobiologicznie), organoleptycznym 0 próbek (tj. 0 % zbadanych organoleptycznie), chemicznym 0 próbek (tj. 0 % zbadanych chemicznie), niewłaściwego znakowania 0 próbki (tj. 0 % zbadanych w tym kierunku) oraz wskazującym na obecność ciał obcych 1 próbka środka spożywczego – próba celowana (tj. 100% zbadanych w tym kierunku).

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Żywności i Podmiotów i Użytku
---------------------	---

Tabela 4. Ocena jakości zdrowotnej krajowych środków spożywczych

Lp.	Rodzaj artykułu spożywczego	liczba próbek		w tym			
		Rok 2019	Rok 2020	M	CH	O	SZ
1.	Mięso, podroby i przetwory mięsne	0	0	0	0	-	-
2.	Drób, podroby i produkty drobiarskie, jaja i ich przetwory	0	0	-	0	-	-
3.	Ryby, owoce morza i ich przetwory	0	0	-	0	-	-
4.	Mleko i przetwory mleczne	0	0	0	0	-	-
	w tym: masło	-	0	0	0	-	-
5.	Ziarno zbóż i przetwory zbożowo-mączne	0	0	-	0	-	-
6.	Wyroby cukiernicze i ciastkarskie	0	1	0	-	-	-
7.	Cukier i inne	-	-	-	-	-	-
8.	Miód i produkty pszczelarskie	0	-	-	-	-	-
9.	Orzechy, w tym arachidy	0	0	-	0	-	-
10.	Warzywa (w tym strączkowe)	1	0	0	0	-	-
11.	Owoce	0	0	0	-	-	-
12.	Grzyby	-	-	-	-	-	-
13.	Drożdże	-	-	-	-	-	-
14.	Napoje alkoholowe	0	0	-	0	-	-
15.	Ocet	-	-	-	-	-	-
16.	Wody mineralne i napoje bezalkoholowe	0	0	-	0	-	-
17.	Tłuszcze roślinne	0	-	-	-	-	-
18.	Ziarna roślin oleistych	-	-	-	-	-	-
19.	Koncentraty spożywcze	-	-	-	-	-	-
20.	Majonezy, musztardy, sosy	0	0	-	0	-	-
21.	Zioła, przyprawy	0	0	-	0	-	-
22.	Kawa, herbata, kakao, herbatki owocowe i ziołowe	0	0	0	-	-	-
23.	Wyroby garmazeryjne i kulinarne	2	0	0	-	-	-
24.	Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego	0	0	0	0	-	-
25.	Nowa żywność	-	-	-	-	-	-
26.	Suplementy diety	0	0	-	0	-	-
27.	Substancje dodatkowe	-	-	-	-	-	-
28.	Sól spożywcza i jej zamienniki	0	-	-	-	-	-
29.	Inne	-	-	-	-	-	-
	Ogółem	3	1	0	0	-	-

Uwaga! 0 badane, ale niekwestionowane; - nie badane w danym kierunku lub nie zbierano danych

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Żywności i Podmiotów i Użytku
---------------------	---

Przyczynami kwestionowania środków spożywczych były:

- pod względem mikrobiologicznym: brak
- pod względem chemicznym: brak
- pod względem organoleptycznym: brak
- pod względem zanieczyszczeń: stwierdzono obecność ciała obcego - fragment plastiku o nieregularnych, ostrych krawędziach.

W 2020 roku pod względem znakowania oceniono 116 krajowych próbek środków spożywczych. Aktualnym przepisom dotyczącym znakowania środków spożywczych nie odpowiadała 0 próbeki (tj. 0 %). W związku ze zgłoszonymi zatruciami pokarmowymi (w liczbie do badań laboratoryjnych) pobrano 0 próbek produktów. Aktualnym przepisom dotyczącym znakowania środków spożywczych w UE nie odpowiadała 0 próbek. Niewłaściwe oznakowanie było przyczyną kwestionowania 0 próbek z UE.

B. JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH Z UE

W 2020 roku przebadano **28** próbek żywności z UE, w tym **13** pod względem parametrów chemicznych, **0** organoleptycznie, **15** pod względem parametrów mikrobiologicznych oraz **0** na obecność zanieczyszczeń.

Pod względem zgodności oznakowania z aktualnymi wymogami oceniono **23** próbki.

Spośród wszystkich pobranych próbek zdyskwalifikowano **5** (tj. **17,9** %), w tym: pod względem parametrów mikrobiologicznych **5** (tj. **33,3** %), chemicznych **0** (tj. **0** % ogółem pobranych do badania chemicznego), innych (pod względem zgodności oznakowania z aktualnymi wymaganiami – **0** (tj. **0** %).

Tabela 5 Jakość zdrowotna środków spożywczych z UE w latach 2019 – 2020

Zakres badania/kwestionowania próbek	Liczba próbek zbadanych		Liczba próbek kwestionowanych	
	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2019	Rok 2020
- cechy mikrobiologiczne	25	15	0	5
- cechy chemiczne	15	13	0	0
- cechy organoleptyczne	18	0	0	0
- zanieczyszczenia	0	0	0	0
- w tym: oznakowanie	55*	23	0	0
Ogółem	60	28	0	5

*2 próbki badano tylko pod względem oznakowania

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Żywności i Podmiotów i Użytku
---------------------	---

C. JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH Z IMPORTU

W 2020 roku przebadano 21 próbek żywności z importu, w tym 21 pod względem parametrów chemicznych, 0 organoleptycznie, 0 pod względem parametrów mikrobiologicznych oraz 0 na obecność zanieczyszczeń. Pod względem zgodności oznakowania z aktualnymi wymogami oceniono 9 próbek. Spośród wszystkich pobranych próbek zdyskwalifikowano 0 (tj. 0 %).

II. Ocena żywienia pacjentów w Szpitalu Wielospecjalistycznym

W 2020 r. nie przeprowadzono kontroli sanitarnych w wydawalni posiłków Szpitala Miejskiego w Jaworznie.

III. Ocena sposobu żywienia w zakładach zamkniętych żywienia zbiorowego

Teoretycznie oceniano jadłospisy dekadowe z 3 stołówek szkolnych (w tym 1 w systemie cateringowym), 14 przedszkoli (w tym 7 w systemie cateringowym) oraz z 2 placówek żywienia dzieci do lat 3 (w tym 1 w systemie cateringowym), będących pod nadzorem PPIS w Jaworznie.

Nie stwierdzano nieprawidłowości w placówkach żywiących dzieci przedszkolne i szkolne.

Do oceny obliczeń składników pokarmowych w jadłospisach stosowano program WIKT 3.0.001 pro. Oceniane jadłospisy dekadowe z kuchni własnych placówek jak również jadłospisy z żywnością w systemie cateringowym były sporządzane prawidłowo, urozmaicone i zbilansowane zgodnie z normami IŻŻ. Pojawiającym się problemem w jadłospisach był nadal wysoki udział białka pochodzenia zwierzęcego. Sugerowano intendentom oraz dyrektorom szkół i przedszkoli o zmniejszenie udziału produktów wysokobiałkowych (mięso) w dziennym żywieniu podopiecznych. Zalecano zwiększenie udziału produktów pochodzenia roślinnego, w tym olejów roślinnych.

W 2020 r. prowadzono nadzór żywienia w żłobku, który nie posiadał kuchni własnej lecz zaopatrywany był przez catering zewnętrzny oraz w 1 żłobku miejskim posiadającym swoją kuchnię od surowca. Kontrole wykazały urozmaicone i zbilansowane jadłospisy zgodne z normami IŻŻ dla danej grupy wiekowej wynikającymi z aktualnych norm żywienia dla populacji polskiej opracowanymi przez Instytut Żywności i Żywienia im. prof. dra med. Aleksandra Szczygła w Warszawie.

W 2020 r. podczas bieżących kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Żywności i Podmiotów i Użytku
---------------------	---

IV. Ocena sposobu realizacji wymagań rozporządzenia „sklepikowego”

W 2020 r. prowadzono działania w ramach nadzoru bieżącego w zakresie realizacji wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Przy kontrolach kompleksowych i tematycznych stołówek szkolnych (**4 kontrole**), przedszkolnych (**16 kontroli**) oraz sklepików szkolnych (**6 kontroli**) przeglądano asortyment surowców, półproduktów (szkoły, przedszkola) oraz wyrobów gotowych oferowanych do sprzedaży (sklepiki). W zakresie realizacji rozporządzenia w szkołach i przedszkolach zwracano uwagę, czy w tygodniu żywienia szkolnego podaje się rybę, nie więcej niż 2 razy w tygodniu potrawy smażone, przy czym do smażenia stosuje się olej roślinny rafinowany o zawartości kwasów jednonienasyconych powyżej 50 % oraz wielonienasyconych poniżej 40 %, czy w każdym posiłku jest dodatek owocu lub warzywa. A także, czy na całodzienne żywienie składają się środki spożywcze pochodzące z różnych grup. Kontrolowano czy zupy, sosy oraz potrawy sporządzane były z naturalnych składników bez użycia koncentratów spożywczych z wyłączeniem koncentratów z naturalnych składników.

Kontrole w stołówkach szkolnych i przedszkolnych potwierdziły prawidłową realizację zgodnie z § 2.2 w/w rozporządzenia.

Kontrole w sklepikach szkolnych obejmowały m.in. nadzór nad asortymentem produktów oferowanych do sprzedaży. Należy podkreślić, iż większość sklepikarzy dostosowała się do wymogów rozporządzenia. Towary pozyskują z hurtowni, które oferują asortyment typowy dla sklepików. Nie stwierdzano nieprawidłowości w zakresie realizacji rozporządzenia sklepikowego.

W 2020 r. podczas bieżących kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

Na uwagę zasługuje fakt, iż większość szkół była zamknięta lub krótko działała (klasy 1-3) w związku z epidemią.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Żywności i Podmiotów i Użytku
---------------------	---

V. Nadzór nad wyrobami mającymi kontakt z żywnością, kosmetykami

Tabela 6. Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, kosmetyków oraz miejsca obrotu w latach 2019 - 2020

Rodzaj obiektu	Liczba obiektów prowadzących działalność		Kierunek zmian (przybyło/ubyło)
	Rok 2019	Rok 2020	
Wytwórnice ogółem	4	5	wzrosło
w tym:			
- materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	0	0	bez zmian
- produkcji i konfekcjonowania kosmetyków	4	5	wzrosło
Zakłady konfekcjonujące kosmetyki	0	0	bez zmian
Miejsca obrotu ogółem	49	43	ubyło
w tym:			
- materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	32	32	bez zmian
- kosmetykami	17	11	ubyło

Ocena stanu sanitarno-higienicznego tej grupy: nadzór nad przedmiotami użytku obejmował ocenę znakowania w zakresie informacji o dopuszczeniu przedmiotów do kontaktu z żywnością oraz w ramach bieżącego nadzoru pobrano do badania ogółem **0** próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w tym **0** krajowych, **0** z krajów Unii Europejskiej i **0** pochodzących z importu. Nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie.

Główne problemy występujące w tej grupie obiektów – **brak**.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Żywności i Podmiotów i Użytku
---------------------	---

Tabela 7. Jakość zdrowotna przedmiotów użytku i kosmetyków w latach 2019 – 2020

Próbki	Liczba próbek zbadanych w 2019 roku			Liczba próbek zbadanych w 2020 roku		
	Ogółem	Zakwestio- nowanych	% kwestiono- wania	Ogółem	zakwestio- nowanych	% kwestiono- wania
Materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków	7	0	0	0	0	0

VI. Nadzór nad wytwarzaniem bezpiecznych produktów produkcji pierwotnej

Na nadzorowanym terenie brak przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie produkcji pierwotnej. W dalszym ciągu utrzymuje się współpracę z przedstawicielami Powiatowego Lekarza Weterynarii w Tychach pod kątem weryfikacji przedsiębiorców, którzy mogliby prowadzić działalność w zakresie produkcji pierwotnej. Podczas prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego w 2020 r., pracownicy zwracali uwagę na dostawców produktów pochodzenia roślinnego. Co więcej, w 2020 r. przy współpracy z Wydziałem Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Jaworzna, przeprowadzono szkolenie z rolnikami pobierającymi dopłaty z ARiMR.

VII. Działania ukierunkowane problemowo

- Akcje tematyczne

1. Akcja „Stan sanitarny powiatu – sezon letni”.

Powiat Jaworzno nie jest regionem turystycznym, jednakże posiada obszar sezonowego wypoczynku tj. ośrodek rekreacyjno - wypoczynkowy nad zalewem „Sosina”. Z uwagi na prowadzone prace rekultywacyjne większość nadzorowanych obiektów nie prowadziła działalności.

Kontrolowano obiekty w ramach akcji Szlak Turystyczny /przy autostradzie Katowice – Kraków oraz przy obwodnicy Jaworzna i większych, nowopowstałych węzłach komunikacyjnych/.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Żywności i Podmiotów i Użytku
---------------------	---

Wykonano **12 kontroli** tematycznych zaplanowanych. W wyniku przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Podczas kontroli oceniano warunki sanitarno – higieniczne, w tym również wprowadzanie do obrotu żywności ze szczególnym uwzględnieniem terminów ważności, zasady segregacji, zachowanie ciągłości łańcucha chłodniczego artykułów wrażliwych mikrobiologicznie, postępowanie z odpadami, zaopatrzenie w wodę oraz higienę personelu.

W 2020 r. podczas bieżących kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzano nieprawidłowości.

2. „Ochrona zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych”.

W ramach współpracy z Oświatą Zdrowotną przekazywano systematycznie informacje do w/w komórki organizacyjnej nt. „Aktualna sytuacja w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych na nadzorowanym terenie”.

Ogółem przeprowadzono **78 kontroli** w obiektach żywieniowo – żywnościowych (lokalach gastronomiczno – rozrywkowych) z uwzględnieniem przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

3. Akcja „Tłuszcze smaźalnicze”.

W ramach akcji „Tłuszcz smaźalniczy” pracownicy Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jaworznie – przeprowadzali kontrole w zakładach żywienia zbiorowego oraz w zakładach produkcyjnych na terenie objętym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jaworznie, pod kątem oceny jakości zdrowotnej tłuszczu smaźalniczych metodą szybką, przy użyciu testera jakości oleju spożywczego – Testo 270. Skontrolowano **10 obiektów**: 2 obiekty małej gastronomii oraz 8 ciastkarni. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzano tłuszczów o niewłaściwej jakości.

4. Akcja „Preparaty do wybielania zębów” - kontynuacja.

W ramach współpracy z Sekcją Epidemiologii kontynuowano akcję dot. stosowania nadtlenu wodoru w środkach do wybielania zębów stosowanych w gabinetach stomatologicznych oraz eksplorowano internet, a także sprawdzano czy wprowadzane są do obrotu preparaty do wybielania zębów zawierające nadtlenek wodoru. Uzyskano informację, że w 4 obiektach z 12 skontrolowanych stosuje się preparaty do wybielania zębów zawierające nadtlenek wodoru (0,1-6%).

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Żywności i Podmiotów i Użytku
---------------------	---

5. Akcja „Catering” - kontynuacja.

Skontrolowano obiekty żywienia zbiorowego odbierające posiłki z zakładów cateringowych. Łącznie przeprowadzono 2 kontrole.

Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego odbierające posiłki w systemie cateringowym posiadały:

- niezbędne procedury i instrukcje GHP/GMP/HACCP obejmujące kontrolę temperatury przywożonych posiłków, czystości i higieny środka transportu, zgodności z zamówieniem, procedury reklamacji dostarczanej żywności i działania zastępcze (np. w postaci podania suchego prowiantu), ustalenia związane z wycofywaniem wadliwej partii posiłków przez zakład cateringowy (umowa na świadczenie usług cateringowych), ponadto odbiorcy usług cateringowych przeprowadzają wewnętrzne kontrole i audyty w zakładach produkujących posiłki.

Podczas przeprowadzanych kontroli oceniano stan techniczny, higieniczny pomieszczeń, urządzeń, sprzętu oraz wyposażenia dodatkowego. Ponadto, higienę personelu, wydawania potraw.

W 2020 r. podczas bieżących kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

6. Akcja „COVID – 19”.

W 2020 r. podczas bieżących kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Przeprowadzono 441 kontroli oraz 528 wizytacji w obiektach żywieniowo – żywnościowych będących pod nadzorem oraz w innych obiektach handlowych, usługowych. Kontrole były prowadzone przez pracowników HŻŻ przy współudziale Policji. Kontrole przeprowadzano w lokalach gastronomicznych (przyjęcia okolicznościowe), pubach, barach, punkty sprzedaży lodów oraz w punktach handlowych w Galerii „Galena”. Kontrolowano punkty handlowe na targowiskach, sklepy przy stacjach paliw, apteki, a także w szerokim zakresie obiekty obrotu żywnością. W 5 przypadkach wizytacji zastosowano pouczenie przedsiębiorcy w związku z brakiem środków do dezynfekcji, niezachowaniem dystansu społecznego.

Działania pozaplanowe:

- przeprowadzono **74** kontrole sanitarne obiektów celem wydania decyzji zatwierdzających obiekty żywieniowo – żywnościowe do prowadzenia działalności w określonym zakresie,
- przeprowadzono dodatkowo **15** szkoleń wewnętrznych w celu aktualizacji i podnoszenia wiedzy pracowników oraz **8** narad z pracownikami sekcji,

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Żywności i Podmiotów i Użytku
---------------------	---

- sprawdzano wprowadzanie do obrotu produktów umieszczonych w ostrzeżeniach publicznych GIS podczas kontroli kompleksowych (łącznie **60 kontroli**),
- sprawdzano podczas nadzoru bieżącego czy dokonuje się zwrotów wycofanych/kwestionowanych/innych produktów pochodzenia zwierzęcego do ich dostawców, zwłaszcza do zakładów produkcyjnych lub do dużych dystrybutorów (hurtowników, magazynów centralnych) oraz sprawdzano czy przedsiębiorcy nie przekazują odpadów poprodukcyjnych i pokonsumpcyjnych na cele paszowe – łącznie przeprowadzono **44 kontroli**.

VIII. RASFF / RAPEX

Celem szybkiego informowania o incydentach w zakresie bezpieczeństwa żywności jest System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF). W przypadku zidentyfikowania zagrożenia zdrowia konsumentów umożliwia on sprawne i szybkie przekazywanie informacji między Komisją Europejską, urzędami ds. kontroli żywności i pasz oraz organizacjami celem sprawdzenia czy istnieje zagrożenie na danym terenie i ewentualne podjęcie działań zgodnie z obowiązującymi procedurami.

W 2020 roku otrzymano 25 powiadomień alarmowych wymagających wycofania artykułów niebezpiecznych z rynku, 18 powiadomień informacyjnych oraz 4 typu News. W związku z powyższym podejmowano stosowne działania podczas planowych kontroli oraz przeprowadzono dodatkowo 204 kontroli sanitarnych w związku z otrzymaniem ww. powiadomień. W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych nie stwierdzono na nadzorowanym terenie wprowadzania do obrotu produktów niebezpiecznych.

W 2020 r. w ramach 1 powiadomienia RAPEX prowadzono dodatkowo 7 kontroli w obiektach obrotu kosmetykami celem wyeliminowania z rynku produktów stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów.

IX. Nadzór nad importem/eksportem

W roku 2020 nie prowadzono działań nadzorowych nad importem żywności.

Nie prowadzono działań związanych z eksportem żywności.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Seksja Higieny Żywności i Podmiotów i Użytku
---------------------	---

X. Nadzór nad żywnością prozdrowotną

(suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środkami spożywczymi wzbogacanymi witaminami lub składnikami mineralnymi), włącznie z nadzorem nad sprzedażą internetową

Prowadzono nadzór bieżący i doraźny (4 kontrole) w odniesieniu do suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środków spożywczych wzbogaconych witaminami lub składnikami mineralnymi. Eksplorowano strony internetowe, przeglądano czasopisma lokalne pod kątem oferowania do sprzedaży ww. W ramach oceny oznakowania środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego dla dzieci do lat 3 i przedmiotów do karmienia niemowląt oraz działań reklamowych prowadzonych przez ich producentów i dystrybutorów, przeprowadzono 5 kontroli w ramach nadzoru bieżącego. Kontynuowano współpracę z sekcją EP w ww. obszarze.

XI. Wnioski i interwencje

W 2020 r. rozpatrzono **0** skarg na bezczynność organu.

We własnym zakresie przeprowadzono **30** kontroli interwencyjnych wniesionych od ludności oraz przekazanych od innych Powiatowych Stacji Sanitarno – Epidemiologicznych, dotyczących:

- niewłaściwych warunków sanitarnych: m.in. zachowania czystości i porządku w obiekcie, przestrzegania zasad należytej segregacji, ochrony zakładu przed szkodnikami, higieny sprzedaży i personelu, posiadania książeczek zdrowia itp.,
- braku przestrzegania terminów przydatności do spożycia oraz dat minimalnej trwałości wprowadzanych do obrotu środków spożywczych,
- braku zachowanego w sposób należyty łańcucha chłodniczego, narażenie żywności na rozwój niekorzystnej mikroflory bakteryjnej, nieprawidłowe magazynowanie i ekspozowanie wyrobów nietrwałych mikrobiologicznie, tj. poza ustalonym przez producenta ciągiem chłodniczym,
- niewłaściwych cech organoleptycznych – nieswoisty zapach, smak wyrobów gotowych,
- niewłaściwej higieny koszyków i wózków sprzedażowych,
- niewłaściwej odzieży ochronnej pracowników,
- obecności zanieczyszczeń biologicznych w wyrobie gotowym.

Wnioski rozpatrzono w terminach. Ogółem z **30** rozpatrywanych wniosków, **zasadnych było 12**. We własnym zakresie przeprowadzono 30 kontroli interwencyjnych. Ponadto, zgodnie

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Żywności i Podmiotów i Użytku
---------------------	---

z właściwością przekazano 3 sprawy do terenowo właściwych Powiatowych Stacji Sanitarno – Epidemiologicznych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli interwencyjnych nałożono **11 mandatów karnych na kwotę 2850 zł**. Podczas kontroli interwencyjnych w 2020 r. pobrano do badań 1 próbkę środka spożywczego, pod kątem zanieczyszczeń fizycznych – obecność ciał obcych. Próbka była kwestionowana.

XII. Podsumowanie

Duża liczba zadań związana z ogłoszonym stanem epidemii COVID – 19, w tym oddelegowanie pracowników do sekcji EP oraz do wykonywania zadań PPIS w Sosnowcu (w okresie czasowej kwarantanny i izolacji) miała przełożenie na wykonywanie zaplanowanych zadań. Wprowadzenie zmianowości pracy (dyżury całodobowe), obsługa telefoniczna (mieszkańców Jaworzna i całego Śląska, z uwagi na czasowe wstrzymanie pracy innych PSSE), obsługa systemów EWP, SRWE, SEPIS, opracowywanie dokumentacji w postaci decyzji kwarantanny, izolacji, wywiadów epidemiologicznych oraz opracowywanie licznych meldunków sprawozdawczych – w ogromnym stopniu obciążała pracowników sekcji HŻŻ.

Dodatkowym obciążeniem była konieczność wykonywania kontroli realizacji przestrzegania przepisów przeciwepidemicznych w obiektach żywieniowo – żywnościowych będących pod nadzorem oraz innych placówek. Prowadzone akcje w godzinach popołudniowych, w weekendy (akcja dyskoteki i kluby, domy weselne, galerie), dystrybucja ulotek „Koronawirus, przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny - mandat zaufania” - utrudniały realizację i organizację pracy sekcji. Pełna gotowość do wykonywania tak licznych zadań powodowała znaczne obciążenie psychofizyczne pracowników.

Najważniejsze osiągnięcia: w dalszym ciągu:

1. Brak obiektów ocenionych zgodnie z arkuszem oceny stanu sanitarnego jako niezgodne z wymaganiami.
2. Na terenie powiatu nie było żadnego incydentu żywnościowego, który stanowiłby istotne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi.

Przestrzeganie reżimu sanitarnego związanego ze stanem epidemii w kontrolowanych obiektach było zadowalające. Przedsiębiorcy wdrożyli obowiązujące obostrzenia wynikające z aktualnych przepisów prawa.

W pierwszej połowie 2020 r. ŚPWIS przekazał PPIS w Jaworznie 5 obiektów do nadzoru w obszarze żywienia zbiorowego zamkniętego. W 2020 r. żadna z inspekcji nie realizowała kontroli w tych obiektach, nie prowadzono postępowań administracyjnych. Analizując zakres, sposób i wyniki nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia uznaje się, iż stan sanitarny obiektów

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Żywności i Podmiotów i Użytku
---------------------	---

żywnościowo – żywnościowych w 2020 r. w dalszym ciągu uznaje się za zadowalający.

W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych zgodnie z obowiązującą procedurą urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, żaden obiekt nie został oceniony jako niezgodny z wymaganiami. Żaden zakład nie został unieruchomiony.

W porównaniu do roku ubiegłego stwierdza się (opierając się na wynikach badań laboratoryjnych) niewielkie pogorszenie jakości zdrowotnej środków spożywczych. W 2020 r. na 242 wszystkich zbadanych próbek 6 próbek uległo zakwestionowaniu tj. 2,5 %, podczas gdy w 2019 r. na 478 wszystkich zbadanych próbek 5 próbek uległo zakwestionowaniu, tj. 1 %.

Celem dalszej poprawy zarówno stanu sanitarno – higienicznego nadzorowanych obiektów, jak i poprawy bezpieczeństwa żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu przyjęto do realizacji na następny okres następujące zamierzenia:

- Nasilenie prowadzenia skutecznych działań kontrolnych nad zakładami, w których stwierdza się liczne nieprawidłowości sanitarno – higieniczne oraz kontynuowanie akcji tematycznych.
- Zaplanowanie do nadzoru obiektów przekazanych przez ŚPWIS.
- Wzmocnienie nadzoru w zakresie przestrzegania wymagań dotyczących znakowania środków spożywczych, prezentacji i reklamy żywności wzbogacanej, suplementów diety i środków specjalnego przeznaczenia medycznego.
- Zintensyfikowanie współpracy z innymi służbami kontrolującymi.
- Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników poprzez udział w szkoleniach zewnętrznych, wewnętrznych nt. „Aktualne zagadnienia z zakresu bezpieczeństwa żywności”.
- Doskonalenie działań w ramach systemu RASFF oraz współpraca w tym zakresie z innymi jednostkami.
- Współpraca z pionem HP w zakresie nadzoru nad kosmetykami.

Seksja Higieny Pracy

I. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy

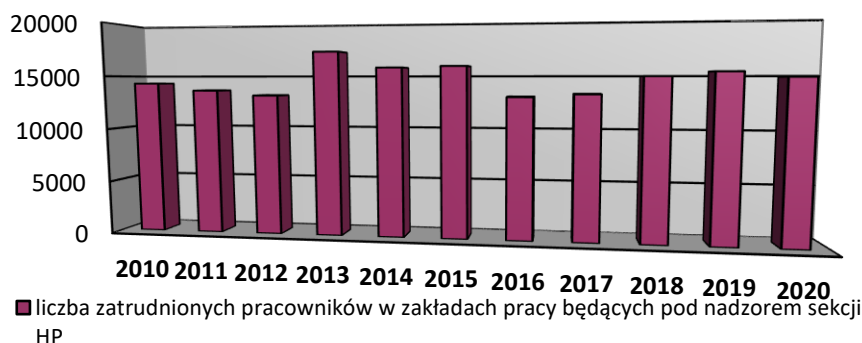
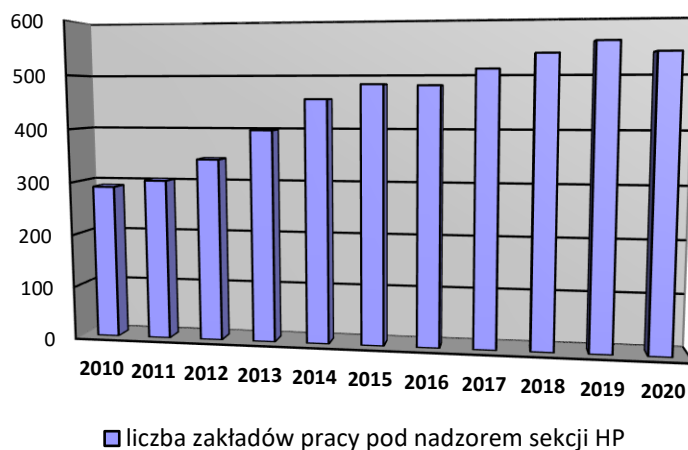
Seksja Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jaworznie prowadzi *nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy (bhp)*, celem wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych czynników występujących w miejscu pracy: hałasu pochodzącego od stosowanych maszyn i urządzeń, pyłów przemysłowych, drgań mechanicznych, promieniowania optycznego, substancji i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie dla zdrowia, czynników o działaniu rakotwórczym, szkodliwych czynników biologicznych, w szczególności o charakterze zakaźnym, mogących w konsekwencji doprowadzić do powstania *chorób zawodowych*. Nadzoruje również *wprowadzanie do obrotu chemikaliów*, w tym m.in.: niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin; produktów biobójczych; detergentów, prekursorów narkotyków kategorii 2 i kategorii 3.

Ponadto, w ramach bieżącego nadzoru egzekwuje przestrzeganie przepisów dotyczących *zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych tzw. „dopalaczy”*, przepisów dotyczących *bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest* oraz przepisów ustawy *o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych* na stanowiskach pracy.

1. Narażenie zawodowe pracujących

W roku 2020 Sekcja Higieny Pracy obejmowała nadzorem 539 zakładów pracy zatrudniających 14922 osoby.

Na wykresach poniżej przedstawiono charakterystykę określającą liczbę zakładów pracy będących pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy i liczbę zatrudnianych w nich pracowników, w latach 2010-2020.

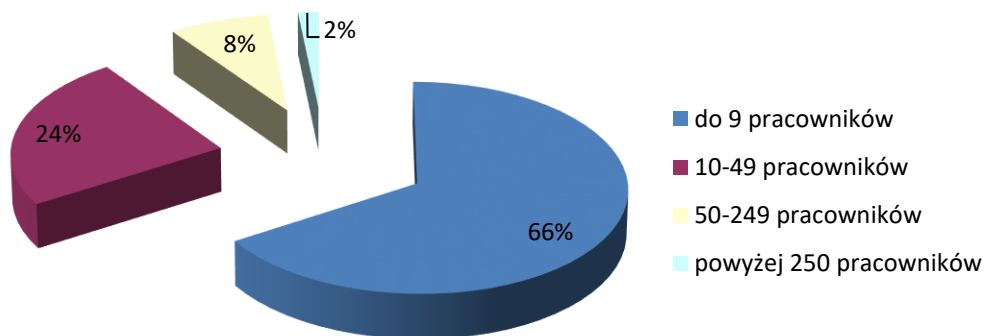

Wykres 1 i 2. Struktura zakładów pracy pod nadzorem PSSE w Jaworznie w latach 2010-2020 opisująca liczbę zakładów pracy i zatrudnionych w nich pracowników.

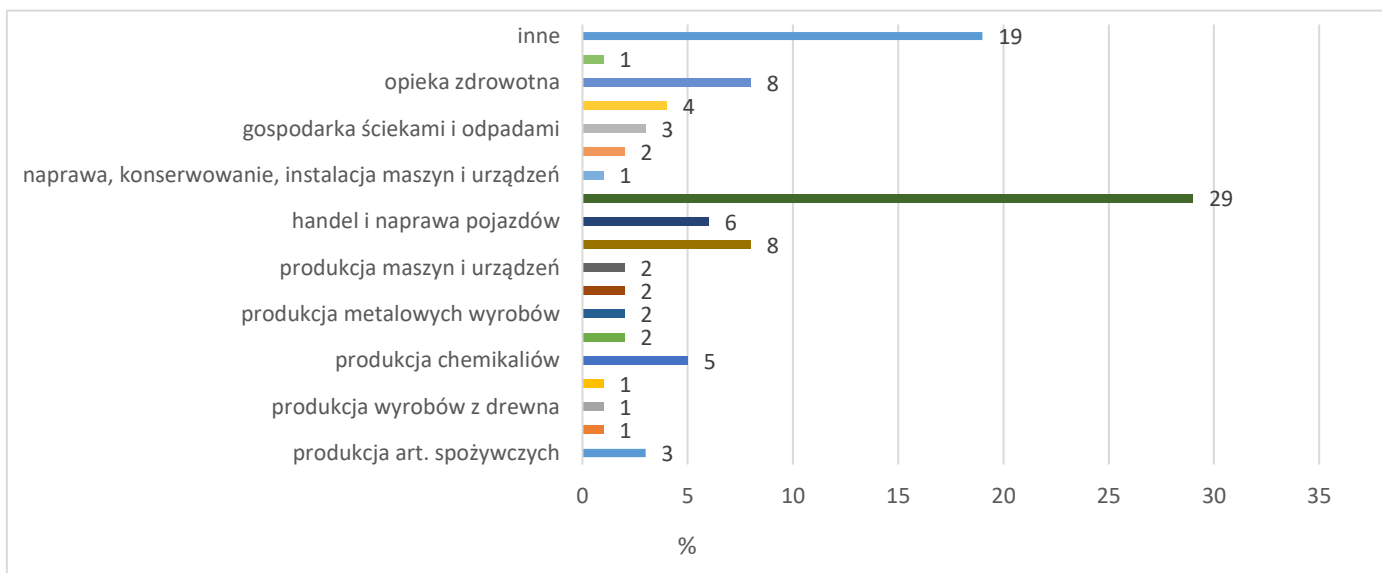
Większość podmiotów objętych nadzorem stanowią zakłady zatrudniające do 50 pracowników – aktualnie jest ich 486, z czego 356 zakładów zatrudnia do 9 pracowników.

Strukturę zakładów pracy w ewidencji Sekcji Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jaworznie przedstawiono:

- według liczby zatrudnionych pracowników - na wykresie nr 3,
- według klasyfikacji działalności - na wykresie nr 4.

Wykres 3. Struktura zakładów pracy pod nadzorem PSSE w Jaworznie w 2020 r. według liczby zatrudnionych pracowników.

Wykres 4. Struktura zakładów pracy pod nadzorem PSSE w Jaworznie w 2020 r. według klasyfikacji działalności.

W 2020 roku, na nadzorowanym terenie istniało 11 zakładów, w których łącznie 644 osoby pracowały w **przekroczeniach najwyższych dopuszczalnych natężeń** czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy – hałasu i drgań mechanicznych. Zakłady te zajmują się głównie świadczeniem usług z zakresu robót budowlanych, wydobywaniem węgla, a także naprawą, konserwacją i instalowaniem maszyn i urządzeń oraz produkcją wyrobów metalowych.

W zakładach tych, ze względów technologicznych, nie ma możliwości wyeliminowania przekroczenia hałasu, dlatego ważny jest systematyczny nadzór nad stosowaniem przez

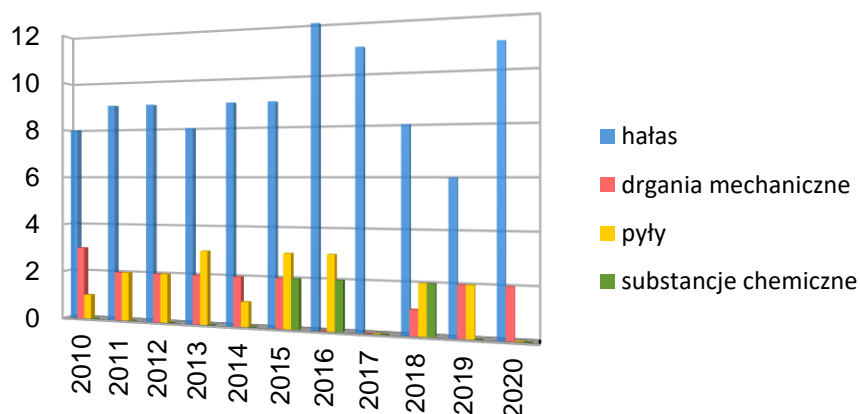
PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Pracy
---------------------	---

pracowników wymaganych środków ochrony indywidualnej, realizacji wprowadzonych w życie programów działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia oraz wydzielenia stref zagrożenia.

Stałe narażenie na ponadnormatywne zapylenie występuje na stanowiskach pracy bezpośrednio związanych z wydobywaniem węgla, tzw. „dołowych” w podziemnym zakładzie górniczym.

W 2020 roku w żadnym skontrolowanym zakładzie pracy nie stwierdzono przekroczeń szkodliwych dla zdrowia substancji chemicznych na stanowiskach pracy.

Na poniższym wykresie przedstawiono liczbę zakładów pracy będących pod nadzorem sekcji HP w Jaworznie, w których stwierdzano przekroczenie dopuszczalnych norm poszczególnych czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy w latach 2010-2020.

Wykres 5. Zakłady pracy, w których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych norm poszczególnych czynników szkodliwych.

W 2020 roku w ewidencji PSSE w Jaworznie odnotowano 137 zakładów pracy, w których 4443 pracowników jest narażonych na **szkodliwe czynniki biologiczne zaliczane do 2 i 3 grupy zagrożenia**, a więc m.in. na czynniki które mogą wywoływać u ludzi ciężkie choroby, są niebezpieczne dla pracowników, a rozprzestrzenianie ich w populacji ludzkiej jest bardzo prawdopodobne, jednakże istnieją w stosunku do nich skuteczne metody profilaktyki lub leczenia.

Należą do nich m.in. zaliczane do grupy 2 zagrożenia: bakterie *Borrelia burgdorferi* wywołujące Boreliozę, laseczki tężca, bakterie *Escherichia coli*, wirusy grypy oraz zaliczane do 3 grupy zagrożenia: wirusy zapalenia wątroby typu B i C, prątki gruźlicy, ludzkie wirusy nabytego niedoboru odporności (HIV), czy wirus wścieklizny.

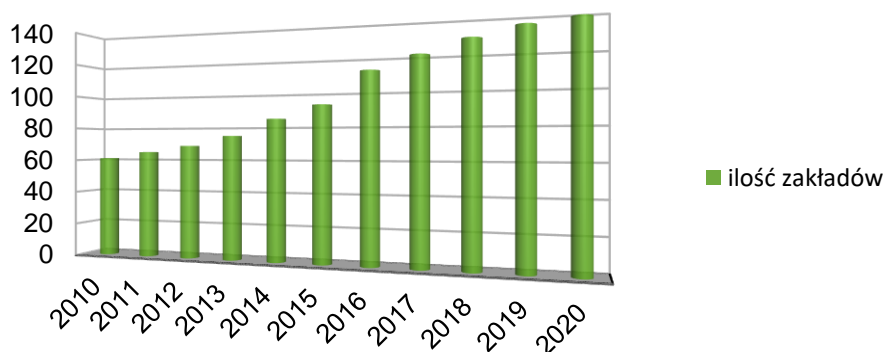
Wśród zakładów mieszczących się na terenie miasta Jaworzno, gdzie ryzyko narażenia pracownika na szkodliwe czynniki biologiczne jest duże zalicza się głównie podmioty produkujące żywność (gr. 2) oraz podmioty lecznicze (gr. 3).

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Pracy
---------------------	---

W roku 2020 w ramach nadzoru nad przestrzeganiem przepisów prawnych mających na celu ochronę pracowników przed szkodliwymi czynnikami biologicznymi, w szczególności przed wirusem SARS-CoV-2, zaliczonym do 3 grupy zagrożenia, w związku z ogłoszonym stanem epidemii, przeprowadzono 116 wizytacji i kontroli w zakładach pracy. Do 53 zakładów pracy z terenu Jaworzna rozesłano, w formie elektronicznej, ulotki informacyjne „Koronawirus – przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny”, z którymi zapoznano 3857 zatrudnionych pracowników. Telefonicznie udzielano informacji zarówno pracownikom jak i pracodawcom w zakresie rodzaju środków ochrony indywidualnej jakie należy stosować w celu skutecznego zabezpieczenia przed zakażeniem wirusem SARS-CoV-2.

Charakterystyka, opisująca ilości zakładów pracy, będących pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy PSSE w Jaworznie, w których pracodawca stwierdził narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne w latach 2010-2020, przedstawia się następująco (wykres 6).

Wykres 6. Liczba zakładów pracy, w których stwierdzono narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne.

Powyższa charakterystyka nie obejmuje narażenia zawodowego związanego ze szkodliwym czynnikiem biologicznym - wirusem SARS-CoV-2, z uwagi na ograniczenie liczby kontroli w zakładach pracy w związku z ogłoszonym w kraju stanem epidemii.

Na terenie miasta Jaworzna istnieją 24 zakłady pracy, zatrudniające 835 osoby na stanowiskach pracy, na których występują **czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym**.

Narażenie występuje u pracowników:

- zatrudnionych w górnictwie w narażeniu *na promieniowanie jonizujące naturalne* oraz typu X i typu γ ;
- zatrudnionych w laboratoriach zakładowych w narażeniu na działanie m.in. *związków chromu (VI), siarczan(VI) kadmu(II) i związku arsenu*;
- zatrudnionych w firmach budowlano-remontowych przy demontażu pokryć dachowych

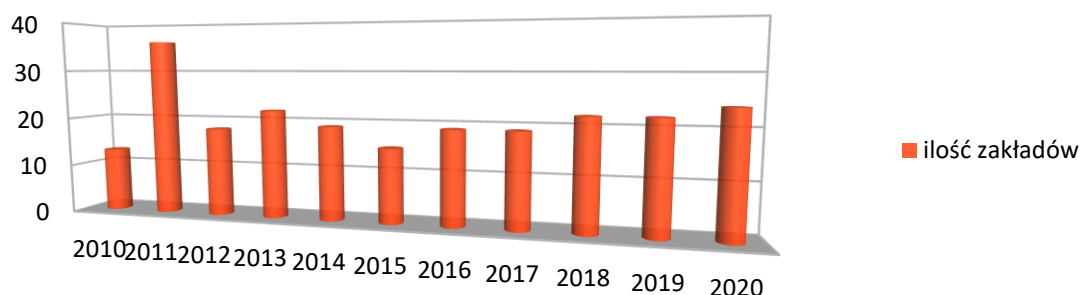
PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Pracy
---------------------	---

z azbestu;

- zatrudnionych przy pracach z wykorzystaniem paliw silnikowych zawierających *benzen*;
- wykonujących prace na terenie elektrowni w narażeniu na *olej opałowy ciężki*.
- wykonujących prace w zakładach produkcyjnych w narażeniu na *fenoloftaleinę*, *formaldehyd*.

W 2020 roku w jednym ze skontrolowanych zakładów stwierdzono nieprawidłowości i w drodze decyzji administracyjnej nakazano ich usunięcie.

Na wykresie nr 7 przedstawiono analizę dotyczącą liczby zakładów pracy w Jaworznie w latach 2010-2020, w których istnieje narażenie pracowników na czynniki o działaniu rakotwórczym.

Wykres 7. Liczba zakładów pracy, w których stwierdzono narażenie na czynniki o działaniu rakotwórczym.

W 2020 roku nastąpiła zmiana przepisów prawnych w zakresie czynników rakotwórczych w środowisku pracy. Nowym procesem technologicznym, w którym dochodzi do uwalniania substancji o działaniu rakotwórczym są prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstająca w trakcie pracy. Tym samym, przewiduje się wzrost liczby zakładów pracy w Jaworznie, w których wystąpi narażenie pracowników na czynnik o działaniu rakotwórczym.

Stałym elementem nadzoru Sekcji Higieny Pracy PSSE w Jaworznie jest kontrola **przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu**

i wyrobów tytoniowych na stanowiskach pracy, w tym m.in. przestrzegania zakazu palenia przez pracowników w miejscach pracy oraz wymogu umieszczania stosownych znaków przez pracodawców. W 2020 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

W 2020 roku, prowadzono również kontrole w zakresie bieżącego nadzoru sanitarnego. Z uwagi na ogłoszony w kraju stan epidemii zagrożenia zakażeniem wirusem SARS-CoV-2, ograniczono ilość czynności kontrolnych do minimum. Pracownicy Sekcji Higieny Pracy

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Pracy
---------------------	---

przeprowadzili 60 kontroli. W 10% skontrolowanych zakładów stwierdzono nieprawidłowości. **Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworznie** w celu usunięcia stwierdzanych nieprawidłowości **wydał decyzje administracyjne, zawierające łącznie 60 nakazów.**

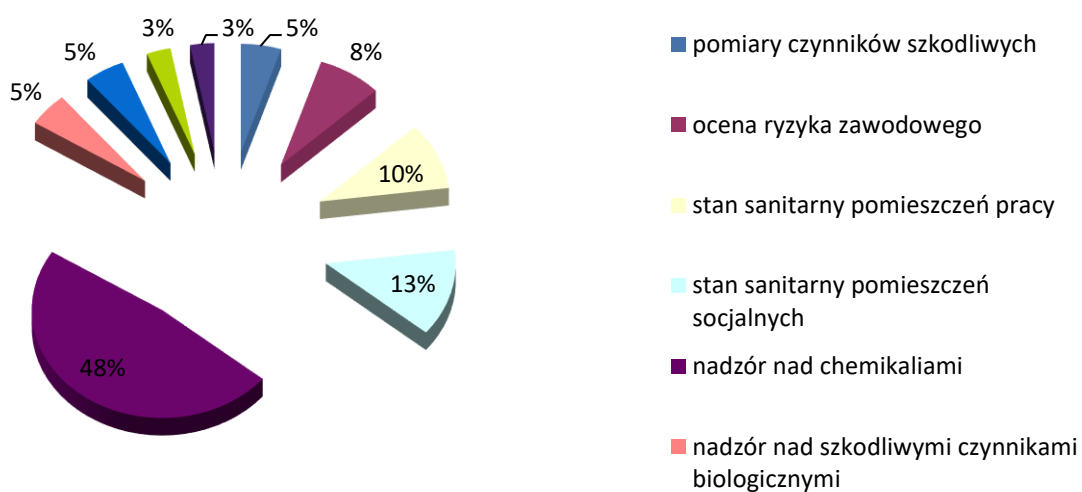
Nakazy te dotyczyły m.in.:

- przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy;
- przeprowadzenia oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy i udokumentowania jej;
- zapewnienia prawidłowego stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń pracy;
- zapewnienia prawidłowego stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń higieniczno-sanitarnych;
- usunięcia nieprawidłowości w zakresie stosowania i wprowadzania do obrotu chemikaliów;
- wypełniania obowiązków wynikających z zatrudniania pracowników w narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne;
- wypełniania obowiązków wynikających z zatrudniania pracowników w narażeniu na czynniki o działaniu rakotwórczym;
- usunięcia nieprawidłowości w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych.

Łącznie wydanych zostało **16 decyzji administracyjnych**, zarówno nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości jak i przedłużających termin wykonania zarządzeń.

Nie stwierdzono nieprawidłowości wymagających unieruchomienia stanowiska bądź zamknięcia zakładu.

Zakres stwierdzonych nieprawidłowości w 2020 roku przedstawiono na wykresie 8.

Wykres 8. Analiza stwierdzonych nieprawidłowości podczas przeprowadzonych czynności kontrolnych w 2020 r.

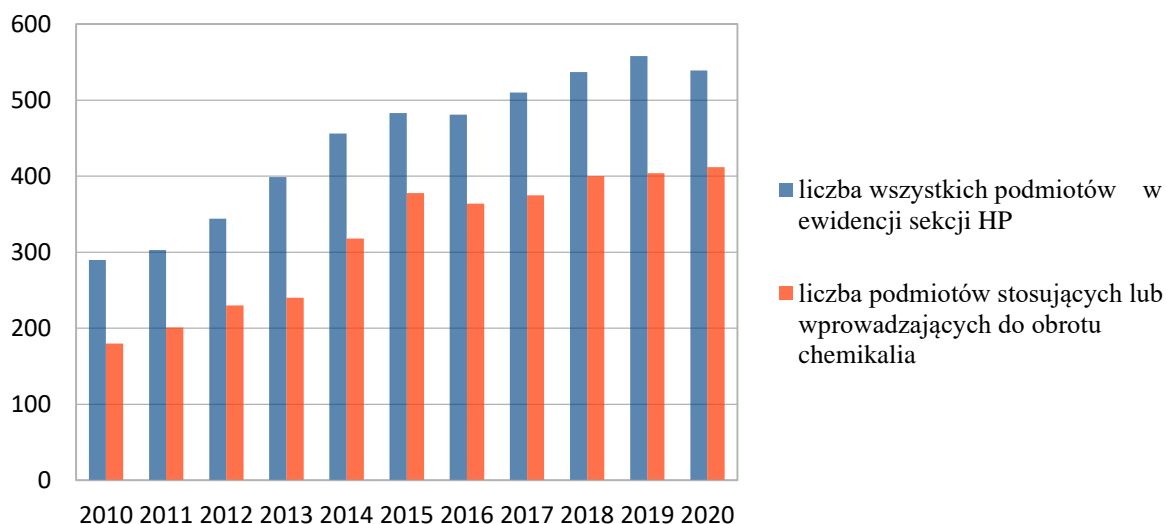
PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Pracy
---------------------	---

II. Substancje i mieszanki chemiczne

Pod nadzorem PPIS w Jaworznie znajduje się 412 podmiotów zobowiązanych do przestrzegania przepisów w zakresie wprowadzania do obrotu i stosowania substancji i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzi oraz środowiska naturalnego, w tym:

- 2 producentów substancji chemicznych, w tym m.in. TAURON Wytwarzanie S.A.;
- 3 importerów substancji sprowadzanych z krajów nie należących do Unii Europejskiej,
- 23 dalszych użytkowników będących formulatorami mieszanin chemicznych, którzy substancje chemiczne wchodzące w skład produkowanych mieszanin zakupują na terenie Unii Europejskiej;
- 80 dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym m.in.: podmiot DONAUCHEM Polska Sp. z o.o. - zajmujący się dystrybucją i konfekcjonowaniem, hurtownie budowlane, markety wielobranżowe oraz stacje paliw.

Liczba podmiotów stosujących i wprowadzających do obrotu chemikalia, będących pod nadzorem PPIS w Jaworznie, od kilku lat utrzymuje się na podobnym poziomie, co obrazuje wykres nr 9.

Wykres 9. Charakterystyka przedstawiająca liczbę podmiotów pod nadzorem sekcji Higieny Pracy, które w ramach prowadzonej działalności stosują bądź wprowadzają do obrotu substancje lub mieszanki chemiczne niebezpieczne.

W 2020 roku, z uwagi na ogłoszony w kraju stan epidemii, ograniczono ilości kontroli w zakresie stosowania i obrotu chemikaliami. Szczególnym nadzorem objęto podmioty zajmujące się obrotem substancjami i mieszaninami chemicznymi. W ramach bieżącego nadzoru przeprowadzono 39 kontroli. Dokonano oceny 26 produktów. Zakwestionowano

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Pracy
---------------------	---

opakowania 6 produktów jako wprowadzane do obrotu niezgodnie z prawem, wydając tym samym decyzje mające na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Pod stałym nadzorem Sekcji Higieny Pracy znajdują się podmioty gospodarcze **wprowadzające do obrotu produkty biobójcze**. Na terenie miasta Jaworzno znajduje się 70 podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzanie do obrotu produktów biobójczych, w tym 11 podmiotów zobowiązanych do uzyskania pozwolenia na obrót takimi produktami.

W 2020 roku przeprowadzono 15 kontroli w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi. Szczególnym nadzorem objęto produkty o działaniu wirusobójczym, wprowadzane do obrotu na podstawie czasowych pozwoleń wydanych w związku z ogłoszeniem w kraju stanu epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. Kontrolowano produkty głównie pod względem ich składu, a co za tym idzie legalności pozostawiania w obrocie, klasyfikacji zagrożeń jakie wywierają na ludzi i środowisko oraz zgodności oznakowania opakowań z przepisami. Wśród skontrolowanych produktów o działaniu wirusobójczym, zakwestionowano 3, wydając tym samym decyzje administracyjne nakazujące m.in. zaprzestania ich wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz Unii Europejskiej do czasu uzyskania stosowanych pozwoleń.

Na terenie Jaworzna istnieje 12 podmiotów zajmujących się **wprowadzaniem do obrotu prekursorów narkotyków kategorii 3** oraz 63 podmioty stosujące prekursory narkotyków w prowadzonej działalności gospodarczej. Zakłady te zaopatrują się i prowadzą sprzedaż prekursorów na terenie kraju. Podczas przeprowadzonych kontroli w 2020 roku nie stwierdzono uchybień w tym zakresie.

Pod stałym nadzorem Sekcji Higieny Pracy znajdują się **podmioty gospodarcze wprowadzające do obrotu detergenty**. W ramach nadzoru nad detergentami w 2020 roku wybiórczo skontrolowano 7 podmiotów zajmujących się ich obrotem. Dokonano oceny oznakowania tych produktów. W jednym przypadku stwierdzono nieprawidłowość, wydając tym samym decyzję administracyjną nakazującą jej usunięcie.

III. Środki zastępcze, tzw. „dopalacze”

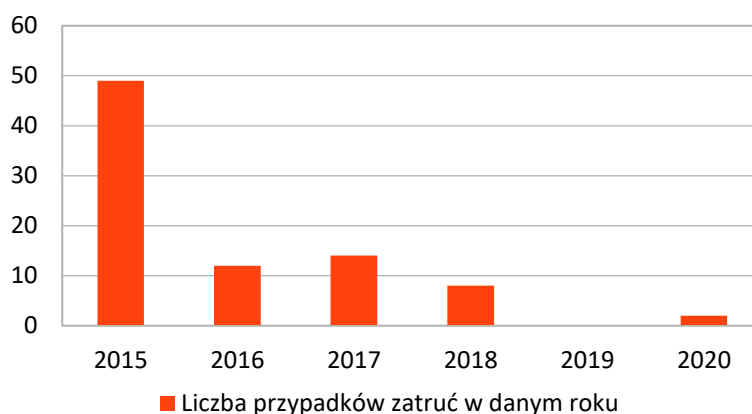
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworznie, realizuje zadania w zakresie zmniejszenia zagrożeń zdrowia publicznego wywołanych działaniem środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, m.in. poprzez działania profilaktyczne przy pomocy „Zespołu pracowników ds. koordynowania nadzoru nad środkami zastępczymi” oraz nadzoruje przestrzeganie przepisów dotyczących *zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych, tzw. „dopalaczy”*, przy pomocy pracowników Sekcji Higieny Pracy.

Zespół pracowników ds. koordynowania nadzoru nad środkami zastępczymi, w związku z ogłoszeniem w kraju stanu epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, ograniczył swoje działania w obszarze edukacyjno-informacyjnym rezygnując z bezpośrednich spotkań w szkołach z nauczycielami, młodzieżą, czy rodzicami na rzecz zamieszczania postów dotyczących negatywnego wpływu „środków zastępczych” na stronach

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Pracy
---------------------	---

internetowych czy portalach społecznościowych oraz dystrybucji ulotek podczas zajęć sportowych w legalnie działających klubach. Natomiast pracownicy Sekcji Higieny Pracy prowadzili monitoring obiektów handlowych mogących potencjalnie wprowadzać do obrotu tzw. „dopalacze”.

PPIS w Jaworznie prowadzi również **monitoring** przypadków **zatrucić środkami zastępczymi** na terenie miasta Jaworzna, na podstawie danych uzyskanych z podmiotów leczniczych. Ilość ujawnionych w Jaworznie przypadków zatrucić w latach 2015-2020 zobrazowano na wykresie 10.

Wykres 10. Liczba przypadków zatrucić środkami zastępczymi w Jaworznie, w latach 2015-2020.

PPIS w Jaworznie na bieżąco współpracuje z sygnatariuszami Porozumienia o współpracy w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych, zawartego pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Szefem Służby Celnej, Komendantem Głównym Policji i Głównym Inspektorem Farmaceutycznym.

W 2020 roku na terenie miasta Jaworzno nie ujawniono stacjonarnego punktu sprzedaży środków zastępczych.

IV. Choroby zawodowe

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworznie prowadzi również postępowania administracyjne w sprawie chorób zawodowych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, *za chorobę zawodową uważa się chorobę, wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy.*

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Pracy
---------------------	---

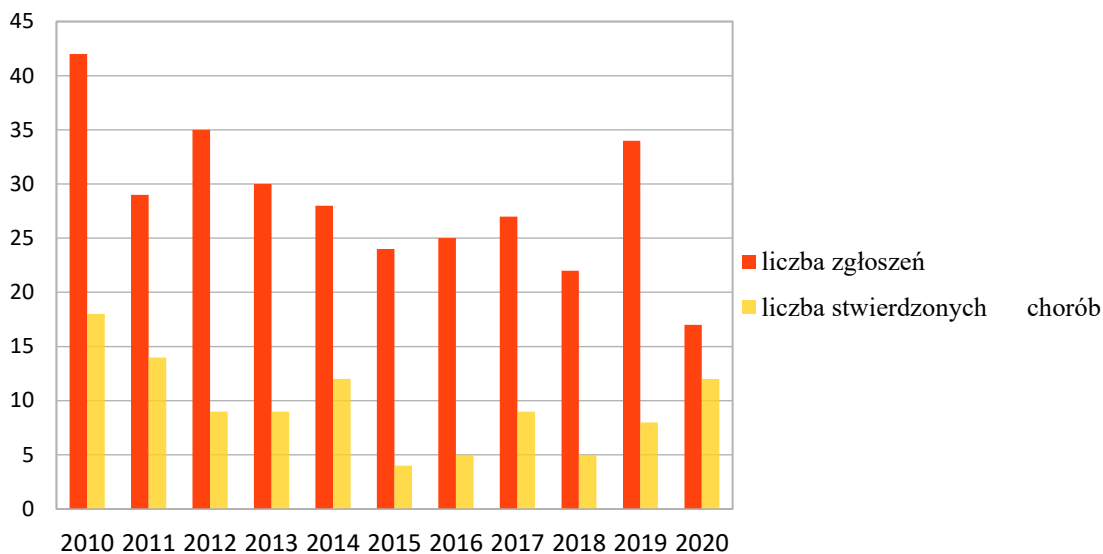
PPIS w Jaworznie, jest właściwym miejscowo do prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawie podejrzenia choroby zawodowej u pracowników lub byłych pracowników, według miejsca, w którym praca jest lub była wykonywana.

Urzędowy wykaz chorób zawodowych obejmuje 26 pozycji.

Na przestrzeni ostatnich lat, PPIS w Jaworznie stwierdził choroby zawodowe z pozycji:

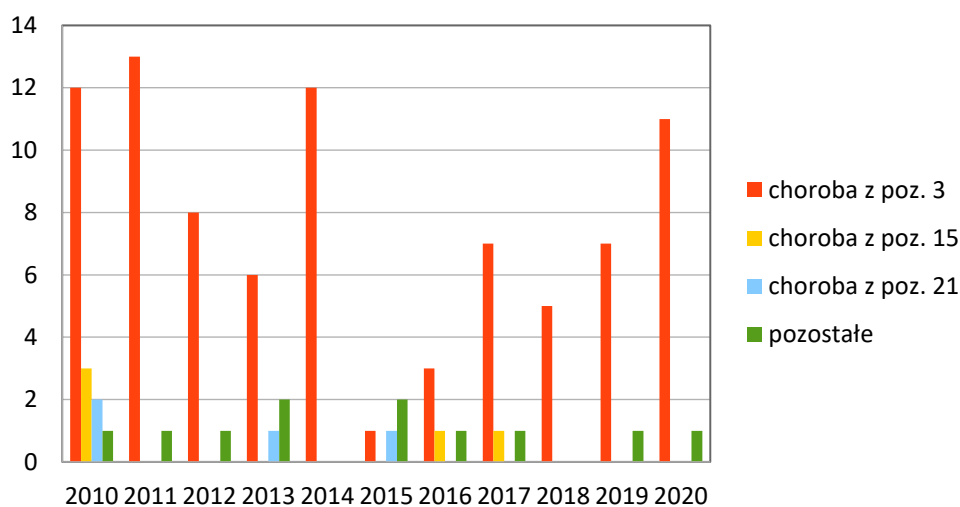
3. pylice płuc, w tym m.in.: azbestowe lub górników kopalń węgla;
4. choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu;
7. zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych;
12. alergiczny nieżyt nosa;
15. przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat;
17. nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi;
18. choroby skóry, w tym m.in.: kontaktowe zapalenie skóry z podrażnienia;
20. przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: - zespół cieśni w obrębie nadgarstka;
21. obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego - spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej - 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości - audiometrycznych 1, 2 i 3 kHz;
25. choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi – zaćma wywołana działaniem - promieniowania podczerwonego lub długofalowego nadfioletowego;
26. choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa - borelioza.

Na wykresie 11 przedstawiono liczbę zgłoszeń o podejrzeniu choroby zawodowej, złożonych do PPIS w Jaworznie wraz z ilością stwierdzonych chorób zawodowych, w danym roku kalendarzowym.

Wykres 11. Analiza ilości stwierdzonych przypadków chorób zawodowych do ilości złożonych zgłoszeń w latach 2010-2020.

Na wykresie 12 przedstawiono charakterystykę stwierdzanych chorób zawodowych przez PPIS w Jaworznie w latach 2010-2020, według pozycji z wykazu chorób zawodowych.

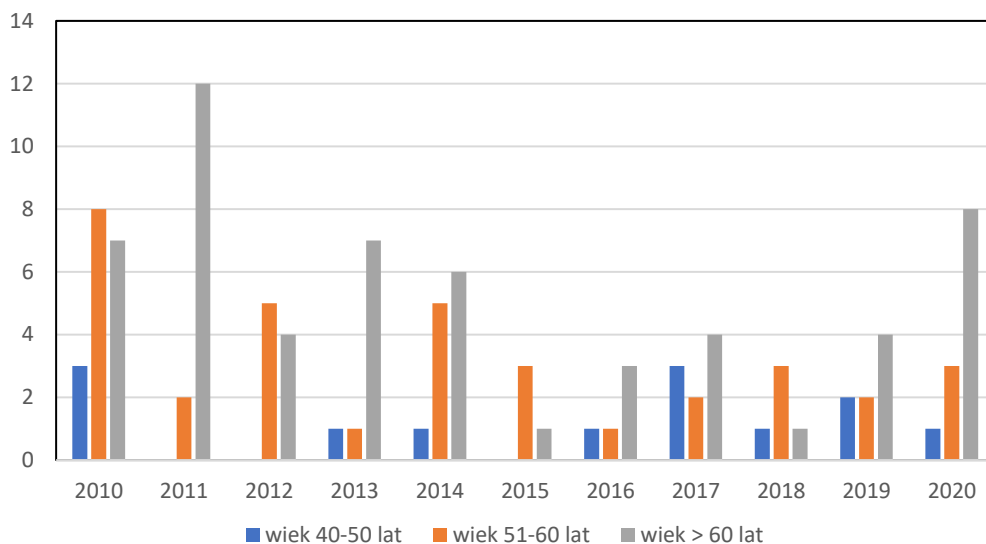
Wykres 12. Analiza stwierdzonych przypadków chorób zawodowych w latach 2010-2020.

W 2020 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworznie **przewodził 44 postępowania administracyjne w sprawie podejrzenia choroby zawodowej**, z czego 17 wszczął na podstawie zgłoszeń otrzymanych w roku bieżącym. Zakończył 27 postępowań wydając decyzje administracyjne, w tym: 12 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 15 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Pracy
---------------------	---

U osób ubiegających się o rozpoznanie choroby zawodowej, którym wydano decyzje o braku podstaw do jej stwierdzenia, nie wykryto schorzenia ujętego w wykazie chorób zawodowych bądź nie stwierdzono narażenia na dany czynnik chorobotwórczy w środowisku pracy.

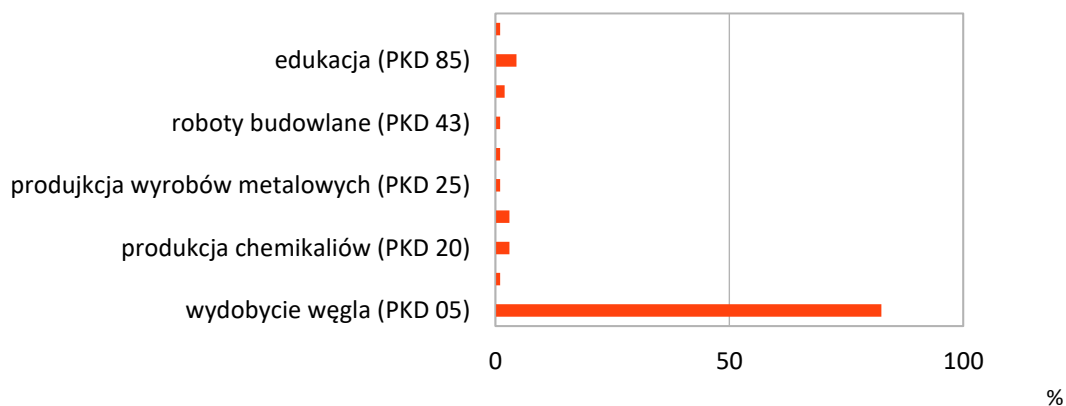
Poniżej przedstawiono analizę obrazującą wiek osób, u których Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworznie stwierdził choroby zawodowe w latach 2010-2020.

Wykres 13. Analiza obrazująca wiek osób, u których została stwierdzona choroba zawodowa.

W 2020 roku, najwięcej chorób zawodowych stwierdzono u osób powyżej 60 roku życia, które zawodowo były narażone na pył kamiennie-węglowy w podziemnych zakładach górniczych.

Na wykresie 14 przedstawiono analizę procentową stwierdzonych chorób zawodowych w zależności od profilu działalności przedsiębiorstwa, w którym zatrudniony był pracownik, na przestrzeni ostatnich lat.

Wykres 14. Analiza ilości stwierdzonych chorób zawodowych w zależności od profilu działalności zakładu w latach 2010-2020.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Pracy
---------------------	---

V. Podsumowanie

Sekcja Higieny Pracy PSSE w Jaworznie nadzoruje ponad 500 podmiotów gospodarczych z terenu miasta Jaworzna. Kontrole prowadzone są głównie w zakresie nadzoru nad warunkami pracy oraz wprowadzania do obrotu chemikaliów, w tym produktów biobójczych, detergentów, prekursorów narkotyków, środków zastępczych czy wyrobów zawierających azbest.

Ponadto, prowadzone są postępowania administracyjne w sprawie chorób zawodowych.

W 2020 roku, z uwagi na ogłoszony w kraju stan epidemii wywołany zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, ograniczono liczbę kontroli w ramach bieżącego nadzoru w zakładach pracy.

Analizując dane z przeprowadzonych czynności kontrolnych w 2020 roku, w zakresie:

a) ochrony pracownika przed szkodliwymi i uciążliwymi czynnikami środowiska pracy stwierdzono, że:

- od kilku lat, na stałym poziomie utrzymuje się liczba zakładów pracy z przekroczeniami norm hałasu, pyłów i drgań mechanicznych, w których brak możliwości zlikwidowania przekroczeń, co wynika ze specyfiki stosowanych procesów technologicznych,
- nie występują przekroczenia dopuszczalnych stężeń substancji chemicznych na stanowiskach pracy,
- liczba podmiotów, w których występuje narażenie na czynniki o działaniu rakotwórczym wynikające ze stosowanej technologii, na chwilę obecną nie uległa zwiększeniu. Jednakże zmiana przepisów prawnych wprowadzająca nowy proces technologiczny, w którym dochodzi do uwalniania substancji o działaniu rakotwórczym tj. krzemionki krystalicznej, z pewnością spowoduje wzrost liczby zakładów pracy, w których wystąpi narażenie pracowników na ten czynnik, a tym samym nastąpi wzrost liczby osób narażonych,
- stwierdzane nieprawidłowości w zakresie przestrzegania przepisów bhp na stanowiskach pracy wynikają głównie z niewłaściwego stanu higienicznego i technicznego pomieszczeń pracy i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych;

b) nadzoru nad wprowadzaniem i stosowaniem substancji i mieszanin chemicznych niebezpiecznych, w tym produktów biobójczych, zaobserwowano, że:

- nastąpił 10% wzrost liczby producentów produktów biobójczych,
- nastąpił 10% wzrost liczby producentów mieszanin chemicznych;
- na podobnym poziomie kształtuje się liczba podmiotów prowadzących wewnątrzspółnotowy handel chemikaliami,
- stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły głównie niewłaściwego oznakowania opakowań;

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Sekcja Higieny Pracy
---------------------	---

c) zmniejszenia zagrożeń zdrowia publicznego wywołanych działaniem środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych:

- nie ujawniono żadnego stacjonarnego punktu sprzedaży środków zastępczych,
- odnotowano tylko 2 przypadki zatruc nieznanymi substancjami chemicznymi, tzw. „dopalaczami”,

d) stwierdzanych chorób zawodowych:

- wzrosła liczba stwierdzanych chorób zawodowych,
- najczęściej stwierdzaną, przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jaworznie, chorobą zawodową jest niezmiennie pylica płuc górników kopalń węgla u osób zatrudnionych w podziemnych zakładach górniczych.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Higiena Dzieci i Młodzieży
---------------------	---

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży

I. Stan sanitarny w szkołach i innych placówkach oświatowo – wychowawczych oraz w placówkach wypoczynku dla dzieci i młodzieży

W 2020 roku objętych nadzorem było 115 obiektów dla dzieci i młodzieży, w tym 92 placówek stałych:

- 8 żłobków,
- 7 klubów malucha,
- 27 przedszkoli,
- 21 szkół podstawowych funkcjonujących samodzielnie,
- 2 licea ogólnokształcące funkcjonujących samodzielnie,
- 11 zespołów szkół, w skład których wchodziły: przedszkola, szkoły podstawowe, liceum ogólnokształcące, technika oraz branżowe szkoły I i II stopnia,
- 11 placówek z pobytem dziennym (świetlice środowiskowe, dom kultury, Ognisko Wychowawcze, Ośrodek Rehabilitacyjno – Wychowawczy dla Dzieci Niepełnosprawnych, Szkoła Muzyczna),
- 1 Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy,
- 1 Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza (Dom Dziecka),
- 3 placówki rekreacyjne – sale zabaw dla dzieci,
- oraz 23 obiekty wypoczynku zimowego i letniego.

W nadzorowanych obiektach realizowano zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania dotyczące higieny i stanu technicznego pomieszczeń oraz sprzętu używanego w przedszkolach, szkołach, placówkach pobytu dziennego, placówkach wypoczynku zimowego i letniego.

Przedmiotem czynności kontrolnych prowadzonych w zakładach nauczania i wychowania było:

- egzekwowanie bieżącej czystości i warunków do utrzymania higieny,
- egzekwowanie realizacji wytycznych dotyczących funkcjonowania obiektów nadzorowanych w okresie pandemii COVID-19 (kontrola dostosowania placówek do aktualnych wytycznych GIS, MEN i MZ dla szkół, przedszkoli, żłobków i klubów malucha, obiektów pobytu dziennego dla dzieci i młodzieży oraz obiektów wypoczynku),
- nadzorowanie stanu technicznego pomieszczeń i otoczenia,
- sprawdzanie przestrzegania przepisów dotyczących substancji i preparatów chemicznych,
- sprawdzanie przestrzegania przepisów dotyczących zakazu palenia tytoniu,
- ocena dostosowania mebli do wzrostu dzieci oraz higieniczna ocena rozkładów zajęć w wybranych obiektach.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Higiena Dzieci i Młodzieży
---------------------	---

Ogółem w 2020 roku przeprowadzono 129 kontroli, w tym 102 kontrole dotyczące szczególnego dostosowania placówek oświatowo-wychowawczych do aktualnych wytycznych GIS, MEN i MZ w okresie epidemii COVID-19.

Wydano 4 decyzje merytoryczne oraz 70 opinii sanitarnych w tym:

- 1 decyzję represyjną,
 - 2 decyzje prolongujące terminy realizacji zarządzeń,
 - 1 decyzję zatwierdzającą nowy obiekt,
 - 70 opinii dotyczących wprowadzenia nauczania hybrydowego lub zdalnego w placówkach szkolnych i przedszkolnych w okresie pandemii COVID-19, w tym 63 opinie dla placówek z terenu Jaworzna i 7 opinii dla placówek z terenu Sosnowca (dział Higieny Dzieci i Młodzieży PSSE Jaworzno pełnił zastępstwo za HDiM Sosnowiec w październiku 2020 r.).
- Przeprowadzono także 53 konsultacje dotyczące analizy i akceptacji wewnętrznych procedur bezpieczeństwa dla placówek oświatowo-wychowawczych na terenie miasta Jaworzna w okresie trwania epidemii COVID-19 oraz 50 wizytacji wraz z notatką związanych z zachowaniem bezpieczeństwa i higieny w okresie trwania pandemii COVID-19.

Zarządzenia decyzji wydanej w 2020 roku dotyczyły:

- poprawy stanu technicznego budynków: doprowadzenia powierzchni parkietów w salach zajęć dla dzieci do należytego stanu sanitarno-higienicznego.

W całości zrealizowane zostały zarządzenia decyzji wydanych w 2014r., 2016r., 2017r. i 2019r. W pozostałych przypadkach termin realizacji upływa w latach 2021 - 2022.

1. Nadzór nad placówkami oświatowo-wychowawczymi w okresie pandemii COVID-19

Przeprowadzono 102 kontrole dotyczące szczególnego dostosowania placówek oświatowo-wychowawczych do aktualnych wytycznych GIS, MEN i MZ w okresie epidemii COVID-19. W związku z wystąpieniem przypadków osób chorych wśród personelu i uczniów placówek wydano 70 opinii dotyczących wprowadzenia nauczania hybrydowego lub zdalnego w placówkach szkolnych i przedszkolnych w okresie pandemii COVID-19, w tym 63 opinie dla placówek z terenu Jaworzna i 7 opinii dla placówek z terenu Sosnowca (dział Higieny Dzieci i Młodzieży PSSE Jaworzno pełnił zastępstwo za HDiM Sosnowiec w październiku 2020 r.). Przeprowadzono także 53 konsultacje dotyczące analizy i akceptacji wewnętrznych procedur bezpieczeństwa dla placówek oświatowo-wychowawczych na terenie miasta Jaworzna w okresie trwania epidemii COVID-19 oraz 50 wizytacji wraz z notatką związanych z zachowaniem bezpieczeństwa i higieny w okresie trwania pandemii COVID-19. 102 kontrole sanitarne przeprowadzone od 1 marca do 31 grudnia 2020 r. w placówkach szkolnych i przedszkolnych oraz żłobkach i klubach malucha na terenie miasta Jaworzna

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Higiena Dzieci i Młodzieży
---------------------	---

dotyczyły dostosowania tych obiektów do aktualnych wytycznych GIS, MEN i MZ w sprawie organizacji zajęć w placówkach oświatowo wychowawczych w okresie pandemii COVID-19. Kontrole powyższe wykazały wysoki stopień przygotowania placówek do funkcjonowania w okresie pandemii COVID-19. We współpracy z Wydziałem Edukacji Urzędu Miasta w Jaworznie opracowane zostały szczegółowe Procedury dla placówek oświatowo-wychowawczych na terenie miasta Jaworzna oparte na Wytycznych GIS, MEN i MZ dla szkół i przedszkoli w okresie pandemii Covid-19. Dyrektorzy poszczególnych placówek aktualizowali na bieżąco oraz upowszechniali wewnętrzny regulamin i procedury funkcjonowania placówki w czasie pandemii, z uwzględnieniem specyfiki swojego obiektu. Kontrole wykazały, iż we wszystkich placówkach dostosowano obiekty do zaleceń i instrukcji zawartych w procedurach. Placówki oświatowo-wychowawcze posiadały również wystarczające zapasy odpowiednich środków do mycia i dezynfekcji powierzchni oraz do mycia i dezynfekcji rąk, powszechnie je stosowały i udostępniały personelowi, uczniom i rodzicom. Zapewniono taką organizację pracy i jej koordynację, która umożliwi zachowanie dystansu między osobami przebywającymi na terenie szkoły i ograniczy gromadzenie się uczniów na terenie szkoły. We wszystkich placówkach przygotowano również procedury wewnętrzne korzystania ze świetlicy szkolnej oraz z biblioteki szkolnej. Przy organizacji żywienia w kontrolowanych placówkach obok warunków higienicznych wymaganych przepisami prawa odnoszących się do funkcjonowania żywienia zbiorowego, wprowadzono dodatkowo zasady szczególnej ostrożności podczas przygotowywania, wydawania oraz spożywania posiłków w okresie trwania pandemii COVID-19. We wszystkich placówkach zapewniono odpowiednie pomieszczenia izolacji dla osób wykazujących objawy zakażenia oraz w przypadkach wystąpienia zachorowania bezzwłocznie kontaktowano się ze stacją sanitarno-epidemiologiczną w celu dokonania przez nią oceny ryzyka epidemiologicznego.

2. Stan sanitarny żłobków/klubów malucha

Ogółem przeprowadzono 26 kontroli sanitarnych. Stan sanitarno-higieniczny placówek określa się jako dobry. Własny teren rekreacyjny posiada 8 placówek. Dzieci z Klubu Dziecięcego „Alladyn” w Jaworznie, ul. Olszewskiego 40 mogą korzystać z placu zabaw i piaskownicy wspólnie z dziećmi z Niepublicznego Przedszkola „Alladyn”, mieszącego się pod tym samym adresem. Natomiast Żłobek „Zielone Wzgórze” w Jaworznie, ul. Insurekcji Kościuszkowskiej 58 posiada niewielki własny teren wokół placówki, dający możliwość werandowania i zabawy na świeżym powietrzu. Korzystają z niego również dzieci z Klubu Dziecięcego „Zielone Wzgórze” mieszczącego się pod tym samym adresem. Żłobek Miejski w Jaworznie, ul. 3-Maja 16 oraz Filia Żłobka Miejskiego w Jaworznie, ul. Towarowa 61 posiadają własne ogrodzone tereny rekreacyjne z możliwością werandowania i zabawy na świeżym powietrzu. Żłobek „Zielone Wzgórze Filia II” w Jaworznie, ul. Matejki 24H posiada własny wydzielony teren rekreacyjny z piaskownicą, znajdujący się kilkanaście metrów od obiektu. Natomiast obiekty mieszczące się pod adresem Jaworzno, ul. Katowicka 31D - Klub

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Higiena Dzieci i Młodzieży
---------------------	---

Dziecięcy „Mali Artyści” oraz Niepubliczne Przedszkole „Mali Artyści” korzystają ze wspólnego ogrodzonego placu zabaw z piaskownicą. Żłobek „100 Bajek”, ul. Piłsudskiego 86 posiada także własny ogrodzony teren rekreacyjno-zabawowy z możliwością werandowania dzieci. Pozostałe żłobki i kluby dziecięce na nadzorowanym terenie nie dysponują własnym terenem wokół placówki. Dzieci korzystają z pobliskich miejskich placów zabaw i terenów zielonych.

We wszystkich placówkach zapewniono dla dzieci odpowiednie higieniczne warunki do spożywania posiłków. Wszystkie placówki korzystają z wyżywienia dostarczanego przez firmy cateringowe.

3. Stan sanitarny przedszkoli

Ogółem w przedszkolach przeprowadzono 43 kontrole sanitarne. Bieżący stan sanitarny tych placówek ocenia się pozytywnie. We wszystkich przedszkolach zapewnione są odpowiednie warunki do wypoczynku, higienicznego mycia rąk, przechowywania pościeli, odpowiednia temperatura pomieszczeń. W związku z zastrzeżeniami dotyczącymi stanu technicznego w 2020 roku wydano 1 decyzję represyjną (parkiety w salach zajęć dla dzieci).

W wyniku prowadzonej działalności uzyskano poprawę stanu sanitarno – higienicznego w 3 przedszkolach, w których przeprowadzono częściową wymianę stolarki okiennej oraz częściowy remont ścian i sufitów:

- Przedszkole Miejskie Nr 1 w Jaworznie, ul. Szymanowskiego 10,
- Przedszkole Miejskie Nr 4, ul. Wyzwolenia 4,
- Przedszkole Miejskie Nr 10, ul. Tuwima 6.

4. Stan sanitarno-techniczny szkół

Ogółem w szkołach w 2020 r. przeprowadzono 36 kontroli. Bieżący stan sanitarny i techniczny ocenia się pozytywnie. Wydano łącznie 2 decyzje prolongujące terminy realizacji zarządzeń decyzji z lat ubiegłych

Poprawy stanu technicznego wymagają – 2 szkoły:

- Szkoła Podstawowa Nr 8,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 1.

Pozostały do wykonania zarządzenia dotyczące:

odnowienia zniszczonych ścian i sufitów poszczególnych pomieszczeń oraz doprowadzenia do należytego stanu technicznego powierzchni posadzki w salach zajęć.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Higiena Dzieci i Młodzieży
---------------------	---

W wyniku prowadzonej działalności poprawę stanu sanitarno – technicznego uzyskano w 4 szkołach, w których doprowadzono do należytego stanu sanitarno-higienicznego ściany i sufit w korytarzach szkolnych (SP Nr 15, ul. Leśna 49, Zespół Szkolno – Przedszkolny Nr 2, ul. Chropaczówka 101), a także wyremontowano posadzkę na korytarzu i ściany w sali gimnastycznej (SP Nr 16, ul. 3-Maja 18), wyremontowano ściany i sufity oraz posadzkę w salach zajęć i parkiet w sali gimnastycznej (SP Nr 5, ul. Puszkina 5), wymieniono okna na korytarzu szkolnym oraz zapewniono osłony na grzejnik w sali dzieci młodszych (Zespół Szkolno – Przedszkolny Nr 2 , ul. Chropaczówka 101).

4.1 Urządzenia sanitarne w szkołach

Wszystkie obiekty nadzorowane spełniają standardy dostępności do urządzeń sanitarnych. Odpowiednią liczbę uczniów przypadających na 1 oczko ustępowe i/lub umywalkę stwierdzono we wszystkich skontrolowanych szkołach.

4.2 Żywnienie i dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach

W roku 2020 prowadzono 5 kontroli sanitarnych obejmujących tematykę żywienia w stołówkach szkolnych. Wszystkie skontrolowane placówki prowadziły przygotowanie posiłków od surowca na miejscu w stołówce szkolnej. Na ogólną liczbę **756** wydawanych codziennie obiadów, finansowych przez MOPS, Parafię lub sponsorów prywatnych składało się **11** obiadów, co stanowi **1,5 %** ogólnej liczby wydawanych obiadów w 5 skontrolowanych szkołach. Codziennie wydawanych przez stołówki II śniadań było – 50.

Ponadto uczniowie mają możliwość zakupu kanapek, sałatek, owoców w punktach handlowych mieszczących się w szkołach.

Badania problemowe w 2020 roku wykonywane przez pracownika stanowiska ds. dzieci i młodzieży PSSE Jaworzno dotyczyły:

- rozkładów zajęć.

4.3 Higieniczna ocena rozkładu zajęć

Ocenę rozkładów zajęć przeprowadzono w:

- **5 placówkach**, w tym **4 szkołach podstawowych funkcjonujących samodzielnie**, tj. Szkoła Podstawowa Nr 3, 5, 6, 8 oraz **w 1 szkole podstawowej funkcjonującej w zespole**, tj. w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 2, co stanowiło 20% ogólnej liczby szkół podstawowych funkcjonujących samodzielnie i w zespołach szkół.

W 2020 r. oceniane rozkłady były prawidłowe.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Higiena Dzieci i Młodzieży
---------------------	---

W porównaniu do 2019 r. sytuacja w /w zakresie nie uległa zmianie.

Higieniczna ocena rozkładów zajęć za 2020 rok – opracowanie tabelaryczne

Nazwa zakładu	liczba szkół skontrolowanych	liczba szkół badanych	skontrolowanych oddziałów	stwierdzono nieprawidłowych
Szkoły Podstawowe (samodzielne)	20	4	71	0
Szkoły Podstawowe (w zespołach)	3	1	7	0
Razem:	23	5	78	0

4.4. Miejsce na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych

Wszystkie skontrolowane obiekty szkolne zapewniają uczniom wyznaczone miejsce do pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych (własne indywidualne szafki szatniowe, regały w sali zajęć).

4.5. Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach

W szkołach prowadzony był także nadzór nad przestrzeganiem przepisów wykonawczych do ustawy o substancjach i preparatach chemicznych. Placówki, które posiadały na stanie substancje i mieszaniny chemiczne posiadają aktualny spis tych substancji oraz ich karty charakterystyk.

4.6. Sale gimnastyczne

Zastępczą salę gimnastyczną, bez zaplecza sanitarnego posiada 1 szkoła - Szkoła Podstawowa Nr 9.

W 3 szkołach warunki do prowadzenia zajęć WF są niewystarczające, pomimo posiadanej infrastruktury do prowadzenia zajęć WF (zajęcia odbywają się również na korytarzu):

- Szkoła Podstawowa 15 Jaworzno, ul. Leśna 49,
- Uniwersytecka Katolicka Szkoła Podstawowa, ul. Chopina 40,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 1 (Szkoła Podstawowa Nr 1) Jaworzno, ul. Matejki 3.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Higiena Dzieci i Młodzieży
---------------------	---

4.7. Nadzór nad gabinetami profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkołach

Wszystkie gabinety wyposażone są w punkt poboru wody ciepłej i zimnej, mają zapewnione odpowiednie warunki do mycia rąk.

W szkolnych gabinetach nie wykonuje się szczepień ochronnych, badań lekarskich - są one przeprowadzane w rejonowych przychodniach lekarskich.

4.8. Pomiary natężenia oświetlenia sztucznego w szkołach

W roku 2019 pracownicy Oddziału Badań i Pomiarów na Stanowiskach Pracy w Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach, a także pracownicy akredytowanych laboratoriów powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych prowadzili pomiary natężenia oświetlenia w salach zajęć w dwóch placówkach szkolnych:

- Szkole Podstawowej Nr 13, ul. Urzędnicza 11,
- Szkole Podstawowej Nr 16 im. Konstytucji 3 Maja, ul. 3-Maja 18.

Oceną objęto zarówno sale lekcyjne, sale gimnastyczne oraz inne pomieszczenia dydaktyczne, a także trakty komunikacyjne szkół.

Wyniki pomiarów oświetlenia sztucznego przeprowadzonych w latach 2019 – 2020 przedstawiają się następująco:

Oświetlenie sztuczne

Rodzaje placówek	Oświetlenie sztuczne			
	Liczba skontrolowanych pomieszczeń		Liczba i procent pomieszczeń, w których stwierdzono oświetlenie niezgodne z normą	
	2019	2020	2019	2020
Przedszkola	0	0	0	0
Szkoły podstawowe	30	49	30(100%)	35 (71%)
Gimnazja	0	0	0	0
Zespoły szkół	0	0	0	0
Inne placówki	0	0	0	0
Razem	30	49	30(100%)	35 71%

5. Nadzór nad placówkami z pobytem dziennym i placówkami rekreacyjnymi

Ogółem w/w placówkach przeprowadzono 7 kontroli.

Bieżący nadzór wykazał 1 obiekt w złym stanie higieniczno-sanitarnym. W porównaniu z rokiem 2019 r. sytuacja higieniczna w obiektach z pobytem dziennym i placówkach rekreacyjnych polepszyła się.

5.1 Nadzór nad placówkami wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży

W okresie ferii zimowych i letnich zorganizowano wypoczynek dla dzieci i młodzieży w formie półkolonii. Z wypoczynku zorganizowanego w miejscu zamieszkania skorzystało 642 dzieci. W 21 placówkach zapewnione było dożywianie. Ogółem w/w placówkach przeprowadzono 21 kontroli. We wszystkich placówkach zorganizowanego wypoczynku dla dzieci zapewnione były odpowiednie warunki sanitarno-higieniczne. Dzieci z placówek, w których nie zapewniono opieki medycznej mogły korzystać z opieki medycznej w przychodniach rejonowych.

II. Podsumowanie i wnioski

Stan sanitarny placówek nauczania i wychowania ocenia się pozytywnie. Stan techniczny placówek ulega systematycznej poprawie. Współpraca z samorządem terytorialnym układa się dobrze. W 2020 r. w całości zrealizowanych zostało 7 decyzji wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jaworznie, w tym:

- 2 z 2014 r.
- 1 z 2016 r.
- 2 z 2017 r.
- 2 z 2019 r.

Nadzór nad placówkami oświatowo-wychowawczymi - 102 kontrole dotyczące szczególnego dostosowania placówek oświatowo-wychowawczych do aktualnych wytycznych GIS, MEN i MZ w okresie epidemii COVID-19.

Celem dalszej poprawy warunków sanitarnych w placówkach oświatowo-wychowawczych należy:

1. Systematycznie prowadzić bieżące i kapitalne remonty w obiektach.
2. Uwzględnić w planach wieloletnich dalszą poprawę warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.
3. Doposażyć szkoły w meble edukacyjne z certyfikatem dostosowane do wzrostu dzieci.
4. Doposażyć szkolne sale chemiczne w odpowiedni sprzęt, certyfikowane meble do przechowywania chemikaliów oraz substancje chemiczne.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny
---------------------	---

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zakres działania pionu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego obejmuje zadania wynikające z Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Należą do nich uzgadnianie:

I. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Zakres zmian studium obejmuje zmiany w ustaleniach tekstowych dla: „U - obszary usługowe”, „U/Z - obszary usług z zielenią urządzoną”, „R, Rmu, Rr – obszary rolne” oraz „UP - obszary usługowo produkcyjne”. Ponadto wprowadzono nowy kierunek przeznaczenia „ZLup - obszary leśne - strategiczne rezerwy dla funkcji gospodarczej”, które stanowią rezerwy na cele inwestycji o szczególnym znaczeniu dla utrzymania funkcji gospodarczych miasta Jaworzna oraz reindustrializacji regionów lokalizowanych w strategicznych obszarach rozwojowych. Dokonano korekty w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych dla wybranych obszarów o różnych kierunkach przeznaczenia (ZM 1.1 - ZM11.6).

W studium wskazano tereny wymagające szczególnych zasad zagospodarowania m.in.:

- 1). tereny wskazane na cele zieleni, sportu i rekreacji poprzez zachowanie zagospodarowania terenu zieleni obejmującego obszar: Storczyków II, Cezarówka Górna Herbowa oraz Olszewskiego Wschód, rozbudowę strzelnicy dla obszaru Wojska Polskiego Południe, założenie nowego ogrodu działkowego (Dobra),
- 2). obszary, na których wprowadzono zmiany i wytyczne dotyczące stref ochrony konserwatorskiej w celu zachowania wartości kulturowych (cmentarz żydowski przy ul. Piłsudskiego),
- 3). obszary gruntowo - wodne wymagające szczególnej ochrony tzn. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych: GZWP nr 452 Chrzanów, GZWP nr 453 Biskupi Bór, UPWP Tychy - Siersza,
- 4). obszary stanowiące rezerwy terenowe dla potencjalnej lokalizacji zbiorników retencyjnych na wody opadowe i roztopowe.

Projekt zmiany studium nie przewiduje znaczącego przyrostu nowych terenów inwestycyjnych, który mógłby skutkować istotnym zwiększeniem emisji zanieczyszczeń do atmosfery w skali miasta. Prognozowany wpływ na powierzchnię ziemi wiąże się głównie ze zmianami w ukształtowaniu (rzeźbie) terenu i przekształceniami pokrywy glebowej związanymi z procesem zabudowy terenu. Procesy budowlane będą się odbywać przeważnie na gruntach stanowiących użytki rolne (głównie niskich klas) lub terenach zdegradowanych, podlegających rekultywacji. Większość zmian kierunków zagospodarowania terenu nie wpłynie istotnie na krajobraz, gdyż nowe funkcje (mieszkaniowe, usługowe i produkcyjne) wprowadzać się będzie w obrębie mało wartościowego krajobrazu kulturowego lub będą stanowić tylko drobne uzupełnienie istniejącego układu urbanistycznego. Istotniejszy wpływ na krajobraz może wystąpić w jednostkach krajobrazowych w Dobra-Byczyna-Jeleń i Ciężkowice, gdzie część terenów rolnych może ulec przekształceniu, głównie w kierunku funkcji mieszkaniowej, co może sprawić, że krajobraz będzie mniej harmonijny, niż

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny
---------------------	---

dotychczas. Największym zagrożeniem dla krajobrazu może być wprowadzenie funkcji ogrodów działkowych na terenach rolnych w Dobrej.

Projekt studium zawiera liczne ustalenia mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko. Dotyczą one obszarów o wiodącej funkcji przyrodniczo - krajobrazowej i rolniczo - leśnej, ochrony powierzchni ziemi i gleb, ochrony wód, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem oraz promieniowaniem elektromagnetycznym, a także ochrony przeciwpowodziowej.

W ubiegłym roku zostało pozytywnie zaopiniowane odstąpienie od konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dot. dokumentu „zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu „Centrum” w Jaworznie. Obszarem analizy był teren zieleni miejskiej o powierzchni ok. 1,6 ha oznaczony symbolem MJ16 i położony pomiędzy ulicami Białą, Wandy, Zagłoby i Narutowicza. Po zmianie obszar będzie pełnił funkcję mieszkaniową jednorodzinną z usunięciem z regulacji zapisu procedury scalenia i podziału nieruchomości.

Obszar Jaworzna objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego nie uległ procentowej zmianie, w porównaniu z poprzednim rokiem, czyli 69,9%.

W przypadku terenu, na którym nie ma aktualnego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Urząd Miejski w Jaworznie występuje do PPIS o uzgodnienie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu lub uzgodnienie lokalizacji inwestycji celu publicznego. W 2020r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wydał tylko 2 uzgodnienia dla warunków zabudowy w formie pisma. Były wydane dwie opinie sanitarne do warunków zabudowy i zagospodarowania terenu dla obiektu - stacja transformatorowa prefabrykowana kontenerowa przy ul. Ludwika Solskiego oraz przebudowa, rozbudowa kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej i wymiana osadników gnilnych na biologiczną oczyszczalnię ścieków przy ul. Drogowców.

II. Zagadnienie polegające na uzgodnieniu przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych

*Pierwszym etapem na drodze postępowania w sprawie decyzji środowiskowej jest zajęcie stanowiska w formie opinii sanitarnej, w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby, co do zakresu raportu o oddziaływania na środowisko - w 2020 roku zostało wydanych **11 opinii**.*

W 7 przypadkach odstąpiono od konieczności sporządzenia raportu, w pozostałych 4 przypadkach wydano opinie w sprawie konieczności jego sporządzenia i zakresu raportu zgodnego z art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. – o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020r, poz. 283 z późn. zm.).

Opinie o braku konieczności sporządzenia raportu wydane zostały dla następujących przedsięwzięć:

- przebudowa sieci kanalizacyjnej ogólnospławnej w ul. Gałczyńskiego i ul. Zacisze;

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny
---------------------	---

- budowa dodatkowej mokrej pompowni przy tłoczni Chełmońskiego z nowym rurociągiem tłocznym w rejonie ul. Chełmońskiego przy skrzyżowaniu z Obwodnicą Północną, wzdłuż Obwodnicy Północnej, ulicy H. Kołłątaja i z ulicą Kowarzyków w Jaworznie;
- budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami do budynków oraz sieci kanalizacji sanitarnej w osiedlu Byczyna w Jaworznie - etap II poprzez objęcie siecią kanalizacyjną ulic: Barana, Olszynowej, Pszenicznej, Krakowskiej, Rudników, Rumiankowej, Żukowej, Pyrzowiec oraz przebudowie wodociągu ul. Krakowskiej i Olszynowej w Jaworznie;
- budowa toru łącznicowego pomiędzy torami stacji Jaworzno Szczakowa, a torami stacji Szczakowa Północ „SPn” dla potrzeb prowadzenia ruchu kolejowego spółki Polski Gaz;
- rozbudowa instalacji zbiornikowej gazu płynnego składającego się z 2 zbiorników naziemnych o pojemności 6,4m³ o kolejne 4 zbiorniki naziemne gazu o pojemności 6,4m³ każdy w Jaworznie przy ul. Promiennej 51;
- budowa instalacji technologicznej Adblue planowanego do realizacji na terenie istniejącej autostradowej stacji paliw (MOP Zastawie) w obr. Byczyna w Jaworznie;
- przetwarzanie odpadu o kodzie 17 03 02 - mieszanki bitumiczne inne niż wymienione w 17 03 01* na terenie Oczyszczalni Ścieków w Jaworznie.

Konieczności sporządzenia raportu określono dla następujących przedsięwzięć:

- rozbudowa warsztatu samochodowego o stanowisko do powlekania samochodów,
- budowa stacji CNG planowanego do realizacji przy ul. Galmany 1,
- budowa dróg wewnętrznych, parkingów samochodowych oraz sieci i przyłączy kanalizacji sanitarnej i deszczowej w ramach inwestycji polegającej na budowie zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w rejonie ul. Insurekcji Kościuszkowskiej,
- zmiana sposobu użytkowania pomieszczenia 1.14 - stanowisko obróbki mechanicznej hali warsztatowej na pomieszczenie lakiernicze.

Drugim etapem postępowania jest wydanie uzgodnienia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji planowanego przedsięwzięcia.

W 2020r. nie było wydanych uzgodnień przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji planowanego przedsięwzięcia.

W 2020r. nie były opiniowane projekty planów remediacji oraz warunków przeprowadzania działań naprawczych w środowisku gminy Jaworzna, nie było również projektów gminnych programów rewitalizacji.

III. Uzgodnienia dokumentacji projektowej i koncepcji

W ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego dokonano **uzgodnień dla 18 dokumentacji projektowych**, w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych, w tym 2 uzgodnienia negatywne. Uzgodnienia dotyczyły takich inwestycji jak: obiekty użyteczności publicznej (handlowe, medyczne z prywatnymi gabinetami lekarskimi), lokale małej gastronomii, gabinety fryzjerskie, kosmetyczne, zmiana sposobu użytkowania lokalu na klub malucha,

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny
---------------------	---

rozbudowa o obiekt produkcyjny, przebudowa i modernizacja przepompowni ścieków oraz budowa dodatkowej pompowni mokrej przy ul. Chełmońskiego.

IV. Uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektów

Uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektów i dokonywane odbiory w związku ze zmianą sposobu użytkowania obiektu lub jego części, modernizacją technologii, w ramach działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego - zostały przeprowadzone **54 kontrole, w tym 7 w trakcie budowy.**

W oparciu o art. 56 ustawy Prawo Budowlane dokonano odbioru **15 obiektów** i wydano stanowisko w formie opinii sanitarnej. W oparciu o art. 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej dokonano odbioru i wydano **32 opinii sanitarnych** stwierdzających spełnienie wymagań sanitarno - higienicznych, w związku ze zmianą sposobu użytkowania części lub całych obiektów.

Obiekty, które podlegają nadzorowi bieżącemu były kontrolowane i dopuszczone do użytku przy współdziałaniu nadzoru bieżącego poszczególnych sekcji, dokonywane są one w przypadkach innych niż pozwolenie na budowę.

Dopuszczone do użytkowania obiekty to:

- obiekty żywnościowo żywieniowe: sklepy ogólnospożywcze (Delikatesy ABC, Dino) lokale gastronomiczne (Bistro Bez pośpiechu), punkty małej gastronomii (tj. kebab, pizzerie, modernizowana kuchnia stołówki przy istniejącej szkole podstawowej),
- obiekty służby zdrowia: 2 przychodnie, 4 prywatne indywidualne gabinety lekarskie,
- obiekty będące pod nadzorem higieny komunalnej tj.: zakłady kosmetyczne, fryzjerskie, tatuaż, klub fitness dla mam z dziećmi,
- modernizowane 3 przedszkola i żłobek, modernizowana kuchnia w szkole,
- obiekty związane z budową nowego bloku energetycznego Elektrowni (budowa nastawni kolejowych z częścią socjalną, budowa oczyszczalni ścieków),
- budynki mieszkalne wielorodzinne, szereg zabudowań jednorodzinnych,
- obiekty przemysłowe: produkcja betonu, recykling tworzyw sztucznych, hala produkcyjno-usługowa ELMET,
- obiekty sportowe: boisko Orlik z zapleczem socjalnym.

W roku 2020 najczęściej otwieranymi obiektami przez mieszkańców Jaworzna były obiekty usługowe fryzjersko-kosmetyczne oraz obiekty związane z żywnością (sklepy, mała gastronomia). W trakcie kontroli obiektów zgłaszanych do odbioru, pracownicy Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego spotykają się z nieprawidłowościami, związanymi z brakiem lub nieprawidłowo wykonaną wentylacją w obiekcie, brakiem punktów wodnych - zasadniczo z brakiem zgodności wykonania obiektu z dokumentacją projektową.

W trakcie odbiorów obiektów zwracano uwagę na rozwiązania techniczno - użytkowe, w szczególności na realizację obiektów zgodnie z uzgodnioną dokumentacją projektową. Sprawdzano, czy są zagwarantowane odpowiednie warunki dla pobytu ludzi, warunki pracy,

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny
---------------------	---

właściwe ciągi technologiczne w obiektach gastronomicznych oraz czy stosowane materiały budowlane i wykończeniowe są właściwe pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

W działaniach związanych z COVID-19 udział brały 2 osoby: Udział polegał na pracy III i II zmianowej w zakresie obsługi systemu EWP, prowadzenia wywiadów epidemiologicznych oraz uczestnictwa w wizytacjach w miesiącu sierpniu i wrześniu w ilości 100 wizytacji.

Zostało wydanych **64 decyzji płatniczych** za czynności związane z kontrolami do opinii sanitarnych dla nowo odbieranych obiektów i uzgodnieniami dokumentacji projektowej. Wydanie decyzji poprzedzane było wydaniem zawiadomienia, co zostało wskazane w MZ-45.

V. Podsumowanie pracy Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego za 2020 r.

Z tabelarycznego zestawienia wynika, iż nie wzrosła liczba uzgodnionych dokumentacji projektowych w 2020 r. Większość dokumentacji projektowych, które były przedstawiane podczas odbiorów posiadała uzgodnienia pod względem sanitarno-higienicznym, dokonywane przez rzeczoznawców d/s. sanitarnohigienicznych. Najwięcej obiektów, które były odbierane to zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, następnie modernizowane placówki oświatowe (szkoły, przedszkola). Na terenie miasta Jaworzna przeważające były obiekty związane z gastronomią. Zostały również zgłoszone inwestycje związane z prywatnymi gabinetami lekarskimi, energetyką (budowa oczyszczalni ścieków i nastawni kolejowych dla potrzeb bloku energetycznego). W zakresie obiektów żywnościowych były to oprócz sklepów, także punkty gastronomiczne (bistro, kebab) oraz modernizowane stołówki przy szkołach i przedszkolach.

Zadania ZNS	2019 r.	2020 r.
Uzgodnienia studium, zakres i stopień szczegółowości, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	4	8
Warunki zabudowy i zagospodarowania przestrzennego	8	2
Uzgadnianie dokumentacji projektowej	16	18
Konieczność sporządzenia i zakres raportu o oddziaływaniu na środowisko	11	11
Uzgodnienia przed decyzją środowiskową	4	0
Przeprowadzone kontrole	88	54
Odbiory nowopowstałych obiektów	73	47
Inne pisma, opinie	142	129
Ogółem wydane stanowiska	258	168

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny
---------------------	---

Tabela z wykazem inwestycji realizowanych na poszczególnych etapach w 2020 r.

l.p.	Rodzaj obiektu	Liczba uzgodnień dot. uwarunkowań środowiskowych	Liczba uzgodnionych projektów	Liczba odbiorów ogółem	Liczba odbiorów dokonanych za pierwszym razem
1.	obiekty sportu i rekreacji, jak: stadiony, amfiteatry, skocznie i wyciągi narciarskie, kolejki linowe, odkryte baseny	0	0	0	0
2.	budynki sportu, rekreacji, jak: hale sportowe, widowiskowe, baseny kryte, boisko Orlik z zapl. socj.	0	0	1	1
3.	budynki kultury: teatry, opery, kina, muzea, galerie sztuki, biblioteki, archiwa, domy kultury, sale koncert.	0	0	0	0
4.	szkoły nowe	0	0	0	0
5.	szkoły modernizowane lub przebudowywane (zaplecze sportowe, sala gimnastyczna)	0	0	4	2
6.	przedszkola nowe publiczne i niepubliczne	0	0	1	1
7.	przedszkola publiczne i niepubliczne - modernizowane lub przebudowywane	0	0	2	2
8.	punkty szkolne, przedszkolne	0	1	2	2
9.	cmentarze	0	0	0	0
10.	krematoria	0	0	0	0
11.	obiekty zamkniętej służby zdrowia i inne zakłady, w których są świadczone całodobowe świadczenia medyczne - nowe	0	0	0	0
12.	obiekty zamkniętej służby zdrowia i inne zakłady, w których są całodobowe świadczenia med. modernizowane lub przebudow.	0	0	0	0
13.	przychodnie	0	0	3	2
14.	prywatne gabinety lekarskie	0	2	4	4
15.	zakłady rehabilitacji	0	0	0	0
16.	laboratoria diagnost. i mikrobiologiczne	0	0	0	0
17.	apteki i punkty apteczne	0	0	0	0

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny				
---------------------	---	--	--	--	--

18.	żłobki (nowe i modern.)	0	0	1	1
19.	obiekty administracji publ.	0	0	0	0
20.	budynki zakwaterowania turystycznego i rekreacyjn. tj.: hotele motele, pensjonaty, domy wypocz.	0	0	0	0
21.	budynki biurowe, biurowo-socjalne i konferencyjne	0	0	0	0
22.	zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biol. i studia tatuażu, fitness	0	8	11	10
23.	stołówki (w tym szkolne, modernizowane)	0	0	0	0
24.	restauracje (w tym moderniz. istniejących)	0	0	0	0
25.	bary szybkiej obsługi, pizzeria, catering, prod. gastronomiczna ze sprzedażą	0	1	5	5
26.	centra handlowe	0	0	0	0
27.	obiekty handlowe i usługowe zw. z żywnością, cukiernie, suplementy	0	0	9	6
28.	pralnie	0	0	0	0
29.	zakłady protetyczne	0	0	0	0
30.	sklepy medyczne (w tym zielarsko-medyczne)	0	0	0	0
31.	laboratoria przemysłowe	0	0	0	0
32.	warsztaty rzemieślnicze, stacje obsługi pojazdów, salon samochodowy z serwisem	0	0	0	0
33.	obiekty przemysłowe, jak: budynki produkcyjne, produkcja kosmetyków i suplementów diety, hale usługowo-magazynowe	0	1	2	2
34.	stacje paliw i gazu LPG	0	0	0	0
35.	rzeźnie, rozbiór mięsa i przetwórstwo, zakłady przetwórstwa spożywczego	0	0	0	0
36.	inwestycje związane z gospodarką odpadami	0	0	1	1
37.	składowiska odpadów, działania naprawcze związ. ze składowiskiem odpadów	0	0	0	0
38.	sieci kanalizacji, wodociąg.	0	1	0	0
39.	oczyszczalnie ścieków i stacje uzdatniania wody	0	1	1	1
40.	inwestycje drogowe, kolejowe	0	0	1	1
41.	obiekty handlowe nie	0	1		

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny
---------------------	---

	związane z żywnością				
42.	inwestycje związane z energetyką (pompownie)	0	0	0	0
43.	budynki wielorodzinne, jednorodzinne, garaże	0	1	3	3
44.	Inwestycje drogowe	0	0	0	0
45.	inwestycje związane z górnictwem (kopalnia)	0	0	0	0
46.	usługi oświatowe - szkoły dla dorosłych	0	1	3	2

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Oświata Zdrowotna
---------------------	--

OŚWIATA ZDROWOTNA

I. Zakres działań

Działania w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w 2020 roku wynikały z założeń Narodowego Programu Zdrowia, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego i Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz sytuacji epidemiologicznej.

Podjęte przedsięwzięcia prozdrowotne miały na celu zapobieganie chorobom zakaźnym oraz kształtowanie wśród społeczeństwa właściwych postaw i zachowań prozdrowotnych.

W 2020 roku w zakresie oświaty zdrowotnej inicjowane, organizowane i koordynowane były następujące programy oraz akcje prozdrowotne:

II. Programy edukacyjne

1. Program edukacyjny pt. „Trzymaj Formę!”

Celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.

Program adresowany jest do uczniów klas V-VI szkół podstawowych oraz ich rodziców i opiekunów. W roku szkolnym 2019/2020 program został zawieszony ze względu na stan epidemii covid-19.

2. Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

Zasadnicze działania: Ze względu na stan epidemii działania prowadzono w mediach społecznościowych. Na stronie facebook PSSE Jaworzno zamieszczono posty informujące o Europejskim Tygodniu Testowania na HIV oraz o Światowym dniu HIV/AIDS. Liczba odbiorców to 111 osób.

3. Program edukacyjny „Ars, czyli jak dbać o miłość?”

Program „Ars, czyli jak dbać o miłość” dotyczy profilaktyki używania substancji psychoaktywnych i jest adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Celem głównym programu jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Oświata Zdrowotna
---------------------	--

Cele szczegółowe programu:

- zwiększenie u uczestników programu umiejętności i postaw pomocnych w unikaniu używania substancji psychoaktywnych, zwłaszcza umiejętności spostrzegania zagrożeń i asertywnego stawiania granic,
- zwiększenie u uczestników programu wiedzy o konsekwencjach używania substancji psychoaktywnych dla życia rodzinnego i zdrowia prokreacyjnego, i w tym kontekście zmniejszenie wpływu mitów na temat dobroczynnego działania alkoholu na organizm kobiet w ciąży, które utrzymują się w świadomości społecznej.

W roku szkolnym 2019/2020 program realizowało 8 placówek. Edukacją objęto 213 uczniów oraz 50 rodziców. Zorganizowano 1 szkolenie w którym uczestniczyło 8 koordynatorów.

4. Projekt KIK/68 „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” w tym kampania społeczna „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”

W ramach Profilaktycznego programu w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych substancji psychoaktywnych realizowano kampanię społeczną pod hasłem „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”, celem której jest zwiększenie wiedzy na temat skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych, a także ograniczenie ich stosowania. Główną grupą docelową kampanii są kobiety w wieku prokreacyjnym, ciężarne oraz ich rodziny i bliscy. W ramach realizacji kampanii zorganizowano 1 punkt edukacyjno-informacyjny, odbiorcy to ok. 100 osób.

5. Program profilaktyczny „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”

Jest to program profilaktyki uniwersalnej bazujący na metodach aktywizujących, adresowany do młodzieży w wieku 13-15 lat.. Celem programu jest dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich używania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami. W roku szkolnym 2019/2020 w programie wzięło udział 10 szkół. Realizację programu poszerzono o dodatkowe działania takie jak: prezentacje, wykłady, konkursy plastyczne oraz projekcje filmów. Edukacją objęto 3095 osób w tym 701 uczniów i 500 rodziców.

6. Program edukacji antytytoniowej „Bieg po zdrowie”

Głównym celem programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego, zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

Grupą docelową do której skierowany jest nowy program, są dzieci w IV klasie szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9-10 lat). W roku szkolnym 2019/2020 program realizowało

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Oświata Zdrowotna
---------------------	--

9 placówek. Edukacją objęto 218 uczniów oraz 200 rodziców. Zorganizowano 1 szkolenie w którym uczestniczyło 7 osób, 2 zostały przeszkolone indywidualnie.

7. Program „Klub Zdrowego Przedszkolaka”

- program o zasięgu wojewódzkim

Celem głównym programu jest wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez odżywianie i propagowanie aktywności fizycznej. Zajęcia dla dzieci prowadzone są przez nauczycieli przedszkolnych i poruszają następujące zagadnienia:

- prawidłowe odżywianie – ph., „Żywnienie na wagę zdrowia”
- aktywność fizyczna – ph., „Żywnienie na wagę zdrowia”
- higiena rąk/profilaktyka chorób zakaźnych – ph., „Szkoła czystych rąk”
- promieniowanie słoneczne – ph., „Brązowo, ale czy zdrowo?”
- rodzaje dymów oraz ich unikanie (szczególnie papierosowego) – ph., „Czyste powietrze wokół nas”.

W ramach programu przeprowadzono 2 szkolenia koordynatorów szkolnych programu. W szkoleniu wzięło udział 18 osób. W roku szkolnym 2019/2020 wojewódzki projekt ph. „Klub Zdrowego Przedszkolaka” działaniami objął 1296 dzieci w wieku przedszkolnym, 540 rodziców, program realizowało 50 osób.

8. Program profilaktyki WZW B i C „Podstępne WZW”

- program o zasięgu wojewódzkim

Celem programu jest wzrost wiedzy uczniów szkół ponadpodstawowych na temat zagrożeń wynikających z zakażeń HBV i HCV oraz sposobów ich zapobiegania.

Adresatami programu są uczniowie szkół ponadpodstawowych.

W roku szkolnym 2019/2020 program realizowany był w 10 placówkach.

Edukacją objęto 612 uczniów. O programie poinformowano 25 rodziców.

9. Program „Wybierz Życie - Pierwszy Krok”

- program o zasięgu wojewódzkim

Celem programu jest zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy.

Adresatami programu są uczniowie I klas szkół ponadgimnazjalnych, rodzice i opiekunowie uczniów oraz kadra pedagogiczna.

Program nie był realizowany w roku szkolnym 2019/2020.

10. „Czyste Powietrze wokół nas”

Program adresowany jest do dzieci 5- i 6-letnich uczęszczających do przedszkoli oraz ich

rodziców i opiekunów. Jego głównym celem jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Oświata Zdrowotna
---------------------	--

w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub, gdy dorośli palą przy nich tytoń.

W roku szkolnym 2019/2020 program realizowany był w 18 przedszkolach z udziałem 1436 dzieci. Liczba rodziców objętych edukacją to 900 osób.

11. „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”

Program skierowany jest do placówek wychowania przedszkolnego. Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych u dzieci przedszkolnych.

Główne założenie programu:

- zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne
- kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych
- propagowanie zdrowego stylu życia
- zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

W roku szkolnym 2019/2020 program realizowany był w 8 przedszkolach. Edukacją objęto 200 dzieci, 100 rodziców oraz 10 koordynatorów.

12. Światowy Dzień Zdrowia – 7 kwietnia

W 2020 roku przebiegał pod hasłem WHO: „Wspieraj pielęgniarki i położne”.

zasadnicze działania:

W ramach Światowego Dnia Zdrowia przeprowadzono 4 działania: zajęcia w Szkole Podstawowej nr 18 w Jaworznie w których wzięło udział 83 osoby, zajęcia w Szkole Podstawowej nr. 2 w których wzięło udział 80 osób, zajęcia w Szkole Podstawowej nr 8 w Jaworznie w których wzięło udział 76 osób oraz punkt informacyjno-edukacyjny.

13. Akcja wojewódzka Dopalacze – Wypalacze „groźne narkotyki”

Celem podjętych działań jest profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku młodzieży oraz zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z korzystania z dopalaczy jako kluczowego zagrożenia dla zdrowia dzieci i młodzieży.

W ramach realizacji akcji podjęto 10 działań: zorganizowano 2 punkty informacyjno-edukacyjne, 4 pogadanki, 2 narady, zamieszczono informacje o akcji na stronie facebook PSSE Jaworzno oraz przeprowadzono dystrybucję materiałów do ZHP Jaworzno podczas wypoczynku letniego. Łącznie działaniami objęto 668 osób.

14. „Brazowo, ale czy zdrowo?”

Celem akcji jest kształtowanie postaw i zachowań społeczeństwa związanych z bezpieczeństwem korzystania z promieni słonecznych w okresie letnim. W ramach

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Oświata Zdrowotna
---------------------	--

realizacji zorganizowano 4 pogadanki, 2 narady z partnerami, oraz 2 wystawy materiałów edukacyjno-informacyjnych (jedna podczas pikniku rodzinnego na Geosferze, druga w Młodzieżowym Domu Kultury w Jaworznie), przeprowadzono 6 dystrybucji materiałów oraz zamieszczono post z plakatem oraz informacją o bezpiecznym opalaniu na stronie facebook PSSE Jaworzno.

Działaniami objęto łącznie 668 osób.

15. Akcja „Znamie! Znam je?”

Celem akcji jest budowanie świadomości czerniaka oraz odpowiedzialnych zachowań i prozdrowotnych postaw wśród młodzieży oraz upowszechnienie wiedzy o czerniaku – nowotworze złośliwym skóry.

Adresatami działań są uczniowie szkół ponadpodstawowych.

zasadnicze działania:

- przedstawienie oferty dyrektorom szkół ponadpodstawowych
- narady z koordynatorami
- dystrybucja materiałów edukacyjnych;

W roku szkolnym 2019/2020 akcja edukacyjna prowadzona była w 5 placówkach. Edukacją objęto 522 uczniów oraz 400 rodziców, program realizowało 17 osób.

16. Akcja informacyjna „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”

Celem interwencji jest podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych, wzrost świadomości dotyczącej korzyści wynikających ze szczepień ochronnych, zwiększenie liczby osób poddających się szczepieniom profilaktycznym (obowiązkowym i zalecanym). Grupą docelową jest ogół społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem: rodziców dzieci w wieku 0-3 oraz dzieci przedszkolnych, studentów uczelni wyższych, osób starszych, osób podróżujących. W ramach realizacji akcji zorganizowano 2 pogadanki, 1 punkt informacyjno-edukacyjny. Działaniami objęto 391 osób.

17. Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach

Celem akcji jest promowanie wiedzy na temat odpowiedzialnego stosowania antybiotyków oraz zwiększenie świadomości, jakim zagrożeniem dla zdrowia każdego z nas jest zjawisko antybiotykooporności. Narastanie tego zjawiska to w dużej mierze skutek niewłaściwego stosowania i nadużywania antybiotyków.

Z powodu stanu epidemii nie podjęto działań.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Oświata Zdrowotna
---------------------	--

18. Bezpieczeństwo dzieci podczas wypoczynku letniego oraz zimowego

W ramach akcji przeprowadzono pogadanki na temat bezpiecznych zachowań dzieci i młodzieży podczas wypoczynku letniego oraz zimowego w 17 obiektach:

- PTTK Jaworzno
- Centrum Wspomagania Rozwoju Dzieci i Młodzieży „Akademia Pana Kleksa”
- Ognisko Wychowawcze
- Klub Ośrodek dla rodzin „Pod kolegiatą”
- Klub środowiskowy „Wega”
- Szkoła Podstawowa nr 18
- Szkoła Podstawowa nr 15
- Szkoła Podstawowa nr 19
- Miejska Biblioteka Publiczna w Jaworznie.

Podczas wypoczynku zimowego przekazano kolorowanki „Bezpieczne ferie”, natomiast podczas wypoczynku letniego przekazano kolorowanki „Bezpieczne wakacje” do w/w obiektów. Działaniami objęto 991 osób.

Elektronicznie przesłano plakat „Bezpieczne ferie” do 47 placówek z prośbą o zamieszczenie na stronach internetowych placówek oświatowo-wychowawczych.

19. Profilaktyka zatruc grzybami (bezpieczne grzybobranie)

Akcja edukacyjna dotycząca grzyboznawstwa i zatruc grzybami.

W ramach realizacji zamieszczono posty na facebooku PSSE Jaworzno dot. dekalogu grzybiarza, jak przygotować się do grzybobrania itp.

Łącznie działaniami objęto 162 osoby.

20. Profilaktyka wad postawy ph. „Lekki tornister”

Wojewódzka akcja skierowana do uczniów szkół podstawowych a zwłaszcza klas I-III.

Cele interwencji:

- podniesienie poziomu wiedzy dzieci, rodziców i opiekunów na temat profilaktyki chorób układu ruchu,
- zwrócenie uwagi na wciąż istniejący problem przeciążonych plecaków i tornistrów uczniów,
- konsekwentne zmniejszanie przeciążenia noszonych przez dzieci bagaży, dbanie o właściwą postawę ciała.

W ramach realizacji przeprowadzono 3 pogadanki w szkołach podstawowych w klasach I-III, działaniami objęto 280 osób. Zamieszczono post z plakatem informujący o akcji na stronie facebook PSSE Jaworzno.

PSSE w Jaworznie	Ocena stanu sanitarnego miasta Jaworzna w 2020 r. Oświata Zdrowotna
---------------------	--

21. Akcja informacyjno-edukacyjna „Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny”

Wojewódzka akcja która miała na celu przypomnienie społeczeństwu, jak ważne jest przestrzeganie podstawowych zasad higieny i bezpieczeństwa w ograniczaniu rozprzestrzeniania się zakażeń wirusem SARS- CoV-2 w trakcie trwania epidemii.

W ramach akcji pracownicy Inspekcji Sanitarnej prowadzili kontrole covidowe i dystrybuowali ulotkę do obiektów które kontrolowali. Pracownik OZ przeprowadził 97 działań informacyjno-edukacyjnych w tym także kontrolnych podczas imprez organizowanych w tym czasie. Informacje o akcji przesyłano także mailowo do różnych obiektów, klubów, stowarzyszeń itp. Łącznie działaniami objęto 34579 osób.

22. Profilaktyka zakażeń wirusem SARS-CoV-2 (zapobieganie rozprzestrzenianiu się koronawirusa)

Wojewódzka akcja dot. profilaktyki zakażeń SARS-CoV-2. W ramach realizacji akcji zamieszczano spoty na stronie internetowej oraz stronie facebook PSSE Jaworzno, przesłano materiały informacyjno-edukacyjne dot. profilaktyki zakażeń SARS-Cov-2 do placówek oświatowo-wychowawczych, prowadzono warsztaty prawidłowego mycia rąk w szkołach i przedszkolach na terenie Jaworzna. Łącznie przeprowadzono 135 działań którymi objęto 12726 osób.

III. Podsumowanie

- wizytacje placówek nauczania i wychowania	-	1
- szkolenia organizowane przez PSSE	-	5
- narady z instytucjami i organizacjami	-	40

Współpraca nawiązana przez PSSE – Jaworzno w zakresie działalności oświatowo – zdrowotnej i promocji zdrowia:

➤ Z innymi jednostkami i instytucjami na terenie powiatu:

- Biuro Promocji i Informacji UM Jaworzno
- Miejskie Centrum Kultury i Sportu
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej
- Szkoły Podstawowe oraz Szkoły Ponadpodstawowe
- Przedszkola
- Zakłady Opieki Zdrowotnej
- Środowiskowy Hufiec Pracy
- Klub „WEGA”
- SP ZOZ Szpital Wielospecjalistyczny w Jaworznie
- Miejska Biblioteka Publiczna w Jaworznie
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Komenda Miejska Policji w Jaworznie.